੧ ਓ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਏ ॥

ਸਤਿਜੁਗ

EDITAR

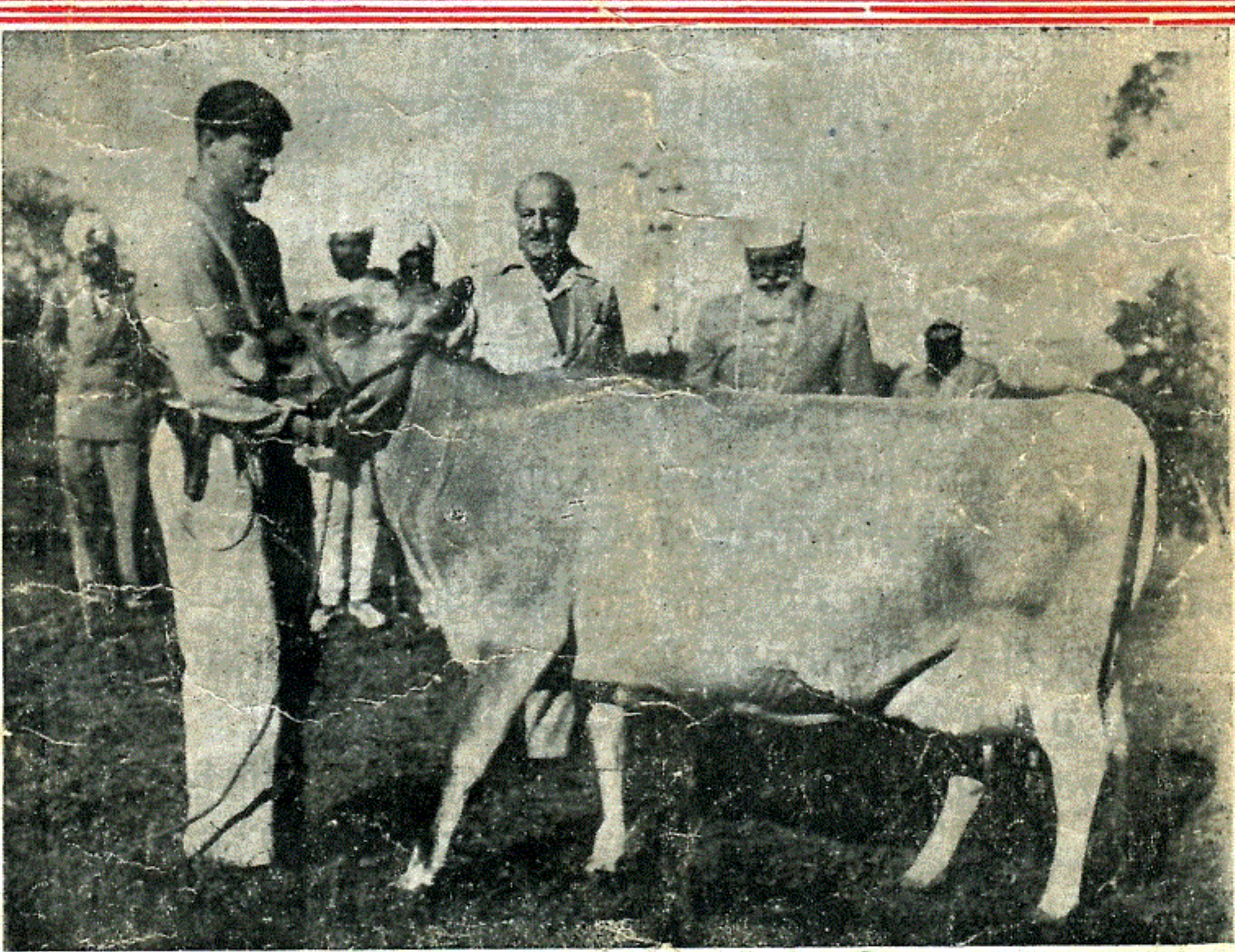

ਇਸ ਗਊ ਨੇ ੧੨੫੭ ਗੈਲਨ ਦੁਧ ਸੂਣੋਂ ਵਿਚ ਦਿਤਾ।
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਦੌਰੇ ਵਿਚ ਇਕ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਦਾ ਫਾਰਮ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ।

ਚੀਫ਼ ਐਡੀਟਰ.... ਮੰਗਲ ਸਿਘ ਲਾਇਲਪੁਰੀ

Registered No. E. P

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਾਠਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ

ਸਤਿਜੁਗ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਅਸੀਂ ਅਤੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਤਿਜੁਗ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਕਈ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਬੜੀ ਜ਼ੋਰਾਂ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਪਿਛੋਂ ਪਰਚਾ ਸਾਡੀਆਂ ਇਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੰਤ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹੋਲੇ ਦੇ ਬੜੇ ਵਡੇ ਭਰੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਕੁਝ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਕਿ ਪਾਠਕ ਅਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਦੇ ਉਹ ਮਹਾਨ ਸੱਜਣ ਜੋ ਸਤਿਜੁਗ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀਆਂ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਵੇਖਣ ਦੇ ਇੱਛਕ ਹਨ ਉਹ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਇਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਣ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਜ ਤੋਂ ਦੁਗਣੀ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਆਪ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਇਕ ਹੋਰ ਅਖਬਾਰ ਹਫਤੇਵਾਰ ਜਾਂ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਭੇਟਾ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਾਂਗੇ।

ਲਾਲਾ ਹਰਦੇਵ ਸਹਾਏ ਜੀ ਨੇ ਹੋਲੇ ਵਿਚ ਲਾਇਲਪੁਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮਹੀਨੇ ਪਿਛੋਂ ਪਰਚਾ ਪਛੜ ਕੇ ਖਬਰਾਂ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਅਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਆਪ ਨੇ ਕਿਹਾ—"ਮੈਂ ਤਾਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਾਂ ਪਰ ਸਾਧਨ ਬਣ ਜਾਣ ਤਾਂ।"

ਕਿਹਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਵੀਰ, ਭੈਣਾਂ ਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਾਹਿਤ ਵਲ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣ। ਅਜ ਕਿਸੇ ਕੌਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਵਡਾ ਸਾਧਨ ਉਸ ਦੇ ਅਖਬਾਰ ਹੀ ਕਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਕੌਮ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਚੰਗੇ ਤੋਂ ਚੰਗੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਹਾਸਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਪਰਚੇ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਬੜੀ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਨਿਕਲਦਾ ਵੇਖੋਗੇ। ਪਰ ਆਪ ਦੀ ਮਿਤ੍ਰਤਾ ਤੇ ਪਿਆਰ ਬਿਨਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੁਝ ਨਹੀਂ।

ਤੁਸਾਂ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਹੰਬਲਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ। ਫਗਣ ਦਾ ਪਰਚਾ ਹੋਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੋਲੇ ਆਏ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪਰਚਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ। ਸਾਡੇ ਰੀਕਾਰਡ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਇਕ ਪਰਚਾ ਹੀ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਮਾਂਗ ਅਜੇ ਵੀ ਧੜਾ ਧੜ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹੋਰ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਵੀ ਕਾਫੀ ਮੰਗ ਹੈ, ਖਾਸਕਰ ਨਾਮਧਾਰੀ ਨਿਤਨੇਮ ਦੀ ਬਹੁਤ ਚਾਹ ਹੈ। ਅਸਾਂ ਹੋਲੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਆਪ ਦੇ ਭੇਟਾ ਕਰਨੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਮਸ਼ੀਨਮੈਨ ਸਾਹਿਬ ਅਜ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਲਾਰਾ ਲਾ ਕੇ ਗਏ ਅਜੇ ਤੀਕ ਨਹੀਂ ਪਰਤੇ। ਸੋ ਹੁਣ ਪੂਰਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਾਂਗੇ।

ਸੋ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਸਤਿਜੁਗ ਨਾਲ ਏਸ ਪਿਆਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਹੈ।

ਆਪ ਦਾ—

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਜਰ 'ਸਤਜੁਗ' ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਹਰੀ ਪ੍ਰੈਸ, ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲਾ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਤੇ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਛਪਿਆ ਤੇ ਦਫ਼ਤਰ ਸਤਿਜੁਗ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਇਆ।

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੧ ੴ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਇ ।

ਕਲਿਜੁਗ ਮੈਂ ਸਤਿਜੁਗ ਵਰਤਾਊਂ । ਤਬੀ ਬਾਰ੍ਹਵਾਂ ਬਪ ਕਹਾਊਂ ।

ਸਤਿਜੁਗ

ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ

ਜਿਲਦ ੩੦] ਚੇਤਰ ਸੰ: ੨੦੧੧ ਸੰ: ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ੧੩੦ [ਨੰ: ੩

ਨਾਮਧਾਰੀ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ

ਇਵੇਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਰਿਵਾਜ ਹੈ, ਮੁਢ ਵਿਚ ਕਬੀਲੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਆਪ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਫੈਸਲੇ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਉਨਾਂ ਚਿਰ ਲੋਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਕੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਾਂਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਜਦੋਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਧਰਮ (ਫਰਜ਼) ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ ਖੰਭ ਲਾਕੇ ਉਡ ਗਏ, ਜਿਸਦੇ ਥਾਂ ਵਢੀ ਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਮਲ ਲਈ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਏਧਰ ਉਧਰ ਟੱਕਰਾਂ ਮਾਰਦੇ ਭੌਣ ਲਗ ਪਏ।

ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਹ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਚੰਗੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਮਿਲਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਤੇ ਨਗਰਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਏਹ ਤਜਰਬੇ ਵਿਚ ਆਈ ਅਜ਼ਮਾਈ ਹੋਈ ਗਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪੁਰਾਣੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪੰਚ ਬੜੇ ਰੋਹਬ ਵਾਲੇ ਤੇ ਸਚਾਈ ਪਸੰਦ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇਜ਼ਤ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨਿਸ਼ੰਗ ਹੋਕੇ ਫਿਰਦੀਆਂ ਤੁਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਚੋਰੀਆਂ ਡਾਕਿਆਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭੈ ਤਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹ ਪੰਚ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਮਰਜ਼ੀ ਧੂੰਙਾ ਵਾਹ ਲਿਆ ਕਰਦੇ ਤੇ ਡੰਨ ਲਾ ਲਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਿੰਡ ਵਸਦੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮੀ ਕਮੀਨ ਇਕਲੇ ਦੁਕਲੇ ਗ਼ਰੀਬ ਨੂੰ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਦਾ ਭੈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ ਰਾਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਹੀ ਇਨਸਾਫ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮਜ਼ਬੀ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਪਰਖ ਹੋਣ ਲਗ ਪਈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸਾਫ ਇਨਸਾਫ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੀ ਚਾਲ ਬੜੀ ਡੂੰਘੀ ਸੀ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਰਜਕੇ ਬਦ-ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ

ਦਾ ਬੀਜ ਬੀਜਿਆ। ਆਪ ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫਸਰ ਮੀਆਂ ਮਿਠੂ ਬਣੇ ਰਹੇ ਪਰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਂਸੀਆਂ ਨੂੰ ਏਨਾਂ ਨੀਵੇਂ ਕਰੈਕਟਰ ਦ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਸ਼ੈਦ ਹੀ ਅਜੇਹਾ ਵਿਰਲਾ ਕਚਹਿਰੀ ਦਾ ਕਰਿੰਦਾ, ਨੰਬਰਦਾਰ ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਤੇ ਹੋਰ ਸਭ ...ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਨ ਬਨਾਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨ ਛਡਿਆ, ਹਰ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਮਨੁਖ ਦਾ ਵੈਰੀ ਬਨਾਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਾ ਛਡੀ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੀ ਚਾਲ ਨੂੰ ਸਮਝਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਏਥੋਂ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਆਸ ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਕੈਮ ਕੀਤੀਆਂ, ਸੂਬਿਆਂ ਤੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਹੋਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ। ਨਾਂ ਥਾਣੇਦਾਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਨਾ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ, ਨਾ ਪ੍ਰਚਾ ਨਾ ਚੀਸਕੋਟ ਨਾ ਵਕੀਲ ਰਲ ਕੀ ਇਕ ਪੈਸਾ ਵੀ ਖਰਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਚੋ ਸਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਨਸਾਫ ਹੋਣ ਲਗ ਪਏ।

ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਦਾ ਇਹ ਸਿਲ ਸਿਲਾ ਅਜੇ ਤਕ ਓਸੇ ਤ੍ਰਾਂ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਹੁਣ ਕੁਝ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਗੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤ੍ਰੇੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ, ਪਰ ਅਜ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਭਾਣਾ ਵਰਤ ਗਿਆ ਹੈ ਦੁਨੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸਭ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਪਰਵੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਸਾਡੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਧੁੰਦਲਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਗੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬੋਲਦਾ ਨਾਮਧਾਰੀ ਨਾਮਧਾਰੀ ਨਾਲ ਉਚੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ–ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਗਰੀਬ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ, ਆਚਾਰ (ਚਾਲ ਚਲਨ) ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਉਚੀਸੰਪਤੀ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਦੋੜਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਬਹੁਤਾ ਖਾਂਦਾ ਸੀ ਧਰਮ ਦੀ ਕਿਰਤ ਇਸਦੀ ਮੁਖ ਸੰਥਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਕੁਝ ਫਰਕ ਪੈ ਰਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਾਫੀ ਹੁਕੰਨੇ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਜ ਇਹ ਆਪਣੀ ਪੰਚਾਇਤ ਤੋਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਆਕੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਏ ਤੇ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਟਾਲ ਮਟੋਲੇ ਵਿਚ ਆਏ ਗਏ ਕਰ ਛੱਡਦਾ ਹੈ, ਅਜ ਲੋੜ ਸੀ ਨਾਮਧਾਰੀ ਆਪਣੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅਸੂਲ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰਖਦੇ,ਆਪਇਨਾਂ ਪਵਿਤ੍ਰਸੁਨਹਿਰੀਅਸੂਲਾਂ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਦੇ ਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕਰਦੇ, ਅਜ ਸਮਾਂ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇਦੇਸ਼ਵਾਸੀ ਆਪਣੇ ਸਭ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਚੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਇਨਸਾਫ ਵਾਸਤੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮੁਕਦਮੇ ਦੀ ਪਕੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਰਬਾਰ ਜਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਚੰਗੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਹ-ਮਣੇ ਅਸੀਂ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਮੈਂਬਰੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਨਗੁਣੀਆਂ ਗਲਾਂ ਪਿਛੇ ਲੜਦੇ ਝਘੜਦੇ ਰਹਾਂਗੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਲਵੋ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਲਾਗੇ ਕਿਸਤ੍ਰਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦੇਹਨ।

ਅਜ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸ੍ਰਕਾਰ ਰਾਹਾਂ

ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਛਾਏ ਗਏ ਹਨ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਚੁਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪੰਚਾ-ਇਤਾਂ ਹਨ ਪਰ ਅਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਲਿਹਾਜ਼ਦਾਰੀ, ਪਖਵਾਦੀ ਤੇ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਕੋਲੋਂ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ-ਏਹ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਜੇ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਗ ਬਣਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਫੁਟ ਤੇ ਈਰਖਾ ਦਾ ਕਾਫੀ ਜ਼ੋਰ ਹੈ ਉਂਞ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਜਿਥੇ ਮੈਂਬਰ ਆਪਸੀ ਮਿਲਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਸਿਆਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਅਧਕਾਰ ਹੈ ਉਥੇ ਉਨਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਵੀ ਕਾਫੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨਾਮਧਾਰੀ ਵੀਰੋ ਤੁਸੀਂ ਅਕਸਰ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵੀ ਥੋੜੇ ਹੋ-ਤੁਹਾਡਾ ਮਿਲਕੇ ਰਹਿਣਾ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕੀਂ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਦੇ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਡਰ ਬਹੁਤਾ ਵਧੇਰੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਸੀਂ ਲੜਦੇ ਝਗੜਦੇ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਲਗਦੇ ਹੁਣ ਟਾਲਕਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਵੀ ਨੇਪਰੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਤੁਹਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕਦੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲੋਂ ਜੁਦਾ ਨ ਹੋਣ ਦਿਓ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਰਖੋ ਤੇ ਸਦਾ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੋ ਤੁਹਾਡੇ ਜੇਹਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਇਤਿਹਾਸ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਸਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰੀਕਾਰਡ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਕੇ ਆਪ ਸੁਖੀ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਖੀ ਬਨਾਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰੀਏ ਏਹ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਪ ਇਕ ਮੁਠ ਹੋਈਏ ਅਵਲ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਦੀ ਕੋਈ ਅੰਜਾਣ ਕਰੀਏ ਹੀ ਨ-ਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਅਜੇਹਾ ਕਰਮ ਹੋ ਵੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ੰਗ ਹੋਕੇ ਅਪਣੀ ਭੁਲ ਦਾ ਇਕ-ਰਾਰ ਕਰੀਏ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਪਾਸੋਂ ਬਖਸ਼ਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਅਗੋਂ ਕਦੀ ਵੀ ਉਹ ਕੰਮ ਨ ਕਰੀਏ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼, ਮੇਰੀ ਜਾਤੀ, ਤੇ ਮੇਰੀ ਕੁਲ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦਾਗ ਲੱਗੇ।

ਅਜ ਇਹ ਵੇਖਕੇ ਮੈਨੂੰ ਅਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਬੜੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਬੜੀ ਨਿਗੂਣੀ ਦਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਸਭਯਤਾ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਤਕ ਨਹੀਂ ਫਟਕ ਸਕਦੀ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਪਰ ਅਧੀਨ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲੀ ਹੋਲੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੀ ਅਸੀਂ ਤਸਲੀਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਨਾਂ ਮੰਗਤਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਅਪਣੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਬਨਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਅਪਣੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਖੁਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਉਹ ਵਸਦੇ ਹਨ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੁਖ ਵਿਚ ਦੁਖੀ ਤੇ ਸੁਖ ਵਿਚ ਸੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਏਸੇ ਪ੍ਰਚੇ ਵਿਚ **ਭਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ**— ਲੇਖ ਪੜ੍ਹਕੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਓ। ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਚੰਗੇ ਗੁਣ ਲੋਕ ਅਪਣਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪ ਕਿਧਰ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਲਾਇਲਪੁਰੀ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮੰਗਤਿਆਂ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ

ਕਈ ਅਜੇਹੇ ਵੀ ਗਰੀਬ ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਕੋੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਮੰਗਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ—ਪਰੰਤੂ ਉਹ ਬੜੇ ਮਾਣ ਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘਮੰਡ ਹੈ ਅਪਣੀ ਨੇਕ ਨੀਤੀ ਤੇ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਉਤੇ ਕੇਵਲ ਭਿੱਛਿਆ ਮੰਗਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੁਥਾਜ ਹਨ ਲਾਚਾਰ ਹਨ ਕੁਝ ਕਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਏਹੋ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਨਹੀਂ' ਸਮਾਜ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਦਿਲੀ ਜਹੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਜਮਨਾ ਕੰਢੇ, ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਭੂਮੀ ਦੇ ਕੋਲ ਟੁਟੀਆਂ ਝੁਗੀਆਂ ਤੁਹਾਡੀ ਨਜਰੀਂ ਪੈਣ-ਗੀਆਂ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨਿਮਾਣੇ ਤੇ ਨਿਥਾਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਖਿਆ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਤਨ ਤੇ ਕਪੜਾ ਨਹੀਂ ਖਾਣ ਲਈ ਦਾਣੇ ਨਹੀਂ ਸ਼ਰੀਰ ਰੋਗੀ ਹਨ, ਸ੍ਰੀਰ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਸਭ ਦੇ ਵਿਗੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹਥ ਨਹੀਂ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਟੋਕ ਟੁਟੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪਾਕ ਵਗ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕੌਣ ਪਾਲਨਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਸਮਾਜ ਦੀ ? ਸਰਕਾਰ ? ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ ? ਨਹੀਂ, ਇਹ ਆਪ ਹੀ ਵਿਚਾਰੇ ਕੋੜ੍ਹੇ ਤੇ ਲੂਲ੍ਹੇ ਲੰਗੜੇ ਮਨੁਖ ਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਮ ਨੂੰ ਲਕੋਣੀ ਤੇ ਰਜ਼ਕੇ ਮੰਗਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਰਾਹ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਤਰਸ ਕਰਕੇ ਪੈਸਾ ਟਕਾ ਹਥ ਤੇ ਰਖ ਦਿਤਾ ਤਾਂ ਵਾਹਵਾ ਨਹੀਂ ਤੇ ਮੰਗਦੇ ਮੰਗਦੇ ਅਗੇ ਤੁਰ ਗਏ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੇਲੇ ਤਿਓਹਾਰਾਂ, ਮੰਗਲ ਵਾਰ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ ਰੁਪੈਆ ਡੇਢ ਰੁਪੈਆ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਨਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮਨੁਖ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਅਪਾਹਜ ਹਨ ਜੇਹੜੇ ਚਲ ਫਿਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਇਨਾਂ ਨੂੰ ਲਕੜ ਦੀ ਗਡੀ ਵਿਚ ਪਾਕੇ ਸਾਥੀ ਖਿਚੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਗਡੀ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਭਿਖਾਰੀ ਹੇ ਰਾਮ ! ਹੇ ਰਾਮ !! ਦੀ ਧੁਨੀ ਲਾਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਹੜੀ ਵਡੇ ਵਡੇ ਮਹਲਾਂ ਵਿਚ ਗੂੰਜਦੀ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗਡੀ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਤੇ ਖਿਚਨ ਵਾਲੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਤੇ ਰੋਟੀ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਦਿਲਚਸਪ ਗਲ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਹੈ ਜੋ ਉਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇਕ ਪਧਰ ਤੇ ਰਖਦੀ ਹੈ। ੭੯ ਝੋਂਪੜੀਆਂ ਵਿਚ ਲਗ ਪਗ ੩੦੦ ਮਰਦ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੇ ਬਚੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਸੰਘਠਨ ੬ ਪੰਚਾਂ ਰਾਹੀਂ ਠੀਕ ਰੀਤੀ ਨਾਲ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਇਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਖਾਸ ਦੋ ਮਨੁਖ ਨ'ਟ ਰਾਜਨ,, ਤੇ ਜੋਨ ਦੋ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਨੌ-ਜਵਾਨ ਹਨ ਜੇਹੜੇ ਇਸ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਨਟ ਰਾਜਨ ਬੜੀ ਚੰਗੀ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ

ਕਰਦਾ ਸੀ, ਮੰਦੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ੩੦ ਵਰਿਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਉਹਨੂੰ ਕੋਹੜ ਹੋ ਗਿਆ, ਬੜੇ ਬੜੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਪਰ ਹਥ ਦੀਆਂ ਉਗਲਾਂ ਫੇਰ ਵੀ ਸਿਧੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆ। ਜੇਹੜਾ ਕੋਲ ਪੈਸਾ ਟਕਾ ਸੀ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਆਦਿ ਵਿਚ ਖਰਚ ਹੋ ਚੁਕਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਮਦਰਾਸ ਯੂਨੀਵਰਸਟੀ ਵਿਚੋਂ ਤਾਲੀਮ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਸ ਨਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਚੋਂ ਇਲਾਜ ਕਰਾਣ ਪਿਛੋਂ ਉਸ ਨੇ ਦਿਲੀ ਵਲ ਮੂੰਹ ਕਰ ਲਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ (ਸਦੂਰਈ) ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹਨੂੰ ਹਥ ਅਡਦਿਆਂ ਸ਼ਰਮ ਆਉਂਦੀ ਸੀ।

ਉਸਦਾ ਸਾਥੀ ਜੌਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਿਲਟਰੀ ਵਿਚ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਓਥੋਂ ਪਿਨਸ਼ਨ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਨਿਰਦਈ ਕੋਹੜ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸ੍ਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ ਛੁਟੀ ਮਿਲ ਗਈ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਉਸਦੀਆਂ ਬਾਹਵਾਂ ਵਿਚ ਤਾਕਤ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਝਲੀ (ਟੋਕਰੀ) ਢੋਕੇ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਏਸੇਤ੍ਰਾਂ ਏਸ ਕਾਲੋਨੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਜੀਵਨ ਸਚੀ ਕਹਾਣੀ ਮਾਤ੍ਰ ਹਨ, ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਸੀ ਤੇ ਕੋਈ ਬਪਾਰੀ ਪਰ ਅਜ ਸਭ ਭਿਖਾਰੀ ਬਣੇ ਬੈਠੇ ਹਨ।

ਨਟ ਰਾਜਨ ਨੇ ਤੜਪਦੀ ਹੋਈ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ—"ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਜ ਭਿਖਾਰੀ ਹਾਂ" ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਪਾਹਜ ਹਾਂ ਪਰ ਅਸੀਂ ਚੋਰੀ ਤੇ ਬਲੈਕ ਮਾਰਕਿਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਅਸੀਂ ਇਜ਼ਤ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਸਰ ਕਰਨਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਅਸੀਂ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ।

ਨਟ ਰਾਜਨ, ਤੇ ਜੌਨ, ਦੁਆਰਾ ਸੰਗਠਨ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਕੰਮ ਇਸਤ੍ਰਾਂ ਚਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸਤ੍ਰਾਂ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਸਾਊ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕਾਲੋਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਤਤਪਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਚੰਦਾ ਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਿਨਾਂ ਚਿਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਥੀ ਮੰਜੀ ਨਾ ਛਡਦਾ, ਓਨਾ ਚਿਰ ਉਸਦਾ ਪੂਰਾ ਸਾਥ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਸਾਥੀ ਦਾ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋ ਜਾਏ ਤਾਂ ਤੁਰਤ ਚੰਦਾ ਜਮਾ ਕਰਕੇ ਸੰਸਕਾਰ ਦੀ ਸਾਮਗਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨ ਉਸ ਦਿਨ ਕੋਈ ਮੰਗਨ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਅਚਾਰ ਹੀਨ (ਭੈੜਾ) ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਡੰਨ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਦੀ ਕਦੀ ਉਸਨੂੰ ਦੋ ਤਿੰਨ ਰੁਪੈਆਂ ਤਕ ਜ਼ਰਮਾਨਾ ਵੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਲਗ ਪਗ ੨੧੯ ਵਿਯੱਕਤੀ ਏਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਵੋਟਰ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਿਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਖਾਸ ਖਾਸ ਸਭ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨੌਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਛੁਟੀ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਕਾਲੋਨੀ ਵਿਚ ਵੜਦਿਆਂ ਹੀ ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਹੀ ਝੋਂਪੜੀ ਵਿਚ ਇਕ ਮੰਦਰ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗਾਂਧੀਜੀ, ਬੋਸ ਜੀ ਆਦਿ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲਟਕਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਮੰਦਰ ਤੇ ਤਿਰੰਗਾ ਝੰਡਾ ਫਰਾਟੇ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਸ ਝੰਡ ਨੂੰ ਸਲਾਮੀ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ

Namdhari Elibrary　NamdhariElibrary@gmail.com

ਹੈ ਤੇ ਫੁਲਾਂ ਦੀ ਬਰਖਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਐਤਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਇਕਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਭਜਨ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਜਮਨਾਂ ਕਿਨਾਰੇ ਇਹ ਛੋਟੀ ਜਹੀ ਕੋੜ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਨਗਰੀ ਆਪਣੀ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਰਖਦੀ ਹੈ, ਕੋਲ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਝੌਪੜੀਆਂ ਨੂੰ ਖੂਬ ਲਿੰਬ ਪੋਚ ਤੇ ਛਪਰੀਆਂ ਪਾਕੇ ਸੁੰਦਰ ਬਨਾਣ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਸ਼ਰਮ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਕ ਬੜਾ ਸੁੰਦਰ ਪਾਲਤੂ ਕੁਤਾ ਵੀ ਨਗਰੀ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਰਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਕਸ਼ਟ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਇਹ ਭਾਗ ਦੇ ਮਾਰੇ ਬੇ-ਸਹਾਰਾ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਨਯਾ ਨੂੰ ਬੜੀ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਹਸ ਖੇਡ ਕੇ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਿਹਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇ ਸਾਡੀ ਸ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਏਨਾਂ ਵਲ ਹੋ ਜਾਵੇ ਇਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਨੰਦ ਦੀ ਲਹਿਰ ਜਾਰੀ ਹੋ ਸਕੇ ਜਿਥੇ ਸ੍ਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਨਾਂ ਦੀ ਸਹੈਤਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਓਥੇ ਮਿਉਨਸਪੈਲਟੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨਾਥ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਫੜਕੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਛਡ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਨਾਂ ਕੋਲ ਪੈਸਾ ਟਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਖੋਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਓਥੇ ਏਹ ਬੇ-ਆਸਰਾ ਲੋਕ ਪਾਣੀ ਤੇ ਅੰਨ ਖੁਣੋਂ ਤੜਪ ਤੜਪਕੇ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਫੜਕੇ ਮਜਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਦੇ ਸਾਮਣੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਾ ਦੇਣ ਬਦਲੇ ਪੂਅਰ ਹਾਊਸ (ਗਰੀਬ ਘਰ) ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਓਥੇ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਰਖਕੇ ਫੇਰ ਛਡ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਓਸੇਤ੍ਰਾਂ ਜਿਸਤ੍ਰਾਂ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿਚੋਂ ਚੂਹਿਆਂ ਨੂੰ ਛਡ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

"ਇੰਮਪ੍ਰਿਊਮਿੰਟ ਟ੍ਰਸਟ" ਵਾਲੇ ਕਰਮ-ਚਾਰੀ ਵਖਰੀ ਭਜ ਦੌੜ ਕਰ ਕਰਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨਾਂ ਨੂੰ ਏਥੋਂ ਕਢ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਏਸ ੩੦੦ ਨਰ ਨਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਾਲੋਨੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪਾਣੀ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਨਹੀਂ, ਨਲਕਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਿਥੋਂ ਏਹ ਵੇਚਾਰੇ ਲੂਲ੍ਹੇ ਲੰਗੜੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਘੁਟ ਪੀ ਸਕਣ, ਏਥੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ, ਜਦ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖੰਭੇ ਏਸ ਕਾਲੋਨੀ ਵਿਚ ਦੀ ਲੰਘਦੇ ਹਨ ਕਾਲੋਨੀ ਦੇ ਵਿਚਦੀ ਇਕ ਖੁਲਾ ਨਾਲਾ ਵੀ ਲੰਘਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਬਦਬੂ ਨਾਲ ਸਿਰ ਚਕਰਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਏਥੋਂ ਦੀ ਸਥਾ-ਨਕ ਸ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਵੇਖ ਭਾਲ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਨਮੂਨਾ।

ਸਭਤੋਂ ਦੁਖ ਵਾਲੀ ਗਲ ਤਾਂ ਏਹ ਹੈ ਕਿ ਏਸ ਕਾਲੋਨੀ ਵਿਚ ੩੦ ੪੦ ਬਚੇ ਅਜੇਹੇ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਤੇ ਕੋੜ੍ਹ ਦਾ ਅਸਰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਹਰ ਵੇਲੇ ਕਾਲ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਉਹਨਾਂ ਉਤੇ ਅਸਰ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਫੀ ਭੈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਬਚਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਖਿਆ ਜਰੂਰੀ ਤੇ ਮੁਫਤ ਹੈ ਪਰ ਇਨਾਂ ਗਰੀਬ ਬਚਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਇਕ ਆਸਰਾ ਹੈ ਭਗਵਾਨ।

[ਸ੍ਰੀ ਕਾਂਤ ਜੀ ਗੁਪਤ
ਅਤੇ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘਲਾਇਲਪੁਰੀ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਿੰਡ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ

(ਤਰਜੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਮੇਸ਼ ਨਗਰ
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ)

ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਭਾਂਵੇਂ ਜਿਆਦ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸਹੂਲਤਾਂ ਕਾਫੀ ਹਨ, ਜੋ ਅਜ ਤਕ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਈਆ ਸ਼ਾਇਦ ਛੇਤੀ ਆ ਵੀ ਨ ਸਕਣ।

ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਚੰਗਾ ਪਰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਤੇ ਕਾਲਜ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸਤ੍ਰਾਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦਾ ਜੀਅ ਕਰੇ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਸਭ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਦੇ ਵਿਚੋਂ ਹਰਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਮਿਲ਼ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਆਦਮੀ ਕਾਫੀ ਸਿਆਣਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਬੀਮਾਰੀ ਦਾ ਚੰਗਾ ਸੋਹਣਾ ਇਲਾਜ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੜੇ ਬੜੇ ਸਿਆਣੇ ਡਾਕਟਰ ਤੇ ਹਕੀਮ ਵੀ ਮਿਲ਼ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਕਈ ਪੁਰਸ਼ ਇਲਾਜ ਬਾਝੋਂ ਹੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਏਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਕਈਆਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਢਿਡ ਪੀੜ ਹੋਣ ਤੇ ਸੁੰਢ ਜਵੈਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਭਦੀ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਏਹੋ ਜਹੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਜੋ ਨਾ ਮਿਲ਼ ਸੱਕੇ ਪਰ ਪੈਸਾ ਕੋਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲਪਰਚਾਵੇ ਦੇ ਕਈਚੰਗੇ ਸੋਹਣੇ ਸਾਧਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਲਸੇ, ਕਾਂਨਫਰੰਸਾਂ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਲੈਕਚਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਲੈਕਚਰ ਆਦਮੀ ਦੀ ਅਕਲ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਨਿਮਾਇਸ਼ਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਵਾਕਫੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਏਹੋ ਜਹੀਆਂ ਕਈ ਨਵੀਆਂ ਚੀਜਾ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਵੇਖਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਚੰਗਾ ਇੰਤਜਾਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟਾਂਗੇ ਮੋਟਰਾਂ ਆਮ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਵੀ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇ ਝਟਾ ਝਟ ਪਹੁੰਚ ਜਾਈਦਾ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਬੜੇ ਕੰਮ ਸਵਾਰ ਦੀ ਹੈ। ਟਰਾਮਾਂ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹੋਰ ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬੜੇ ਸੁਖ ਹਨ ਜੋ ਗਿਣਿਆਂ ਮੁਕਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਪਰ ਅਫਸੋਸ! ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿਗਈਆਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਆਬੋਹਵਾ, ਹਰੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਪੈਲੀਆਂ ਖੁਲ੍ਹੇ ਮੈਦਾਨ, ਨਿਰੋਲ ਦੁਧ ਘਿਓ ਸੁਥਰਾ ਅਨਾਜ ਤੇ ਹੋਰ ਏਹੋ ਜਹੀਆਂ ਚੀਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਲੋਕ ਤਰਸਦੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਨਾਂ ਨਾਲ ਤਾਕਤ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਤਕੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਅੱਸੀ ਅੱਸੀ ਸਾਲ ਦੇ ਬੁੱਢੇ ਦਾਣੇ ਚਬਦੇ ਮਿਲਣਗੇ ਪਰ ਅੱਠਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗੁੜੀਆਂ ਐਨਕਾਂ

ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲਭਣਗੀਆਂ ਆਬੋ ਹਵਾ ਦੀ ਜਗਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਲੋਕ ਟਾਂਗੇ ਮੋਟਰਾਂ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਮਿੱਠੀ ਧੂੜ ਫਕਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਪਦਿਕ ਹੋਣ ਦਾ ਵੀ ਡਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਕਈ ਗਲੀਆਂ ਬਜਾਰ ਏਨੇ ਭੀੜੇ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਸੂਰਜ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਵੀ ਕਦੀ ਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਸੋਡੇ ਵਾਟਰ ਦੀ ਜਗਾ ਪਿੰਡ ਦੀ ਲੱਸੀ ਸਰੋਂ ਦਾ ਸਾਗ, ਕਮਾਦ ਦੇ ਗੰਨੇ ਤੇ ਹੋਰ ਏਹੋ ਜਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਜੋ ਆਦਮੀ ਵਾਸਤੇ ਨਰੋਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਖੱਟੇ ਘਿਓ ਦੇਖਾਣਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਰੁਖੀ ਮਿਸੀ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤਕੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਰੌਲਾ ਰਪਾ ਤੇ ਨਸ ਭਜ ਆਦਮੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦੇਂਦਾ, ਇਹਨਾਂ ਹੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸੁਖਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਸੁਖ ਜਿਆਦਾ ਹੀ ਮਿਲਣਗੇ, ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇਕ ਅਖਾਣ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ ਕਿ—

ਵਸੀਏ ਸ਼ਹਿਰ ਭਾਵੇਂ ਝੁਗੀ ਹੋਵੇ।
ਖਾਈਏ ਕਣਕ ਭਾਵੇਂ ਭੁਗੀ ਹੋਵੇ।

ਹੁਣ ਤੂਹੀਓਂ ਹੀ ਸੋਚਕੇ ਦਸ ਸਾਈਆਂ ਕੇਹੜਾ ਤੇਰੇ ਬਿਨ ਦੇਸ਼ ਬਚਾ ਸਕਦਾ।

(ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਮੁਸਾਫਰ' ਰਘਬਰ ਪੁਰਾ ਦਿਲੀ)

ਨਾ ਕੋਈ ਜੰਮਿਆਂ ਜਗ ਤੇ ਅੱਜ ਦਿਸਦਾ, ਜਿਹੜਾ ਗੈਰਾਂ ਲਈ ਆਪਾ ਮਿਟਾ ਸਕਦਾ।
ਨਾ ਕੋਈ ਦਿਸਦਾ ਏ ਦੁਖੀਆਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜਕੇ, ਜੇਹੜਾ ਆਪਣੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਾ ਸਕਦਾ।
ਨਾ ਕੋਈ ਦਿਸਦਾ ਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਦੇਕੇ, ਜੇਹੜਾ ਮੁਰਦਿਆਂ ਤਾਂਈ ਜੁਆ ਸਕਦਾ।
ਨਾ ਦਿਸਦਾ ਏ ਏਕੇ ਦਾ ਨੂਰ ਕੋਈ, ਜੇਹੜਾ ਦਵੈਸ਼ ਦੇ ਭੇਦ ਮਿਟਾ ਸਕਦਾ।
ਐਸਾ ਕੋਈ ਨਾ ਜ਼ੁਲਮ ਤੇ ਜਬਰ ਅੱਗੇ, ਜੇਹੜਾ ਹਸਕੇ ਛਾਤੀਆਂ ਡਾਹ ਸਕਦਾ।
ਫੇਰ ਤੂੰ ਕੀ ਸੋਚਕੇ ਦਸ ਸਾਈਆਂ, ਕੇਹੜਾ ਤੇਰੇ ਬਿਨ ਦੇਸ਼ ਬਚਾ ਸਕਦਾ।
ਹੈਸੈਂ ਗਊ ਗਰੀਬ ਦਾ ਤੂੰ ਰਾਖਾ, ਅਜ ਸੁਣਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਫਰਯਾਦ ਏਥੇ।
ਏਥੇ ਵਸਦੇ ਹੈਨ ਬੇਦਰਦ ਹਾਕਮ, ਸਾਰੇ ਵਸਦੇ ਹੈਨ ਸਯਾਦ ਏਥੇ।
ਵੈਹਸ਼ੀ ਪੁਣੇ ਤੇ ਜੁਲਮ ਦੀ ਚਾਂ ਚ੍ਹਾਂ ਤੇ, ਰਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸਦਾ ਬੁਨਯਾਦ ਏਥੇ।
ਤੇਰੇ ਪਰਉਪਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੱਚ ਆਖਾਂ, ਆਉਂਦੀ ਕਦੀ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਏਥੇ।
ਜਿਥੇ ਬਣੇ ਇਨਸਾਨ ਸ਼ੈਤਾਨ ਹੋਸਨ, ਨਾ ਕੋਈ ਪਿਆਰ ਦੇ ਗੀਤ ਹੀ ਗਾ ਸਕਦਾ।
ਫੇਰ ਤੂਹਿਓਂ ਹੀ ਸੋਚਕੇ ਦਸ ਸਾਈਆਂ, ਕੇਹੜਾ ਤੇਰੇ ਬਿਨ ਦੇਸ਼ ਬਚਾ ਸਕਦਾ।

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹਰ ਮਨ ਪਿਆਰਾ ਸ੍ਰਦਾਰ !

(ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵੈਦ ਰਮੇਸ਼ ਨਗਰ ਦਿਲੀ)

ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੈਨਿਆਂ ਪ੍ਰਮੰਨਿਆਂ ਸਰਮਾਇਦਾਰ ਸੀ ਤੇ ਗਵਰਮਿੰਟ ਵਲੋਂ ਇਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ 'ਰਾਇ ਬਹਾਦਰ' ਦਾ ਖਤਾਬ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਡੇ ਤੋਂ ਵਡੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਤੀਆਂ ਵੀ ਇਸ ਦੂਲੇ ਸ੍ਰਦਾਰ ਦਾ ਸੰਨਮਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ, ਰਾਜਿਆ ਤੋਂ ਦੂਸਰੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵੀ ਕੈਹ ਦੇਵਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਭੁਲ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਏਡੇ ਵਡੇ ਰੁਤਬੇ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ, ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ, ਹਿੰਦੂ, ਸਿਖ, ਮੁਸਲਿਮ ਦਾ ਇਤਹਾਦੀ, ਮਸਜਦਾਂ, ਮੰਦਰਾਂ, ਅਤੇ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜੇਹਾ ਵੇਖਣ ਵਾਲਾ। ਹਰ ਮਜ਼ਬ ਨੂੰ ਦਾਨ ਦੇਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲਾ, ਆਏ ਅਨਾਥ ਗਰੀਬ ਗੁਰਬੇ ਨੂੰ ਗਲਵਕੜੀ ਪਾਕੇ ਮੂੰਹੋਂ ਮੰਗੀ ਵਸਤੂ ਦੇਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲਾ, ਨਿਤਾਪ੍ਰਤੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਛਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਖਾਂ ਸਾਧਾਂ ਨੂੰ ਪਰਸ਼ਾਦ ਛਕਾਕੇ ਫੇਰ ਛਕਣ ਵਾਲਾ, ਹਰ ਆਦਮੀ ਕੀ, ਹਰ ਜੀਵ ਦੇ ਅੰਦਰ ਈਸ਼ਵਰ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਵਨਾ 'ਚ ਲੀਨ ਹੋਇ ਸਰਦਾਰ ਨੂੰ,(ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਸ੍ਰ: ਆਤਮਾਂ ਸਿੰਘ ਜੀ) ਜੇ ਦਾਨੀ ਤੇ ਭਗਤ ਵੀ ਕੈਹ ਦੇਵਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ਕ ਨਹੀ।

ਜਨਨੀ ਜਨਹਿ ਤੋ ਭਗਤ ਜਨ,
ਕੈ ਦਾਤਾ ਕੈ ਸੂਰ।
ਨਹੀਂ ਤੋ ਜਨਨੀ ਬਾਂਝ ਰਹੇ,
ਕਾਹਿ ਗੁਆਵੇ ਨੂਰ।

ਇਕ ਦਿਨ ਸ੍ਰ: ਜੀ ਮੋਟਰ ਵਿਚ ਬੈਠਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਜਨ ਨੂੰ ਮਿਲਨ ਲਈ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਕਿ ਰਾਜਾ ਬਾਜ਼ਾਰ (ਰਾਵਲ ਪਿੰਡੀ) ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਮੋਟਰ ਖੜੀ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਇਨੇ ਚ' ਇਕ ਅੱਠ ਨੌ ਸਾਲ ਦਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲੜਕਾ ਮੋਟਰ ਦੇ ਪਾਇਦਾਨ ਤੇ ਆਣ ਖਲੋਤਾ, ਤੇ ਡਰਾਇਵਰ ਨੇ ਉਸ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਗੁਸੇ ਨਾਲ ਅਵਾਜ਼ ਦੇਕੇ ਉਤਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤੇ ਮੋਟਰ ਤੋਰ ਦਿਤੀ। ਜਦ ਸ੍ਰ: ਜੀ ਨੇ ਡਰਾਇਵਰ ਦੀ ਇਸ ਭੱਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲਗੇ, "ਜਾਓ ਇਸ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਬੁਲਾਓ।" ਜਦ ਉਸ ਬਚੇ ਨੂੰ ਕੋਲ ਲੈ ਆਂਦਾ ਤਾਂ ਸ੍ਰ: ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਗੰਦੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਚੰਗੇ ਕਪੜਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਵੀ ਅਪਣੀ ਗੋਦੀ ਵਿਚ ਬਠਾਲਿਆ ਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਉਸ ਬਚੇ ਨਾਲ ਮਿਠੀਆਂ ੨ ਗਲਾਂ ਕਰਦੇ ਤੇ ਪੁਛਦੇ "ਕੀ ਤੇਰਾ ਮੋਟਰ ਤੇ ਚੜਨ ਨੂੰ ਜੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ?" ਤਾਂ ਕਾਕੇ ਨੇ ਸਿਰ ਹਿਲਾਕੇ ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਤ੍ਰ ਦਿਤਾ, ਫਿਰ ਸ੍ਰ.ਜੀ ਨੇ ਉਸਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਪੁਛਿਆ, ਤਾਂ ਲੜਕੇ ਨੇ ਹਥ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਤ੍ਰ ਦਿਤਾ ਤੇ ਕੋਮਲ ਜਿਹੇ ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰਕਤ 'ਚ ਲਿਆਉਂਦਿਆਂ 'ਔਹ ਮਿਟ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਵਾਲੀ ਸਾਡੀ ਦੁਕਾਨ ਹੈ।' ਸ੍ਰ:

ਜੀ ਨੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਲੋ ਜੀ ਜਿਧਰ ਇਹ ਲੜਕਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਝਟ ਉਸ ਦੁਕਾਨ ਅਗੇ ਗਡੀ ਜਾ ਖੜੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਲੜਕਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਮੀਆਂ ਜੀ ਆਖਕੇ ਅਵਾਜਾਂ ਮਾਰਨ ਲਗ ਪਿਆ। ਮੀਆਂ ਹੁਕੇ ਦੀ ਨੜੀ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਈ ਰੇਲ ਗਡੀ ਦੇ ਇੰਜਨ ਵਾਂਗ ਧੂਆਂ ਛਡ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤੇ ਆਪਣੇ ਬਚੇ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣਕੇ ਇਧਰ ਓਧਰ ਵੇਖਣ ਲਗ ਪਿਆ, ਪਰ ਬਚਾ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਇਆ, ਬਚੇ ਨੇ ਫਿਰ ਥਥਿਆਂਦੀ ਜਬਾਨ ਨਾਲ ਅਵਾਜ ਮਾਰੀ 'ਮੀਆਂ ਦੀ ਮੈਂ ਮੋਤਰ ਵਿਚ ਬੈਥਾ ਆਂ।' ਜਦ ਮੀਏਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਾਡਲੇ ਤੇ ਇਕਲੌਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਨੂੰ ਮੈਲੇ ਕਪੜਿਆਂ 'ਚ ਸਰਦਾਰ ਜੀ (ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਕਿ ਸਫੈਦ ਦੁਧ ਵਰਗੇ ਬਸਤ੍ਰ ਪਾਏ ਹੋਏ ਸਨ) ਦੀ ਗੋਦੀ ਵਿਚ ਨਿਗ੍ਹਾ ਮਾਰੀ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਹੱਦ ਨਾ ਰਹੀ। ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਉਠਕੇ ਸੂ. ਜੀ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਆਖਕੇ ਆਪਣੇ ਬਚੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਬਚਾ ਆਖੀ ਜਾਵੇ "ਮੈਂ ਮੋਤਰ ਵਿਚ ਹੂਤਾ ਲੈਣਾ ਏ।" ਬਚੇ ਦੀਆਂ ਭੋਲੀਆਂ ਭੋਲੀਆਂ ਗਲਾਂ ਸੁਣਕੇ ਸੂ. ਜੀ ਬੜੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲਗੇ "ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਜਾਜਤ ਦਿਓ ਤਾਂ ਇਸ ਬਚੇ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹੂਟਾ ਦਿਵਾ ਲਿਆਈਏ।" ਮੀਏਂ ਨੇ ਬੜੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਹਥ ਜੋੜਕੇ ਕਿਹਾ "ਸੂ. ਜੀ ਤੁਹਾਡੀ ਮਰਜੀ" ਸੂ. ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਦੇਰ ਸੀ ਕਿ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਗਡੀ ਅਸ-ਟਾਰਟ ਕੀਤੀ ਜੋ ਭੀੜ ਨੂੰ ਚੀਰਦੀ ਹੋਈ ਬਾਜਾਰ ਵਿਚ ਦੀ ਲੰਘ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਸੂ. ਜੀ ਨੇ ਗਡੀ ਖੜੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਗਡੀ ਖੜੀ ਹੋਈ ਤੇ ਸੂ. ਜੀ ਉਸ ਬਚੇ ਨੂੰ ਇਕ ਕਪੜੇ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਜਿਥੇ ਕਿ ਸਿਲੇ ਸਿਲਾਏ ਕਪੜੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਲੈ ਗਏ, ਦੁਕਾਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਮੇਚ ਦੇ ਦੋ ਕਮੀਜ ਤੇ ਦੋ ਪਜਾਮੇ ਦਿਓ, ਬਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਦੇਰ ਸੀ ਕਿ ਨੌਕਰਾਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕਪੜੇ ਉਤਾਰਕੇ ਨਵੇਂ ਪਾ ਦਿਤੇ, ਤੇ ਇਕ ਜੋੜਾ ਕਪੜਿਆਂ ਦਾ ਰੁਮਾਲ ਵਿਚ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿਤਾ, ਪੈਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲਾਲ ਖਲ ਦੀ ਜੁਤੀ ਅਤੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੀ ਹੀ ਛਬੇ ਵਾਲੀ ਟੋਪੀ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਪਵਾ ਦਿਤੀ, ਬਚਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਜਾਮੇ ਵਿਚ ਵੇਖਕੇ ਬੜਾ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ। ਜਦੋਂ ਵਾਪਸ-ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਲਿਆਕੇ ਗਡੀ ਨੂੰ ਖੜੀ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਬਾਪ ਵੇਖਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਚੇ ਨੂੰ ਗੁਸੇ ਹੋਣ ਲਗ ਪਿਆ। ਸੂ. ਜੀ ਨੇ ਮੀਏਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਭਾਈ ਤੂੰ ਗੁਸੇ ਨ ਹੋ ਜੇ ਤੂੰ ਇਸਨੂੰ ਗੁਸੇ ਹੋਵੇਂਗਾ ਤਾਂ ਅਲਾ ਮੀਆਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਗੁਸੇ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੂ. ਜੀ ਦੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਬਚਨ ਸੁਣਕੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਅਗੇ ਵਧਕੇ ਬੜੀ ਅਧੀ-ਨਗੀ ਨਾਲ ਹਥ ਜੋੜਕੇ ਸਲਾਮ ਆਖਦੇ ਹੋਏ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸੂ. ਜੀ ਸਲਾਮ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਗੇ ਚਲੇ ਗਏ।

ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਦਾ ਬੜਾ ਸ਼ੌਂਕ ਸੀ, ਇਸ ਆਸ਼ੇ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਮਿਉਨਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਹਿਸਾ ਲਿਆ ਤਾਂ ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਿਮ, ਸਿਖ ਇਸਾਈ ਸਭ ਨੇ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰਵਾ-ਇਆ। ਸੂ. ਜੀ ਅਗੇ ਹੀ ਬੜੇ ਵਿਸ਼ਾਲ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੰਪਾਦਕੀ–

ਸ੍ਰਦਾਰ ਗੁਰਮੁਖ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਮੁਖ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਨੇ ਦਿਲੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਵਾਂ ਚੀਫ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਬਨਾਰਸ ਹਿੰਦੂ ਯੂਨੀਵਰਸਟੀ ਦੇ ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਹਿ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਇਸਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਦਿਲੀ ਕਾਮਰਸ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੀਯਤ ਹੋਏ ਸਨ।

ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਬੰਦਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹਨ ਜੋ ਸਦਾ ਧੜੇ-ਬੰਦੀ ਤੋਂ ਉਚੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਟਿਕਟ ਦਿਤਾ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਰਖਾਸਤ ਤਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿਤੀ। ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਬਾਜ਼ੀ ਤੇ ਰੁਪੈ ਖਰਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਾਫ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ।

ਦਿਲ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਸਭ ਲੋਕ ਅਸ਼ ਅਸ਼ ਕਰ ਉਠੇ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਕੰਮ ਵਾਲਾ ਆਇਆ; ਆਪ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਉਸ ਨਾਲ ਜਾਕੇ ਆਪਣੇ ਪਲਿਓਂ ਕਰਾਇਆ ਆਦਿ ਖਰਚਕੇ ਗਰੀਬ ਅਮੀਰ ਸਭ ਦਾ ਸਵਾਰਦੇ।

ਸ੍ਰਦਾਰ ਜੀ ਦੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕਈ ਅਜੀਬ ਕਾਰਨਾਮੇ ਤੇ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਇਹ ਗਲ ਬਦੋਬਦੀ ਮੂਹਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਆਉਂਦੀ 'ਕਿ ਸ੍ਰ. ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਹਨ।'

ਆਪ ਦਿਲੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਸਨ ਸਤਿਜੁਗ ਦੇ ਪਾਠਕ ਆਪਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਜਾਣੂ ਹਨ ਕਿ ਸਤਿਜੁਗ ਦੇ ਬਸੰਤ ਅੰਕਾਂ ਵਿਚ ਆਪਦੇ ਲੇਖ ਛਪਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਆਪ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹਸਤੀ, ਕੌਮ ਦੇ ਸਚੇ ਸੇਵਕ ਤੇ ਪਖ ਪਾਤ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹਨ। ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦਿਲੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਿਖ ਨੂੰ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਬਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਇਕ ਸਿਖ ਨੂੰ ਏਹ ਅਹੁਦਾ ਦਣ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਨਿਰਪਖਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਾਰਸ਼ਲ ਬਲਗਾਨਨ

ਰੂਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਵਜ਼ੀਰ ਆਜ਼ਮ ਦੀ ਉਮਰ ਪ੫ ਸਾਲ ਹੈ। ਆਪ ਮਾਲਨਕੋਫ ਦੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਨਾਇਬ ਵਜ਼ੀਰ ਤੇ ਡੀਫੈਂਸ ਮਨਿਸਟਰ ਸਨ। ਮਾਰਸ਼ਲ ਬਲਗਾਨਨ ਨੇ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਫੌਜ ਦੀ ਕਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਇਨਾਂ ਨੂੰ ਸਟਾਲਨ ਨੇ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਏਸ ਲਈ ਦਿਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਨਾਂ ਵਿਚ ਸੰਗਠਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੇਹੱਦ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹਨ।

ਮਾਰਸ਼ਲ ਦਾ ਪਿਤਾ ਇਕ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿਚ ਕਲਰਕ ਸੀ। ਰੂਸ ਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਮਾਰਸ਼ਲ ਬਲਗਾਨਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਨੂੰ ਇਕ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਆਰਗਨਾਈਜ਼ਰ (ਪ੍ਰਬੰਧਕ) ਤੇ ਲੀਡਰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ, ਉਨਾਂ ਨੇ ੧੯੩੧ ਤੋਂ ੧੯੩੭ ਤੱਕ ਰੂਸ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਨਤ ਨੂੰ ਬੜੀ ਭਾਰੀ ਤ੍ਰਕੀ ਦੇਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਮਾਸਕੋ ਦੇ

ਮਈਅਰ ਰਹਿ ਚੁਕੇ ਹਨ ਤੇ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਦੇ ਚੇਅਰ ਮੈਨ ਵੀ। ਆਪ ੧੯੪੧ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਫੌਜੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ, ਮਾਰਚ ੧੯੪੧ ਵਿਚ ਸਟਾ-ਲਨ ਨੇ ਡੀਫੈਂਸ ਮਨਿਸਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਆਪ ਹਟਕੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਦਿਤਾ। ਮਾਰਸ਼ਲ ਬਲਗਾਨਨ ਗੋਰਕੀ (ਨੋਵ ਗਰਾਡ) ਵਿਚ ੧੮੯੫ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਆਪ ਮਾਸਕੋ ਸੋਵੀਅਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ(ਪ੍ਰਧਾਨ) ਵੀ ਰਹਿ ਚੁਕੇ ਹਨ, ਮਾਰਸ਼ਲ ਆਪਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿਚ ਕਲਰਕ ਰਹਿ ਚੁਕ ਹਨ, ਖੁਫੀਆ ਪੁਲੀਸ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪ ਨੇ ਸਰਗਰਮ ਹਿਸਾ ਲਿਆ। ੧੯੪੭ ਵਿਚ ਸਟਾਲਨ ਨੇ ਆਪਨੂੰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਦਿਤਾ।

੧੯੫੪ ਦੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਅਰਬ ਰੂਸੀ ਕਿਤਾਬਾਂ

ਮਾਰਕਸ ਲੈਨਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਸੂਲਾਂ ਤੇ	੨ ਕਰੋੜ ੩੦ ਲੱਖ
ਲੋਕ ਰਾਜ ਬਾਰੇ	੧੩ ਕਰੋੜ ,, ,,
ਸਾਇੰਸ	੬ ਕਰੋੜ ੨੦ ਹਜ਼ਾਰ
ਟੈਕਨੀਕਲ	੧੭ ਕਰੋੜ ੨੦ ,,
ਅਸੂਲਾਂ ਬਾਰੇ	੨੫ ਕਰੋੜ ੯੦ ,,
ਨਾਵਲ ਕਵਿਤਾ	੧੧ ਕਰੋੜ ੮੦ ,,
ਬਾਲਾਂ ਵਾਸਤੇ	੧੧ ਕਰੋੜ ੭੦ .,

ਹਰ ਮਨੁਖੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਲੋਕਾਂ ਪਾਸੋਂ ਕੁਝ ਸਿਖਿਆ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਅਸੀ ਅਜੇ ਕਿੰਨਾਂ ਕੁ ਚਿਰ ਘੂਕ ਸੁਤੇ ਰਹਾਂਗੇ। ਚੰਗੇ ਸਾਹਿਤ ਬਿਨਾਂ ਚੰਗੇ ਸਮਾਜ ਕਦੀ ਨਹੀ ਬਣ ਸਕਦੇ।

ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਕਿਰਕਟ ਮੈਚ

ਇਸ ਮੈਚ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਦੇ ਸਾਡੇ ਹਿੰਦੂ ਸਿਖ ਵਾਪਸ ਮੁੜੇ ਹਨ ਓਦੋਂ ਦੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਮ ਚਰਚਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿਦੂ ਸਿਖ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਇਕ ਆਮ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕਿਉਂ ਸਿਖਾਂ ਨਾਲ ਉਚੇਚਾ ਪਿਆਰ ਵਾਲਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਆਮ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਗਿਣੀ ਮਿਥੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜਫੀਆਂ ਪਾਕੇ ਤੇ ਰੋ ਮਿਲੇ ਤੇ ਵਿਛੜੇ, ਮੋਟਰ, ਤਾਂਗੇ, ਹੋਟਲ, ਸਿਨਮਾਂ ਫਲ ਸਭ ਕੁਝ ਮੁਫਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਸੀ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਇਜੇਹੇ ਸਲੂਕ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਿਖ ਜਨਤਾ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੜੇ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਉਠੇ ਹਨ ਤੇ ਪਾਕਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਖ-ਬਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਸਮਾਨ ਸਿਰ ਤੇ ਚੁਕ ਛਡਿਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਏਸ ਨਵੇਂ ਖਿਆਲਾ ਤੋਂ ਹਿਦੂ ਸਿਖਾਂ ਵਿਚ ਬੇਚੈਨੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਸ੍ਰੀ ਸੀ. ਪੀ. ਐਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਪੰਜ ਮੀਲ ਤੇ ਫੋੜੂ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਤਕਰੀਰ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਪਾਕਸਤਾਨ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਿਖਾਂ ਨਾਲ ਉਚੇਚਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ, ਪਾਕਸਤਾਨ ਹਿਦੂ ਤੇ ਸਿਖਾਂ ਵਿਚ ਦੀਵਾਰ ਖੜੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ੨੦ ਹਜ਼ਾਰ ਹਿਦੂ ਸਿਖ ਕਿਰਕਟ ਮੈਚ ਵੇਖਣ ਲਾਹੌਰ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਗਏ ਪਰ ਸਿਖਾਂ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਤ੍ਰੇਰੇਚਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ? ਕੀ ਪਾਕਸਤਾਨੀ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਨਹੀਂ ? ਤੇ ਜੇ ਸਿਖ ਇਸ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ..................

ਮੈਂ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲੈਣ ਕਿ ਪਹਿਲੋਂ 'ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਹਨ ਕਿ ਪਹਿਲੋਂ ਸਿਖ, ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਏਥੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਤਾਂ ਵਖ ਵਖ ਕੌਮਾਂ ਬਨਾਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਭ੍ਰਾਈਚਾਰਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ। ਗਵਰਨਰ ਨਾਲ ਏਸ ਤਕਰੀਰ ਤੋਂ ਸਿਖ ਮੈਂਬਰ ਗੁਸੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਤੇ ਏਸੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਗਵਰਨਰ ਦੀ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਦੀ ਤਕਰੀਰ ਵੇਲੇ ਵਾਕ ਆਊਟ ਕਰ ਗਏ, ਏਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਮਿਲ ਗਏ।

ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੂੰ ਪਾਕਸਤਾਨ ਵਾਲੇ ਬੁਲਾਵੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਸੱਦਾ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪਾਕਸਤਾਨ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਾਂਗਾ।

ਇਸ ਸਾਰੇ ਨਾਟਕ ਦਾ ਸਿਟਾ ਹਿੰਦੂ ਸਿਖ ਮਿਲਾਪ ਤੇ ਸਟ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ ਅਜੇਹੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਦੁਰੇਡੇ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕਿਉਂ ਝੂਠੇ ਝਾਸਿਆਂ ਵਿਚ ਆਕੇ ਕੌਮ ਵਿਚ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕੋਈ ਦੁਖ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਪ ਪਾਕਸਤਾਨ ਨਾ ਜਾਣ ਪਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚੇ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਨੇ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜੇਹੇ ਖਿਆਲਾਂ ਵਿਚ ਵਟ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜੋਹੜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵੀ ਅਨਕੂਲ ਨਹੀਂ ਕਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਆਪ ਪਿਛਲੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਕੰਮ ਨਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਅਜੇਹੀਆਂ ਗਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿਖ ਫੇਰ ਆਪ ਦਾ ਸਾਥ ਛਡਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਆਪਨੂੰ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਭੁਲ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਏਹ ਚੋਣ ਘੋਲ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਨਾਲ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੇ ਹਕ ਵਿਚ ਹੋਯਾ ਹੈ। ਅਜ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਤੋਂ ਵਖ ਹੋਕੇ ਚੋਣ ਲੜਕੇ ਵੇਖ ਲੈਣ, ਕਾਮਯਾਬੀ ਹੋਣੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਗੁਰਮੁਖ ਹਨ ਸਗੋਂ ਆਪਨੂੰ ਸਦਾ ਹੀ ਹੰਕਾਰ ਤੋਂ ਉਚਿਆਂ ਹੋਕੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਆਪ ਐਡੀ ਛੇਤੀ ਭੁਲ ਗਏ ਹਨ ਆਪਣਾਂ ਪਿਛਲਾ ਖਿਆਲ। ਆਪ ਜਮ ਜਮ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਇਹ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ ਪਰ ਦੁਸ਼ਮਨ ਸਾਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾਂ ਚਾਹੀਦਾ।

ਆਂਧਰਾ ਦੀ ਚੋਣ—ਆਂਧਰਾ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਅਪਣੀ ਹਾਰ ਦੇ ਡਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਜਾ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਕਰਿਸ਼ਕ ਲੋਕ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਗਠ ਜੋੜ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹ ਜਾਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਐਤਕੀਂ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਕਾਲੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਸਿਖ ਲਈ ਹੋਵੇ।

ਕਮਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਐਤਕੀ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਜਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ–ਪਰ ਨਤੀਜਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਲਟ ਨਿਕਲਿਆ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਐਸ ਵੇਲੇ ਬਹੁਤ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਬੜੇ ਚੁਕੰਨੇ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਗ਼ਲਤ ਅੰਦਾਜੇ ਕਾਫੀ ਹੇਠੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ ਉਂਵ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾ ਨਾਲੋਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਫੀ ਸਦੀ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਵੋਟ ਬਹੁਤ ਲੈ ਗਈ ਹੈ ਪਿਛਲੀ ੧੯੫੨ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ੧੮ ਫੀ ਸਦੀ ਵੋਟ ਤੇ ਹੁਣ ੧੯੫੫ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ੨੮ ਫੀ ਸਦੀ ਵੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਐਤਕੀ ਏਹ ਪਾਰਟੀ ੧੫ ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਲੈ ਸਕੀ ਹੈ ਪਰ ਏਨੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨਾਲ ਵੋਟ ੪੫ ਲੱਖ ਲੈ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ੧੧੯ ਸੀਟਾਂ ਨਾਲ ਕੇਵਲ ਪ੯ ਲਖ ਵੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੀ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਏਹ ਘੋਲ ਦੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਜਿਤਿਆ ਹੈ ਪਰ ਏਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵੋਟ ਵਿਚੋਂ ਕਢ ਦੀਦੇਵੀਏ ਤਾਂਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਜਿਤ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿਹਾ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਮਰਦਾਂ ਵਾਂਗ ਇਕੱਲੀ ਹੀ ਏਸ ਮੋਰਚੇ ਤੇ ਡਟ ਜਾਂਦੀ ਤਾਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨ ਆਓਂਦਾ।

ਕਮਊਨਿਸਟਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੋਈ ਹੈ।

੧. ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਗਲਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ।

੨. ਕਾਂਗਰਸ ਆਂਧਰਾ ਦਾ ਸੂਬਾ ਬਣਾ ਚੁਕੀ ਸੀ।

੩. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮ ਗੌਰਮੈਂਟ ਰਾਸ਼ਨ ਖਤਮ ਕਰ ਚੁਕੀ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਖੁਰਾਕ ਦਾ ਮਸਲਾ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤਕ ਹੱਲ ਹੋ ਚੁਕਾ ਸੀ–

੪. ਸੁਰਗਵਾਸੀ ਸ੍ਰੀ ਰਫੀ ਐਹਮਦ ਕਦਵਈ ਦੀ ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਖਾਸ ਸਹਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।

੫. ਸ੍ਰੀ ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਮਾਸਕੋ ਤੇ ਚੀਨ ਤੋਂ ਜੋ ਤਰੀਫਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਕੰਮ ਆਈਆਂ।

੬. ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਜਿਨਾਂ ਦੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਪਰਜਾ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਕਰਿਸ਼ਕ ਲੋਕ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਮੁਹਾਜ਼ ਬਣਾਇਆ ਇਨਾਂ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸੂਲੀ ਮਤ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੋ ਹੁਣ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਅਪਣੀ ਹਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਲੱਭਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਜਦੋ ਜਹਿਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਿਤ ਸਭ ਨੂੰ ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਂਦ ਵਿਚ ਸੁਲਾ ਦੇਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਹਾਰ ਘੂਕ ਸੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜਗਾਕੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਂਦੀ ਹੈ ਕਿਹਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇਤੂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਪਣਾਂ ਕੰਮ ਠੀਕ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਿਆ ਕਰਨ ਤਾਕਿ ਫੇਰ ਵੀ ਕੋਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਂ ਵੋਟ ਦੇਣ ਵਿਚ ਸੁਆਦ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕੇ।

ਇਲਾਹਬਾਦ ਵਿਚ ਹੋਲੀ ਕਾਰਨ ਦੋ ਮੌਤਾਂ

ਇਕ ਸਿਖ ਤੁਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਬਾਰਾਂ ਵਰਿਆਂ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਬਚੇ ਨੇ ਸਿਖ ਤੇ ਰੰਗ ਪਾ ਦਿਤਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਿਖ ਨੇ ਗੁ ...

ਹੋਕੇ ਕਿਰਪਾਨ ਨਾਲ ਬਚੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿਤਾ। ਬਚੇ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਦੋ ਸਜਨ ਆਏ ਤਾਂ ਸਿਖ ਨੇ ਇਨਾਂ ਉਤੇ ਵੀ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਏਸ ਖਬਰ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਬੜਾ ਵਡਾ ਹਜੂਮ ਸਿਖ ਨੂੰ ਪੈ ਗਿਆ। ਲਾਠੀਆਂ ਤੇ ਬਰਛੀਆਂ ਨਾਲ ਸਿਖ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਦਿਤਾ।

ਕੀ ਸਾਡੇ ਤਿਉਹਾਰ ਸਾਨੂੰ ਏਹੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ?

ਸੋਨੀਪਤ ਦੀ ਹੋਲ਼ੀ

ਏਥ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸਭ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਮਿਲਕੇ ਹੋਲੀ ਦਾ ਦਿਨ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਕੰਵਲ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਮਜਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਛਤਰ ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਬੜਾ ਵਡਾ ਜਲੂਸ ਨਿਕਲਿਆ। ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਲਗ ਪਗ ੫ ਹਜ਼ਾਰ ਨਰ ਨਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹਿਸਾ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਸਿਖ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਵੇਖਣ ਯੋਗ ਸਨ।

ਕਿਹਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇ ਲੋਕ ਏਸ ਨੇਕ ਕੰਮ ਤੋਂ ਸਿਖਿਆ ਲੈਣ।

ਚੀਨ ਦਾ ਫਾਰਮੂਸਾ ਤੇ ਹਮਲਾ ਜੰਗ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ

ਅਮ੍ਰੀਕਾ ਦੇ ਵਦੇਸ਼ ਮੰਤ੍ਰੀ ਨੇ ਬੜੀ ਗਰਜ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਚੀਨ ਨੇ ਫਾਰਮੂਸਾ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਚੀਨ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਮਜ਼ਾ ਚਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਸਾਂ ਬੜੇ ਜ਼ਪਤ ਕੋਲੋਂ ਕੰਮ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਚੁਪ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸਾਂ ਹਰ ਕੀਮਤ ਤੇ ਅਮਨ ਦੀ ਪਾਲਸੀ ਦਾ ਹੀ ਪਾਬੰਦ ਰਹਿਣਾਂ ਹੈ।

ਜੇ ਚੀਨ ਨੇ ਹਥਿਆਰ ਉਠਾਏ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਖਤਰਨਾਕ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਐਟਮੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਸਾਡੀ ਹਵਾਈ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਫੋਰਸ ਐਟਮ ਬੰਬ ਵਰਤਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਐਟਮੀ ਬੰਬਾਂ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਨ ਦੇ ਅਡੇਤਬਾਹਕਰ ਸਕਦੇਹਾਂ, ਜੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਲੜਨਾ ਪਿਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬੜੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਮੈਦਾਨ ਜੰਗ ਵਿਚ ਆਵਾਂਗੇ। ਐਟਮ ਹਥਿਆਰ ਵਰਤਨ ਤੋਂ ਵੀ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ।

ਅਮਰੀਕਾ ਪਾਸੋਂ ਅਗੇ ਵੀ ਏਹੋ ਹੀ ਆਸ ਹੈ।

ਸੰਤ ਵਿਨੋਵਾ ਜੀ ਦਾ ਭੂਮੀ ਦਾਨ ਯੱਗ

ਮੁਢ ਵਿਚ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲੋਕੀਂ ਹੋਰ ਨਿਗਾਹ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਤਕ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਵੇਖਕੇ ਵਡੇ ਵਡੇ ਲੀਡਰ ਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਹੁਣ ਤਕ ਇਸ ਕਾਰਯ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਿਚ ੩੭ ਲਖ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦਾਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਪਦੀ ਭੇਟਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦਾ ਹਿਸਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਵੀ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ੬ ਸੌ ੬੮ ਏਕੜ ਜਮੀਨ ਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਲਹਿਰ ਬਹੁਤ ਜੋਰ ਫੜਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਹੁਣ ਤਕ ੧੬੭੪ ਆਦਮੀ ਇਸ ਕਾਰਯ ਲਈ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਦਾਨ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹਨ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤੇ ੧੫੪੪੯ ਮਨੁਖਾਂ ਨੇ ਸੰਪਤੀ ਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਆਗਰਾ ਦੇ ਅਸੈਂਬਲੀ ਮੈਂਬਰ ਬਾਬੂ ਲਾਲ ਐਮ, ਐਲ, ਨੇ ਵੀ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਏਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਵਿਨੋਵਾ ਜੀ ਦੇ ਅਰਪਣ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਸੌਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੌਦਾ ਨਹੀਂ ਰਲ ਸਕਦਾ।

ਮਜਬ ਨੂੰ ਜੋਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖਬਰਾਂ

ਕਈ ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਜੇਹੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਬੇਗਾਨੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜੇਹੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਨੇ ਹੀ ਅਗੇ ਪਾਕਸਤਾਨ ਦੀ ਲਾਹਨਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗਲ ਪਾਈ। ਇਕ ਮੁਲਕ ਦੇ ਦੋ ਮੁਲਕ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪੈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਸਹਿਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਹਿੰਦੂ ਸਿਖ ਮੇਲ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਵਿਥਾਂ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਯੂ. ਪੀ. ਵਿਚ ਦੋ ਲਖ ਸਿਖ ਹਿੰਦੂ ਹੋ ਗਏ

ਗਪ ਸ਼ਪ ਵਿਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇਂਦੇ ਨੈਪਾਲੀ ਸਾਹਿਬ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ੍ਰ. ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦੁਖ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਯੂ. ਪੀ. ਦੇ ਦੋ ਲਖ ਸਜੇ ਸਿੰਘ ਫੇਰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਸ਼ੈਦ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸਦੀ ਸਚਾਈ ਉਤੇ ਕਦੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਓਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਸਿਖ ਤਾਂ ਬਣ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਪੰਡਤ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਾਲਵੀਆ ਦਾ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਅਦੇਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਹਿੰਦੂ ਖਾਨਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸਿਖ ਹੋਣਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਈ ਹਿੰਦੂ ਅਹੋ ਸਿਖ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਅਕਾਲੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵਖਰੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਿਖ ਬਨਣ ਦੀ ਆਸ ਨਾ ਰਖਣ। ਜੇ ਉਹ ਆਸ ਨਾ ਰਖਣਗੇ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਫਸੋਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜ਼ਿਲਾ ਹਿਸਾਰ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਤੇ ਸੜਕਾਂ

ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਪਲਾਨ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲਾ ਹਿਸਾਰ ਲਈ ਸੋਲਾਂ ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ-ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਮਾਤਹਿਤ ਹਰ ਪੰਜ ਮੀਲ ਦੇ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੇ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਮੀਲ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਇਹ ਤਜਵੀਜ ਵੀ ਬਨਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਫਾਰਮ ਵੀ ਬਨਾਏ ਜਾਣ।

ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਮਾਡਲ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬਨਾਏ ਜਾਣਗੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਤਕ ਪੁਚਾਣ ਲਈ ੧ ਕਰੋੜ ੩੧ ਲਖ ੭੯ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪੈ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਸੜਕਾਂ ਵੀ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜੰਗ ਕਿ ਅਮਨ

[ਗਿ: ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ]

ਅਜ ਕਲ ਦੁਨੀਆਂ ਜੰਗ ਤੇ ਅਮਨ ਦੇ ਚੌਰਾਹੇ ਤੇ ਖੜੀ ਹੈ। ਹਰ ਮੁਲਕ ਅਪਣੇ ਆਪਨੂੰ ਨੰਬਰ ਇਕ ਅਮਨ ਪਸੰਦ ਦੇਸ਼ ਦਸਣ ਲਈ ਪੂਰਾ ਤਾਣ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਗਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਜੰਗ ਹੋਣ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਹਰ ਮੁਲਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਮਨ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਝ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਛੋਟਾ ਕੁ ਜਿੰਨੇ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜੰਗ ਦਾ ਖਤਰਾ ਭਾਸਣ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਦੀ ਕੋਰੀਆ ਦੀ ਜੰਗ, ਕਦੀ ਹਿੰਦਚੀਨੀ ਦੀ ਜੰਗ, ਕਿਤੇ ਹਾਰਮੂਸਾ ਦੀ ਜੰਗ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਵੱਡੀ ਜੰਗ ਦੇ ਹੋ ਸਕਣ ਦੇ ਅਸਾਰ ਦਸਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਅਮਨ ਪਸੰਦ ਤਾਕਤਾਂ ਵੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਅਨਹੋਣੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਅਪਣਾ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਗਲ ਕੀ ਜੰਗ ਤੇ ਅਮਨ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਤੀਬਰ ਘੋਲ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਤੇਗਾ ਕੌਣ? ਇਹ ਸਮਾ ਹੀ ਦਸ ਸਕੇਗਾ।

ਪਿਛਲੀਆਂ ਦੋ ਜੰਗਾਂ ਅਜੇ ਭੁਲ ਨਹੀਂ ਸਕੀਆਂ। ਹਰ ਜੰਗ ਨੇ ਨਵੀਂ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਤੇ ਅਗੇ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਬਾਹੀ ਲਿਆਂਦੀ। ਪਹਿਲੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਇਕ ਕਰੋੜ ਮੌਤਾਂ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਅੱਸੀ ਅਰਬ ਪੌਂਡ ਖਰਚ ਆਏ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿਸਾਬ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਦੂਸਰੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਇਸਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਫਿਰ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਮਨ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਜੰਗ ਵਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਹਾਸ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰੀ ਲੜਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਪਰ ਅਜ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਖਾਸ ਫਰਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਬੜਾ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਅਜ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਬਹੁਤ ਵਡਾ। ਪਹਿਲੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਧਾਰਮਕ ਫਿਰਕੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਇਕ ਰਾਜਾ ਦੂਜੇ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇਤਰਾਂ ਅਪਣੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਅਸਰ ਬੜਾ ਘਟ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਅਜ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਬੜੇ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਫੈਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਲੜਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਉਹ ਕਈ ਵਾਰੀ ਅਧੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵਧ ਸਮੇਂ ਤਕ ਵੀ ਚਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਪਰ ਅਜ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਦੋ ਚਾਰ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਚਲਦੀਆਂ। ਪਹਿਲੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਦਾ ਅਸਰ ਇਕ ਮੁਲਕ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਘਟ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅਜ ਕਿਸੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਲੜਾਈ ਬੜੀ ਛੇਤੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

Namdhari Elibrary　　NamdhariElibrary@gmail.com

ਇਸੇ ਕਰਕੇ ੧੯੧੪ ਦੀ ਜੰਗ ਨੂੰ 'ਪਹਿਲੀ ਵੱਡੀ ਜੰਗ' ਕਰਕੇ ਪੁਕਾਰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ੧੯੩੯-੪੫ ਦੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਜੰਗ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹੋ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਤ੍ਰੱਕੀ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਅਜ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰ ਤੇ ਹਵਾ ਤੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤਕ ਕਬਜਾ ਹੈ। ਇਕ ਖਬਰ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਹੋਰ ਬੇਤਾਰ ਯੰਤਰ ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਮੁੰਦਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾਂ ਘੰਟਿਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਇਸੇ ਲਈ ਲੜਾ-ਈਆਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਬੜਾ ਸੀਮਿਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਅਜ ਹਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲ-ਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ।

ਪਹਿਲੀ ਜੰਗ ਦਾ ਕਾਰਨ —ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਸਰਮਾਇਆ ਦਾਰੀ ਨਿਜ਼ਾਮ ਨੇ ਏਨਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨਾ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਹਨ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਇੰਸ ਵਿਚ ਤ੍ਰੱਕੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੇ ਏਨਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਤੇ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਮੁਲਕ ਵਿਚੋਂ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਘਾਟ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮੰਡੀਆ ਲਭਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਡੀਆਂ ਚੋਂ ਇਕ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵੀ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਅਗੋਂ ਜਾਕੇ ਬਿਲਕੁਲ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਕਈ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਰਮਨ, ਇਟਲੀ ਫਰਾਂਸ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਹੋਰ ਯੂਰਪ ਦੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਨਅਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਾਫੀ ਤ੍ਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਫਰਾਂਸ ਦਾ ਹੀ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਜਰਮਨ ਵੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਤਾਲੀਮੀ ਤੇ ਸਨ-ਅਤੀ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਤ੍ਰੱਕੀ ਕਰ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਲਈ ਤੇ ਕੱਚਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬੜੀ ਸਖਤ ਲੋੜ ਅਨਭਵ ਹੋਈ। ਇਸ ਲਈ ਜਰਮਨੀ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਤੇ ਫਰਾਂਸ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਖੋਹ ਲੈਣ ਦੇ ਆਹਰ ਵਿਚ ਲਗ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਰਮਨੀ ਨੇ ਈ: ੧੮੭੦ ਵਿਚ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਦੋ ਸੂਬਿਆਂ (ਆਈਸੇਸ ਤੇ ਲੋਰਾਨ) ਨੂੰ ਜਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜੇ ਵਿਚ ਰਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਫਰਾਂਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਜਰਮਨੀ ਇਸ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਏਹੋ ਜਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵੱਡੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇ ਰਹ ਸਨ। ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਸਨ। ਇਸ ਜੰਗ ਦਾ ਅਚਾਨਕ ਕਾਰਨ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਪਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਾਰਨ ਮੰਡੀਆਂ ਦੀ ਖਿਚ ਧੂਹ ਸੀ। ਜੰਗ ਹੋਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਧੜੇ ਦੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿਤਾ। ਇਸ ਜੰਗ ਵਿਚ ਇਕ ਪਾਸੇ ਜਰਮਨ, ਆਸਟਰੀਆ ਟਰਕੀ ਤੇ ਬਲ-ਗੇਰੀਆ ਸਨ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇੰਗਲੈਂਡ,

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਰੂਸ, ਫਰਾਂਸ, ਸਰਦੀਆ ਬਿਲਜਅਮ, ਇਟਲੀ, ਜਾਪਾਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਤਹਾਦੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਜੰਗ

ਪਹਿਲੀ ਜੰਗ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੇਂ ਨਿਜ਼ਾਮ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਰੂਸ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੀਂ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆ ਗਈ। ਇਸ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਜਿਥੇ ਰੂਸ ਨੂੰ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੀ ਤ੍ਰੱਕੀ ਕਰਦਾ ਮੁਲਕ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਓਥੇ ਸਰਮਾਇਆਦਾਰੀ ਮੁਲਕ ਦੁਬਾਰਾ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਫਸਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਮੰਡੀਆਂ ਦੀ ਖਿਚੋਤਾਨ ਉਸੇਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਿਰ ਦਰਦ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰੂਸ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਮੰਡੀ ਬਣਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਵੀ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨਵੀਂ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਵਾਂ ਉਤਸਾਹ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੇਂ ਅਸਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾਂ ਵੀ ਇਕ ਖਾਸ ਕੰਮ ਇਹਨਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਗਿਆ। ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼, ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਫਰਾਂਸ ਆਦਿ ਸਮਰਾਜੀਆਂ ਨੇ ਜਰਮਨ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਅੰਦਰੋ ਅੰਦਰ ਰੂਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਰੰਭ ਦਿੱਤਾ। ਜਰਮਨ ਤਕੜਾ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਰੂਸ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਮੰਡੀ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰੀ ਨਹੀਂ ਬੈਠਾ ਸਗੋਂ ਦੂਸਰੇ ਮੁਲਕ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਸੋ ਅੰਤ ਉਸ ਨੇ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਫਰਾਂਸ ਅਮਰੀਕਾ ਆਦਿ ਮੁਲਕਾਂ ਵਲ ਮੂੰਹ ਮੋੜ ਲਿਆ। ਸੋ ਇਸਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਕਤ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਰੂਸ ਤੇ ਵੀ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਪਿਛਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਜੰਗਾਂ ਇਹ ਦਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਰਮਾਇਦਾਰੀ ਨਿਜ਼ਾਮ ਵਿਚ ਜੰਗ ਰੁਕਣੀ ਮੁਸਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੇਤਰਤੀਬੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨਾਲ ਮੁਲਕ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਫਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੇ ਵਧਣ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਉਲਟਾ ਸੰਕਟ ਆ ਘੇਰਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸ਼ਕਤੀ ਏਨੀ ਨਹੀਂ ਵਧਦੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਵਧੀ ਤ੍ਰੱਕੀ ਨਾਲ ਬਣੇ ਹੋਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਸਕਣ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਮਾਲ ਦੀ ਲਾਗਤ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੰਮ ਘਟਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਾਰ-ਖਾਨੇ ਬੰਦ ਹੋਣੇ ਅਰੰਭ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅੰਤ ਦੀ ਬੇਕਾਰੀ ਅਰੰਭ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਦੂਜੇ ਸਰਮਾ-ਇਆਦਾਰ ਅਪਣੀ ਲੁੱਟ ਵਿਚ ਕਮੀਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਹੁੰਦੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਧਦੀ ਬੇਕਾਰੀ ਹਕੂਮਤ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਇਕ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਹਕੂਮਤ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਸਾਂਝੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਵੰਡ ਤੇ ਖੜਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਧਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਦੂਸਰੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਜੇ ਕਿਸੇ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਲਾਭ ਪੁਜਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਮ੍ਰੀਕਾ ਹੈ।ਅਮ੍ਰੀਕਾ ਦੇ ਕਈ ਸੇਠਾਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਜੰਗੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਘਲਕੇ ਆਪਣੇ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਵਿਚ ਸੋ ਗੁਣਾ ਵਾਧਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਪਰ ਜੰਗ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦਾ ਅਸਰ ਅਮ੍ਰੀਕਨ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬਾਹਰ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਅਮ੍ਰੀਕਨ ਅਰਥ-ਵੇਤਾ ਇਹ ਜਾਣ ਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਜੰਗ ਹੀ ਜਾਰੀ ਰਖ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲ ਦੀ ਲਾਗਤ ਜੰਗ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ । ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜੇ ਇਕ ਨਵੀਂ ਜੰਗ ਛੇਤੀ ਨਾ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਜੰਗ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਆਉਨ ਵਾਲਾ ਸੰਕਟ ਅਮਰੀਕਨ ਸੇਠਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਗਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਾਲ ਬਾਹਰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਤੇ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਮੰਡੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਡਾ ਦੁਸ਼ਮਨ ਰੂਸ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਕਰਕੇ ਸਰਮਾਇਆਦਾਰੀ ਤੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਖਾਤਮਾ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ ਹੈ।

ਜਪਾਨ ਤੇ ਐਟਮ ਬੰਬ ਸੁਟਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਭਿਆਨਕ ਬੰਬ ਦਿਖਾ ਕੇ ਰੂਸ ਆਦਿ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਪਾਨ ਦੇ ਸਾਥੀ ਮੁਲਕ ਉਸ ਸਮੇ ਬੁਰੀਤਰਾਂ ਹਾਰ ਚੁਕੇ ਸਨ, ਜਪਾਨ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਹਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇ ਜਦਕਿ ਜਪਾਨ, ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਦੋ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੇ ਐਟਮ ਬੰਬ ਸੁਟਣ ਤੋਂ ਇਹੋ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨੀਯਤ ਰੂਸ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਜੰਗ ਵਿਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਫਰਾਂਸ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਏ ਜਿਸਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਮ੍ਰੀਕਾ ਦੇ ਆਸਰੇ ਤੇ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ।

ਅਜ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਫ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋ ਹਿਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਕ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਰੂਸ। ਸਟਾਲਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਤੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ) ਇਕਸਾਰ ਚਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਲਕ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਨ ਦੇਵੇ। ਸਟਾਲਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਕਇਮ ਹੈ ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਅਪਣੇ ਜੰਗੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾ ਨੂੰ ਅਗੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਤੋਰਨ ਦੇ ਆਹਰ ਵਿਚ ਹੈ । ਜਿਥੇ ਰੂਸ ਦਾ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਇਕ ਵੀ ਜੰਗੀ ਅੱਡਾ ਨਹੀਂ, ਓਥੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਰੂਸ ਤੇ ਚੀਨ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਲੈਣ ਲਈ ਪੰਜ ਸੌ ਤੋਂ ਉਤੇ ਅੱਡੇ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਤਹਾਦੀ ਸਭਾ ਰੂਸ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਐਟਮੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਉਣ ਲਈ ਇਤਹਾਦੀ ਸਭਾ ਵਿਚ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਪਰ ਅਮਰੀਕਨ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪਿਠੂ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਬਲਬੋਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰ ਵਾਰੀ ਰਦ ਕਰਕੇ ਰਖ ਦਿਤਾ। ਚੀਨ ਦੇ ਅਸਲੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨੂੰ ਇਤਹਾਦੀ ਸਭਾ ਵਿਚ ਜਗ੍ਹਾ ਨ ਦੇਣੀ ਤੇ ਫਾਰਮੂਸਾ (ਚੀਨ ਦਾ ਇਕ ਜਜ਼ੀਰਾ) ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ ਥੱਲੇ ਲੈ ਲੈਣਾ ਅਮਰੀਕਾ ਅਮਨ ਪਸੰਦੀ ਦੇ ਖੋਖਲਾਪਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੰਗਿਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

•

ਅਜ ਅਮਨ ਪਸੰਦ ਤਾਕਤਾਂ ਜੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਪੂਰੇ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਅਮਨ ਵਾਸਤੇ ਖਾਸ ਹਿਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵੀ ਚੁਪ ਕਰਕੇ ਅਮ੍ਰੀਕਾ ਦੇ ਪਿਛੇ ਚਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਸਬੂਤ ਵਿਜੈ ਲਕਸ਼ਮੀ ਦੇ ਉਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕੋਰੀਆ ਦੀ ਜੰਗ ਬੰਦੀ ਸਮੇਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਮ੍ਰੀਕਾ ਦੇ ਕੁਝ ਖਿਲਾਫ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਮ੍ਰੀਕਨ ਸਰਕਾਰ ਨਾਰਾਜ਼ ਸੀ, ਵਿਜੈ ਲਕਸ਼ਮੀ ਪੰਡਿਤ ਨੇ ਅਮ੍ਰੀਕਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਮ੍ਰੀਕਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਇਤਹਾਦੀ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ ੫੨ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ਦੋ ਵੋਟਾਂ ਰੂਸ ਦੇ ਪਖ ਵਿਚ ਗਈਆਂ, ਬਾਰਾਂ ਵੋਟਾਂ ਨਿਰਪਖ ਰਹੀਆਂ ਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪਖ ਵਿਚ। ਕੋਰੀਆ ਦੀ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਵੋਟ ਅਮ੍ਰੀਕਨ ਜੰਗ ਬਾਜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਸਗੋਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਵੀ। ਪਰ ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਿਛੋਂ ਇਸ ਪਾਲਿਸੀ ਵਿਚ ਬੜਾ ਫਰਕ ਆ ਗਿਆ ਕੋਰੀਆ ਦੀ ਜੰਗ ਬੰਦ ਕਰਾਉਣ ਵਿਚ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਖਾਸ ਹਿਸਾ ਹੈ। ਇਸਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਜਨੇਵਾ ਸੰਮੇਲਨ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਖਿਚੋਤਾਣ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹਦ ਤਕ ਘਟਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੱਥ ਹੈ।

ਪਰ ਅਮ੍ਰੀਕਾ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਇਸਤੋਂ ਉਲਟ ਜੰਗ ਨੂੰ ਉਤੇਜਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੇ ਵੀ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣਾ ਚਹੁੰਦਾ ਹੈ। 'ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਸਜ਼' ਕਰਾਚੀ ਦਾ ਸੰਵਾਦਦਾਤਾ ਪਾਕਸਤਾਨ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਬਾਰੇ ਇਸ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਦਸਦਾ ਹੈ:-

੧. ਪਾਕਸਤਾਨ ਇਸਲਾਮੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਨਾਤੇ ਤੁਰਕੀ ਨੂੰ ਅਰਬ ਲੀਗ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਦੇਵੇਗਾ ਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੇ ਯੂਨਾਨ ਤੱਕ ਦੇ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਡੀਫੈਂਸ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇਵੇਗਾ।

੨. ਪਾਕਸਤਾਨ ਅਫਗਾਨਸਤਾਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਰੂਸ ਦਾ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ।

੩. ਪਾਕਸਤਾਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਿਹੜੇ ਨਵੇਂ ਗਠ ਜੋੜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੌਂਸਲੇ ਵਧਣਗੇ।

੪. ਪਾਕਸਤਾਨ ਦਖਣ ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਵੀ ਸਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

੫. ਪਾਕਸਤਾਨ ਦੀ ਫੌਜ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਕੰਮ ਲਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਅਮਨ ਕਾਇਮ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਫਗਾਨਸਤਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਬੇਚੈਨ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਾਵਾਂਪਨ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਤੇਜ ੧੪ ਫਰਵਰੀ ੧੯੫੫)

ਉਪਰਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਅਮ੍ਰੀਕਾ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਸਾਫ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਪਤਾ ਦੇ ਦੇਂਦੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦਾ ਭਾਰਤ

[ਅਮਰ ਭਾਰਤੀ

ਸੰਸਾਰ ਸਾਰੇ ਵਿਚ ਮਹਾਨ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਨੇ, ਸਾਂਇੰਸ ਅਜ ਅਧਾਰ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੌਮ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਭਿਆ ਚਾਰ ਦਾ, ਅਤੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਇਨਾਂ, ਸਿਫ਼ਤੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਤੋਂ ਅਛੂਤਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਇਕ ਸਮੇ ਵਿਚ ਸਾਡਾ ਹਰ ਪਿੰਡ ਅਪਣੇ ਆਪਵਿਚਇਕਪੂਰਾਸੰਸਾਰ ਹੁੰਦਾਸੀ,ਪਰਅੰਗ-ਰੇਜਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਹ ਸਿਲਸਲਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਗਿਆ। ਤੇ ਹਰ ਪਿੰਡ ਦੂਜੇ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੂਜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨਾਲ ਹਰ ਸੂਬਾ ਦੂਜੇ ਸੂਬੇ ਨਾਲ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬੜਾ ਸਖੱਲਾ ਸੰਬੰਧ ਬਣ ਗਿਆ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਘਟਨਾ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਮੁਚੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਤੇ ਅਸਰ ਪਓਣ ਵਿਚ ਸਮਰਥ ਹੋ ਗਈ। ਜੇ ਜੰਗ ਏਥੋਂ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ ਮੀਲ ਦੂਰ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਲਗਦੀ ਤਾਂ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਕਾਲ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਂਦਾ। ਮਸ਼ੀਨੀ ਸਨਅਤਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਜਰਮਨੀ ਫਰਾਂਸ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਕਾਰੀ-ਗਰ ਸਾਡੇ ਵਿਹਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਤੇ ਜੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਰੂਸ ਵਿਚ ਉਠਦੀ ਤਾਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਵਖਤ ਪੈ ਜਾਂਦਾ। ਏਥੋਂ ਦੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਤਹਿਰੀਕ ਨੂੰ ਬਲ ਮਿਲਦਾ ਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਲੁਟੇਰੇ ਕੰਬ ਉਠਦੇ। ੧੯੧੭ ਵਿਚ ਰੂਸ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬ ਨੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਰੀ ਦੀਆਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਬਲ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਬਦਲ ਗਏ।

੧੯੪੭ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਇਕ ਨਵੇਂ ਜੁਗ ਦਾ ਅਰੰਭ ਹੋਇਆ। ਅੰਗ੍ਰੇਜ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆ ਹੋ ਗਏ, ਨਵੇਂ ਕੰਮ, ਨਵੀਆਂ ਉਸਾਰੀਆਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹ-ਮਣੇ ਸਨ, ਪਰ ਕੰਮ, ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ ਉਵੇਂ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ, ਮਹਾਨ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਢੰਡੋਰੇ ਦਿਤੇ ਗਏ ਪਰ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨਾਂ। ਗਾਂਧੀ ਵਾਦ ਤੇ ਸਰਵੋਦ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਾਅਰਿਆਂ ਪਿਛੇ ਉਹੋ ਅਰਥ ਚਾਰਾ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ, ਤੇ ਸਾਥੋਂ ਪਿਛੋਂ ਤੁਰੇ ਕਈ ਸਾਥੋਂ ਅਗੇ ਲੰਘ ਗਏ। ਸਾਡੇ ਵੀ ਨਾਅਰੇ ਵਟਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਵਟਦੇ ਵਟਦੇ ਏਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਪੰਡਿਤ ਨਹਿਰੂ ਨੇ 'ਸਮਾਜ ਵਾਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਦੇ ਦਿਤਾ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸਮਾਜ ਵਾਦ ਲਈ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਲੜਦੇ ਆ ਰਹੇ ਨੇ ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਸਮਾਜਵਾਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਚੰਗੀਤਰਾਂ ਜਾਣੂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਇਹ ਅਚਾਨਕ ਆਇਆ ਨਾਅਰਾ ਬੇਹੱਦ ਹੈਰਾਨੀ ਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਭਰਿਆ ਨਾਅਰਾ ਸੀ। ਗਾਂਧੀਵਾਦ ਤੇ ਸਰਵੋਦੇ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਹਟਕੇ ਇਕ ਦੱਮ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਢਾਂਚਾ !!'

ਕੀ ਸਚ ਮੁਚ ਹੀ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਜੇ-ਹੀਆਂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਨੇ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲਿਟ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਢਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਜਾਦੂ ਉਹ ਜੋ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਬੋਲੇ।

ਇਕ ਅਮ੍ਰੀਕਨ ਲਿਖਾਰੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤਕ ੭੫ ਹਜ਼ਾਰ ਮੀਲ ਦਾ ੨੩ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ।

"ਹਰ ਸਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਪੰਜ ਅਰਬ ੨੦ ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਮਾਂਤਰੀ ਪ੍ਰਾਪੇਗੰਡਾ ਲਈ ਮਾਲੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸਹਾਇਤਾ ਉਤੇ ਇਸ ਲਈ ਏਨਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮ੍ਰੀਕਾ ਦੀ ਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਰੀ ਵਿਚ ਅਮ੍ਰੀਕਨ ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਸੌ ਗੁਣਾ ਵਧ ਗਈ ਹੈ।...... ......ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੈਰ ਮੁਲਕੀ ਕਮਯੂਨਿਸਟਾਂ ਦਾ ਥਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜੰਗ ਬਾਜ਼ ਸਮਝਣ ਲਗ ਪਏ ਹਨ।" (ਤੇਜ ੧੬ ਫਰਵਰੀ ੧੯੫੫)

ਉਪਰਲੀ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ 'ਜੰਗ ਕੌਣ ਚਹੁੰਦਾ ਹੈ।" ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਾਫ ਸਮਝ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੋ ਜੰਗਾਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਅਗੇ ਵੇਖ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਜੰਤਾ ਨਵੀਂ ਜੰਗ ਦੀ ਭੱਠੀ ਵਿਚ ਪੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਇਸੇ ਲਈ ਅਮਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਅਮਨ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੰਡਤ ਨਹਿਰੂ ਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਚਾਊ ਐਨ ਲਾਈ ਦੇ ਪੰਚ ਸ਼ਿਲਾ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਇਮ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ:—

"ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਇਲਾਕਾਈ ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰੀ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ, ਹਮਲਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਨਾ ਦੇਣਾ, ਪ੍ਰਸਪਰ ਲਾਭ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਕੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੂਰਵਕ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਨਾਲ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ।"

ਆਸ ਹੈ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਅਮਨ ਪਸੰਦ ਜਨਤਾ ਇਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਵੇਗੀ। ਕੋਈ ਮੁਲਕ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਰਖ ਸਕੇਗਾ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਅਮਨ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਰਾਹ ਤੇ ਅਗੇ ਵਧੇਗੀ।

—:o:—

ਗਊ ਚਾਹੰਵਦੀ ਦਿਲੀ ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ

[ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੰਡੀ ਐਲਨਾਬਾਦ

ਬੀਤੇ ਜੁਗੜੇ ਤੇਰੇ ਵਿਜੋਗ ਅੰਦਰ, ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਹੋਵੇ ਦਿਦਾਰ ਤੇਰਾ।
ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਪੰਥ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਸਾਜੇ, ਨਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇਰਾ,
ਗਿਉਂ ਛਡਕੇ ਜਦੋਂ ਦਾ ਦਸ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਏ ਸਮਾਚਾਰ ਤੇਰਾ।
ਛੇਤੀ ਪਾ ਫੇਰਾ ਚੀਨੀ ਵਾਲਿਆ ਵੇ, ਗਊ ਚਾਹੰਵਦੀ ਦਿਲੀ ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ।

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹੈ ? ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤੇ 'ਸਮਾਜਵਾਦ' ਦਾ ਸਿਧਾ ਅਰਥ ਜੋ ਹੁਣ ਤਕ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਪੈਦਾਵਾਰ' ਤੇ 'ਵਰਤੋਂ' ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਸਮਾਜਕ ਹੋਣ। ਯਾਨੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਿਨੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੋਵੇ ਉਹ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਸਮੂਹਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਸਮੂਹਕ ਹੋਵੇ, ਤੇ ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤ੍ਰ ਵਿਚ ਮਸ਼ੀਨ ਨਾਲ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ। ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਧਨ ਕਿਸੇ ਇਕ ਆਦਮੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਬਲਕਿ ਹਰ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਸਾਧਨ ਪੈਦਾਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮੱਲ-ਕੀਅਤ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਅਜ ਇੰਜ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿਸੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ। ਹਿੰਦੁਸ-ਤਾਨ ਵਿਚ ਜਿਨੀਂ ਮੋਟੀ ਸਨਅਤ ਹੈ ਉਸਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਕਬਜਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਸਨਅਤ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਚੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਤਕਰੀਬਨ ਚਾਲੀ ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਵਿਲਾਇਤ ਚਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਵੀਆਂ ਬਨਿਆਦੀ ਸਨਅਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਤੇਲ ਸੋਧਕ ਕਾਰਖਾਨੇ ਅਮ੍ਰੀਕੀ ਸਰਮਾਏ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਹੇਠ ਉਸਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨੇ। ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੇ ਅਜ ਵੀ ਜਗੀਰਦਾਰ ਤੇ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਕਬਜ਼ੇ ਜਮਾਈ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਅਖੌਤੀ ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕੀਤਾ ਵੀ ਗਿਆ ਹੈ ਉਥੇ ਵੀ ਹਲ ਵਾਹੁਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸਗੋਂ ਨਵੀਂ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਉਨਾਂ ਤੇ ਲਦ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਜਗੀਰ ਲੈਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਛੇ ਅਰਬ ਰੁਪਯਾ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਸ ਹਲ ਵਾਹਕ ਕੋਲੋਂ ਦਿਵਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਡੰਗ ਦੀ ਰੋਟੀ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਨਾ ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕੇ ਤੇ ਨਾ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਸਕੇ।

ਬੇਕਾਰੀ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਕੂਮਤ ਨੇ ੧੯੫੦ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਯੋਜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਕੰਮ ਦਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਫ-ਤਰਾਂ ਵਿਚ ੨੮੮੯੭੨ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਕੰਮ ਤੇ ਲਗਨ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤੀਸਰੇ ਸਾਲ ਯਾਨੀ ੧੯੫੩ ਵਿਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਕੇ ੫੮੯੦੦੦ ਹੋ ਗਈ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਡੇਢ ਕਰੋੜ ਆਦਮੀ ਤੇ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ ਸੱਤ ਕਰੋੜ ਆਦਮੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਬੇਕਾਰ ਹਨ।

ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਕਾਇਤ ਆਮ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੈਦਾਵਾਰ ਪੂਰੀ ਤਨ ਦਿਹੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਧਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੋ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਰ ਸਚਾਈ ਕਦੀਂ ਕਦੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹੋਂ ਹੀ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

੧੨ ਅਕਤੂਬਰ ੧੯੫੩ ਨੂੰ ਸਨਅਤੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਲਾਹ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਕ-ਰੀਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਯੋਜਨਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਲਜ਼ਾਰੀ ਲਾਲ ਨੰਦਾ ਨੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਗੋਚਰੀਆਂ ਗਲਾਂ ਕਹੀਆਂ ਸਨ !

"ਇਕ ਪਾਸੇ ਤੇ ਇਹ ਸ਼ਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ ਵਿਚ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਾਫੀ ਮਿਕਦਾਰ ਵਿਚ ਪੈਦਾ

ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਪਰ ਜਦੋਂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਲਈ ਦਾਦ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਚਾਨਕ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਟਾਕ ਜਮਾਂ ਹੋ ਗਏ ਨੇ।"

ਨਾ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਹੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਐਲਾਨ ਹੈ ਨ ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਤੇ ਨ ਮੋਟੀਆਂ ਸਨਅਤਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਉਣ ਬਾਰੇ ਹੀ। ਇਸ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਢਾਂਚ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਿਵੇਂ ਬਦਲੀ ਜਾਏਗੀ? ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗਲ ਨਹੀਂ ਫਿਰ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਮਨ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਢਾਂਚਾ ਖੜਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ?

ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਹਾਲਤ

ਇਨਾਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡਾ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਰੁਖ ਜਿਸ ਪਾਸੇ ਵਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਈਏ। ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ—

ਐਸਾ ਸਾਹਿਤ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਜਾਸੂਸੀ, ਚੋਰੀ, ਡਾਕੇ ਤੇ ਨੰਗੇਜ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਗੇ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਗੋਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਐਸਾ ਵਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹਰ ਘੜੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਿਤ ਦੀ ਥਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੇਰਾ ਫੇਰੀਆਂ ਵਲ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨ ਜੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਹਨ ਸ਼ਮਾਂ, ਫ਼ਿਲਮ ਆਰਟ, ਫ਼ਿਲਮ ਫ਼ਿਅਰ, ਫ਼ਿਲਮ ਫ਼ਾਰ, ਤੇ ਲਾਈਫ਼ ਜਿਹੇ ਨੰਗੇਜ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਂਦੇ ਅਮਰੀਕਨ ਰਿਸਾਲੇ। ਇਹ ਰਿਸਾਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਭਜ ਦੌੜ ਤੱਕ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਬੇਸ਼ੱਕ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਸਾਡੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਦਾ ਭਾਗ ਹਨ। ਪਰ ਹਰ ਸੌ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਚਾਨਵੇਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦੀ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਲੜਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾ ਕੇ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਆਪੋ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧਤਾ, ਬਨੇਰਿਆਂ ਤੋਂ ਟੱਪ ਟੱਪ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰੇਮੀ ਮਿਲਦੇ ਨੇ, ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਸਾਰਾ ਪਰਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਕ ਕੁੜੀ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਗੀਤ ਏਨੀ ਉਚੀ ਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਵਾਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਲੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜੇਬ ਚੋਂ ਬੜੀ ਸਫ਼ਾਈ ਨਾਲ ਬਟੂਆ ਕਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਹਰ ਉਹ ਕੰਮ ਅਮਲੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਡੀ ਬੁਰਾਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਅਮਰੀਕਨ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਨਮਿਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਿਖਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਏਨਾ ਨੰਗੇਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਬਦਮਾਸ਼ੀ ਕਿਹਾ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜ ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨ ਉਹ ਫਿਲਮਾਂ ਬਹੁਤੇ ਸ਼ੌਕ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਸਾਡੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਗ਼ਮ ਗ਼ਲਤ ਕਰਣ ਦੀ ਦਵਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਿਆ-ਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਇਹ ਤਸਲੀ ਤੇ ਗਰਵ ਦੀ ਗਲ ਹੈ? ਇਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਚੀਜਾਂ ਦਾ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਸਿਧਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਡਾ ਸਮੁਚਾ ਜੀਵਨ ਇਕ ਫਿਲਮੀ ਜਿਹੀ ਨਕਲ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜ ਸਾਡੇ ਗਲੀਆਂ ਬਜਾਰਾਂ ਵਿਚ ਚਾਰ ਚਾਰ ਛੇ ਛੇ ਸਾਲ ਦੇ ਬਚਿਆਂ ਤਕ ਘਟੀਆ ਤੇ ਉਕਸਾਊ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਵੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੀਆਂ ਚੋਰੀਆਂ ਡਾਕਿਆਂ ਤੇ ਕਤਲਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੁਨਰ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਵਿਖਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜ ਸਾਡੇ ਹਰ ਘਰ ਦੇ ਪਿਛਵਾੜੇ, ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਰਕਾਂ ਵਿਚ ਐਨ ਉਸੇਤਰਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀਆਂ ਪੀਘਾਂ ਦੜ੍ਹਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਫਿਲਮਾਂ ਤੇ ਘਟੀਆ ਰਿਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੇਖੀਆਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਜਿਹੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਉਸਾਰੀ ਨਾ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਨਾਂ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਉਸਾਰੀ ਹੀ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇਸਦੀ ਹਰ ਇਟ ਜਗੀਰ-ਦਾਰੀ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਾਮਰਾਜ ਮਿਟੀ ਦੀ ਬਣੀ ਹੈ। ਜਗੀਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਤੇ ਸਾਮਰਾਜ ਵਾਲੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਾਇੰਸ ਵਿਚ 'ਐਸ਼' ਧੁਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ।

ਪਰ ਸੋਸਲਿਸ਼ਟ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਇਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਚੀਜਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਧੁਰਾ 'ਕੰਮ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੰਮ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਏਨੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਵਧ ਕੰਮ' ਯਾਨੀ ਵਧ ਪੈਦਾ-ਵਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਦੌੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਪਿਆਰ ਦਾਅਧਾਰ ਵੀ ਕੰਮ ਦੀ ਮਿਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੌਣ ਵਧ ਚੰਗਾ ਤੇ ਪੂਰੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਉਪਯੋਗੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ,ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਹਰ ਨੌਜਵਾਨ ਦਾ। ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ ਵਿਚ ਅਜੇ-ਹੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰਿਸਾਲੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ 'ਰਸ' ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੇ ਹਨ। ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਗੱਦੀਆਂ ਤੋਂ ਲੜ ਾਈਆਂ, ਲੁਕ ਲੁਕਕੇ ਮਿਲਨੀਆਂ ਜਾਂ ਚੋਰੀਆਂ ਡਾਕਿਆਂ ਦੇ ਚਿਤ੍ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਵਧ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਲੀਨ ਤੇ ਉਸਦਾ ਫਲ ਮਾਣਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪਰ ਸਾਡਾ ਵਡਾ ਰੋਗ ਤਾਂ ਹੈ ਈ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਅਨਹੋਂਦ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਉਦਾਸ ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਮਾਨ-ਯੋਗ ਥਾਂ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪਨੂੰ ਪਾਲਨ ਦੇ ਵੀ ਅਸਮਰਥ ਹਾਂ, ਸਾਡੀ ਸਾਥ ਮਾਨਣ ਦੀ ਉਮਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਕੰਮਾਂ ਖੁਣੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਥ ਦੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਧਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਐਸ਼ ਸਨੂੰ ਸਾੜਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਗਲਤ ਰਾਹੇ ਤੁਰ ਪੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਗੰਦੇ ਰਿਸਾਲੇ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਸਾਨੂੰ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਦਾ ਸੋਮਾਂ ਮਹਸੂਸ ਹੋਣ ਲਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅੰਤ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁਜਰਮ ਬਣਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਧਲਾ ਕਰ ਦੇਂਦੇ ਹਾਂ।

ਇਨਾਂ ਸਭ ਹਾਲਤਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਲੋੜ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬਸ–ਅੰਤ !

[ਗਿ: ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੰਤ੍ਰੀ

ਹੁੰਡੇ ਮੁੰਡੇ ਰੁਖਾਂ, ਹਰ ਪੱਤ ਤੇ ਹਰ ਕਲੀ ਨੂੰ ਇਕ ਗੁਪਤ ਸੁਨੇਹਾ ਕਿਤੋਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਦੇ ਦੁਖਾਂ ਦਾ ਹੁਣ 'ਬਸ–ਅੰਤ' ਹੋਗਿਆ ਹੈ। ਬਰਫ ਥਲੇ ਦਬੀ ਟੋਸੀ ਨੂੰ ਸਾਹ ਵਿਚ ਸਾਹ ਪਿਆ ਹੈ । ਇਹ ਮਾਨੋ ਬਸੰਤ ਸਭ ਲਈ ਨਵ ਜੀਵਨ ਸੰਦੇਸ ਲੇ ਆਈ ਹੈ।

ਸਸਾਰ ਦੇ ਦੁਖੀ ਤੇ ਭੜਕਦੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ, ਗੋ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ, ੧੨੮ ਸਾਲ ਪੈਹਲੇ ਬਸੰਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੇ ਇਵੇਂ ਹੀ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪੈਹਲੇ ਦੁਖਾਂ ਦੇ ਬਸ–ਅੰਤ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਕ੍ਰਿਆਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਪਣੇ ਉਚ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀ (ਅਹਿੰਸਾ ਮਾਰਗ ਅਪਨਾ, ਬਦੇਸ਼ੀ ਹਕੂਮਤ ਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਕੇ, ਸਮਾਜਕ ਕੁਰੀਤੀਆ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰਕੇ, ਭਗਤੀ ਮਾਰਗ ਦਸਕੇ, ਸਤਜੁਗੀ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਰੈਹਣਸਹਿਣ ਦਸਕੇ) ਦਿਤਾ ਸੀ।

ਪਰ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸੁਨੈਹਰੀ ਪੰਨਾ ਅਜੇ ਤਕ ਅਪਣਾ ਰਾਜ ਹੁੰਦੇ ਵੀ ਜਨਤਾ ਦੀ ਨਿਗਾਹਾਂ ਤੋਂ ਲੁਕਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਅਪਣੇ ਮਹਾਨਤਾ ਦੇ ਉਚ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਜਿਆ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਕਰਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਹਾ ਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਯਾਦ ਮਨਾਨੀ ਤਾਂ ਹੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਸੇ ਮਾਰਗ ਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਵਿਸ਼ੇਸ ਪ੍ਰੇਰਨਾਵਾ ਤੇ ਪ੍ਰਣ ਲਏ ਜਾਣ।

ਅਜ ਬਸੰਤ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਏ ਅਪਣੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਦਸੇ ਉਚ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਅਤੇ ਅਪਣੇ ਨਿਤਕ ਕਰਮਾਂ ਨਾਲ ਤੋਲਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰੀਏ।

ਅਜ ਸੰਸਾਰ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਅਦਰਸ਼ਾਂ ਤੇ, ਸੁਖ ਦਾ ਮਾਰਗ ਢੂੰਡਨ ਹਿਤ ਭਟਕਦੀ ਫਿਰਦਾ ਮੁੜ ਘਿੜਕੇ ਟਾਂਹਦਾਟੋਂਹਦਾ ਅਮਲ ਕਰਨ ਹਿਤ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀ ਕਿਡੀ ਕੁ ਦੂਰ ਹਾਂ ?

ਅਹਿੰਸਾ ਮਾਰਗ-ਸਤਿਆਗ੍ਰੈਹ

ਅਜ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੀ ਕਾਢ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਚਲਾਏ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਅਪਣਾਇਆ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਨੇ ਸਫਲਤਾ ਦਿਤੀ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅਹਿੰਸਾ ਮਾਰਗ ਤੇ ਚਲਕੇ ਸਾਂਤਮਈ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਭ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਤੇ ਉਪਦੇਸ ਦਸੇ।

ਅਹਿੰਸਾ, ਆਤਮਕ ਹਥਿਆਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ

ਹੈ, ਨਿਰੇ ਨਾਅਰੇ ਸਾਨੂੰ ਅਗੇ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਸਾਨੂੰ ਕੰਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਮਹਾਨ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਾਰੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ ਤੇ ਬਦਲ ਦੇਣ, ਤੇ ਇਹ ਸਭ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕੇਗਾ ਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ਤੋਂ ਵਦੇਸ਼ੀ ਸਰਮਾਏ ਤੇ ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਲੁਟ ਦਾ ਭਾਰ ਲਾਹਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਵਸਨੀਕ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੁਆਮੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ।

Namdhari Elibrary　NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਭ ਤੋਂ ਵਡਾ, 'ਮਾਲਾ' ਅਪਣਾਇਆ ਤੇ ਨਾਮ ਧਾਰੀ ਲਈ ਮਾਲਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਸਿਮਰਨ ਜਰੂਰੀ ਦਸਿਆ।

ਹਰ ਕੰਮ ਦੀ ਸਿਧੀ ਲਈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਭੂ ਅਗੇ ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਦੱਸੀ। ਨਾਮ-ਧਾਰੀ ਪੰਥ ਵਿਚ ਅਜੇ ਤਕ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੋਦੀ ਜਾਂ ਵਰਨੀ ਉਸੇ ਦਾ ਸਬਤ ਹੈ। ਵਰਨੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਮਿਲਕੇ ਬੈਠਕੇ ਨਿਸ-ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤਕ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ (ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ) ਪਾਸੋਂ ਵਰਨੀ ਕਰਾਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕਸ਼ਟ ਨਵਿਰਤੀ ਦੀ ਅਰਜ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਸੌ ਫੀ ਸਦੀ ਅਰਜ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਵੀ ਅਹਿੰਸਾ-ਤਮਕ ਰਸਤਾ ਹੀ ਹੈ ਕਾਰਜ ਸਿਧੀ ਦਾ।

ਜੀਵ ਹਤਿਆ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਮਾਸ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਇਸ ਨਾਲ ਤਾਕਸ ਬੁਧੀ ਤੇ ਪਸ਼ੂ ਬਿਰਤੀ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਮਨ ਵਿਚ ਮਲੀ-ਨਤਾ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਜੀਵ ਦਾ ਜੀਵ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਪਸ਼ੂ ਤੇ ਦੇਤੀ ਖਾਣਾ ਹੈ ਇਸਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਬਣਾਈਆ ਗਲਾਂ ਸਭ ਮਤਲਬੀ ਕਾਢਾਂ ਹਨ। ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਵਲੋਂ ਬਨਾਏ ਖਾਸ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਯੋਗ ਹੈ।

ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਜ ਬਰਾਂ ਨਾਲ ਵਾਹ ਪਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਹਲ ਸਤਿਆਗ੍ਰਹ ਹੀ ਰੇਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪ ਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਵਧੀਕੀ ਕਰੇ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਗੇ ਅਰਜ ਕਰਨੀ।

ਕਿਤਨਾ ਉਚਾ ਆਦਰਸ਼ ਸੰਸਾਰ ਅਗੇ ਰਖਿਆ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਦਾ ਬੋਲ ਕਬੋਲ ਸਹਿ ਜਾਣਾ ਜੇ ਕੋਈ ਮਾਰੇ ਤਾਂ ਖਿਮਾਂ ਕਰਨੀ।"

ਬਦੇਸ਼ੀ ਚੀਜਾਂ ਦਾਂ ਬਾਈਕਾਟ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਵਕਤ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਨੂੰ ਜਾਚ ਲਿਆ ਤੇ ਸੁਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਬਾਈਕਾਟ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀ ਅੰਗ੍ਰੇਜ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਪੈਰ ਹਿਲ ਗਏ। ਨਹੀਂ ਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਜੋ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦਾ ਘਰ ਸੀ ਅਜ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਮੁਥਾਜ ਹੁੰਦਾ। ਉਨਾਂ ਨੇ ਹਰ ਸਿਖ ਲਈ ਸਫੈਦ ਤੇ ਸਾਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਜਰੂਰੀ ਰਖਿਆ ਅਜ ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵਿਚ ਕਾਟੇਜ ਇੰਡਸਟਰੀ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਵਕਤ ਹਥ ਦੇ ਕਤੇ ਤੇ ਘਰ ਦੇ ਬਣੇ ਖਦਰ ਪਾਣੇ ਦਸੇ, ਬਦੇਸੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਮੂਲੋਂ ਹੀ ਵਰ-ਤਨਾ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤਾ।

ਪਹਿਰਾਵਾ— ਜਿਥੇ ਖਾਨ ਪੀਣ ਦਾ ਅਸਰ ਬੁਧੀ ਤੇ ਮਨ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਮਨੁਖ ਲਈ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦਾ ਬੜਾ ਮਹਤਵ ਹੈ।

ਉਨਾਂ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਗੂੜ੍ਹੇ ਰੰਗਾਂ ਭੜਕੀਲੇ ਬਸਤਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਾਂ ਮਨਾ ਕੀਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਨ ਤੇ ਚੰਚਲਤਾ ਦਾ ਅਸਰ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਕ ਹੈ ਤੇ ਇਸਤਰਾਂ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਸ਼ਨਾਵਾਂ ਵਲ ਝੁਕਾ ਹੋਣਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਂਦੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਲਈ ਸਾਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਸਿਧੀ ਦਸਤਾਰ ਤੇ ਸਫੈਦ ਬਸਤ੍ਰ ਦਸਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਬਾਣਾ ਹੈ।

ਸਾਦਾ ਜੀਵਨ— ਨਾਮਧਾਰੀ ਦਾ ਜੀਵਨ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਾਦਾ ਤੇ ਸਰਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜ ਦੀਆਂ ਗੁੰਜਲਾਂ ਮਨੁਖ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਐਸ਼ਵਰੀਯ ਸਾਧਨ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਭਲੇ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਲਾਂਦੇ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹਨ।

ਮਾਸ ਸ਼ਰਾਬ ਤਮਾਕੂ ਤੇ ਨਸ਼ੀਲੀ ਚੀਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਕੜਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹਰ ਨਾਮ-ਧਾਰੀ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਦਵਾਰਾ ਰੋਜਾਨਾ ਖੁਰਾਕ ਨੂੰ ਸਾਦਾ ਰਖਣਾ ਦਸਿਆ ਤੇ ਐਸੀ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਿਰਤੀ ਪ੍ਰਭੂ ਭਗਤੀ ਵਿਚ ਨ ਲਗੇ ਤੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਿਕਾਰ ਉਠਨ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਭੀ ਕਿਹ ਹੈ ਕਿ—

ਜਿਤੁ ਪੀਤੈ ਖਸਮੁ ਵਿਸਰੈ
ਦਰਗਹ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ।
ਝੂਠਾ ਮਦੁ ਮੂਲ ਨ ਪੀਚਈ
ਜੇ ਕਾ ਪਾਰ ਵਸਾਇ।

ਵਿਹਾਰ ਸੁਧਾਰ— ਅਜ ਤੋਂ ਸਵਾ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲੇ ਸਿਖ ਪੰਥ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਡਾਵਾਂ ਡੋਲ ਸੀ। ਗੁਰ ਸਿਖੀ ਅਸੂਲ ਸਭ ਵਿਸਰ ਚੁਕੇ ਸੀ ਤੇ ਅਯਾਸ਼ੀ ਆ ਚੁਕੀ ਸੀ, ਇਵੇਂ ਹੀ ਹਾਲਤ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸੀ। ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਪ੍ਰਚਲਤ ਸਨ। ਵਿਧਵਾ ਵਿਵਾਹ ਮਨਾਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਬੰਦਸ਼ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਢਾਂਚਾ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਖੜਾ ਰਹਿਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਚਰਿਤ੍ਰ ਹੀਨਤਾ ਵਧ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਸਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕੇ ਵਿਧਵਾ ਵਿਵਾਹ ਪ੍ਰਚਲਤ ਕੀਤਾ। ਅਜ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜ ਜੋ ਅਜ ਤਕ ਉਕਾ ਹੀ ਵਿਰੁਧ ਸਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਇਸ ਗਲ ਤੇ ਆ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਵਿਧਵਾ ਵਿਵਾਹ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਅੰਗ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਾਲ ਵਿਵਾਹ ਦੇ ਔਗੁਣ ਵੀ ਜਨਤਾ ਸਾਮਣੇ ਰਖੇ ਤੇ ਬਾਲ ਵਿਵਾਹ ਬੰਦ ਕੀਤੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦਾ ਵਿਵਾਹ ਜੋੜੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਵੀ ਹਾਨੀ ਕਾਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗੋਂ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਦਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣਾਂ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਨਸਲ ਦਾ ਕਮਜੋਰ ਹੋਣਾ ਦੇਸ ਲਈ ਅਤਿ ਹਾਨੀਕਾਰਕਹੈ,ਉਂਞ ਵੀਇਸਤਰੀਦਾਬਚਪਨ ਦਾ ਵਿਵਾਹ ਆਮਤੌਰ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਮਰਦ ਲਈ ਵਰ ਯੋਗ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਪੈਹਲੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪੈਣਾ ਨਿਕੰਮੇ-ਪਣ ਤੇ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ।

"ਪੰਦਰਾਂ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੋਈ ਕੁੜੀ ਨ ਬਿਆਹੇ" ਵਿਆਹ ਗੁਰਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁ-ਸਾਰ ਹਵਨ ਤੇ ਵੇਦੀ ਵਿਚ ਕਰਨੇ ਦਸੇ।

ਵਿਦਿਆ—ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਵਕਤ ਜਿਥੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਚੀਜਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਸੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਲਈ ਬਦੇਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਜ ਨਾਮਧਾਰੀ ਤਾਲੀਮ ਵਿਚ ਪਛੜਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੀ ਸਗੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਹਰ ਬੁਢੇ ਬਾਲ ਲਈ ਹੁਕਮ ਸੀ

ਕਿ ਉਹ ਗੁਰਮੁਖੀ ਪੜ੍ਹੇ ਤੇ ਘਟ ਤੋਂ ਘਟ ਪੰਜ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ ਰੋਜ ਕਰੇ।

ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਭਗਤੀ–ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਉਹ ਹੈ ਨਾਮ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਅਵਵਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ। ਜੋ ਵੀ ਮਨੁਖ ਨੇੜੇ ਛੋਹ ਗਿਆ ਉਸ ਦੇ ਕਨ ਵਿਚ ਫੂਕ ਨਾਮ ਦੀ ਮਾਰ ਦਿਤੀ ਬਸ ਉਹ ਜਨਮ ਭਰ ਲਈ ਦੀਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਓਚ ਆਦਰਸ਼ ਉਨ੍ਹਾ ਨੇ ਦਸਿਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:–

"ਜੇ ਕੋਈ ਭਜਨ ਪੁਛਕੇ ਨ ਕਰੂਗਾ ਉਸਦਾ ਦੂਹੀਂ ਜਹਾਨੀ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ ਹੋਊਗਾ।"

ਇਸਤੋਂ ਛੁਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੇਕ ਉਪਦੇਸ਼ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਮਨੁਖੀ ਜੀਵਨ ਜੀਨਾ ਦਸਿਆ ਜਿਵੇਂ:–

'ਇਸਨਾਨ ਕਰੇ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨਹੀਂ ਛਕਨਾ 'ਪਰਾਈ ਧੀ ਭੈਣ ਆਪਣੀ ਜਾਨਣੀ' 'ਕਿਸੇ ਨੇ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ' 'ਬੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ' 'ਹਰ ਬਖਤ ਆਪਣੀ ਭਲਾਈ ਛਪਾਉਣਦੀ ਕਰਨੀ' 'ਜੇ ਕੋਈ ਚੋਰੀ ਜਾਰੀ ਜਾਂ ਮੰਦਾ ਕਰਮ ਕਰੇ ਤਾਂ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਵੜਨ ਦੇਣਾ।'

ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਚ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਛੋਹ ਪਾਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਉਹ ਪ੍ਰਵਾਨੇ ਸਨ ਜੋ ਹੱਸ ਹੱਸਕੇ ਗੋ ਗਰੀਬ ਦੀ ਰਖਿਆ ਹਿਤ ਫਾਂਸੀ ਚੜੇ ਤੇ ਮਲੇਰ ਕੋਟਲੇ ਵਿਚ ਤੋਪਾਂ ਨਾਲ ਉਡ ਗਏ।

ਪਾਮਰ ਤੋਂ ਪਾਮਰ ਵੀ ਜੋ ਉਸ ਚੋਨੀ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨੀ ਲਗਾ ਮਨੁਖ ਤੋਂ ਦੇਵਤਾ ਬਣ ਗਿਆ।

ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੁਰਝਾਂਦੀ ਸਿਖੀ ਦਾ ਬੂਟਾ ਮੁੜ ਹਰਿਆ ਹੋ ਗਿਆ ਉਸਤੇ ਬਸੰਤ ਆ ਗਈ। ਸਵਾਰਥਾਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਸਮਾਜ ਕ੍ਰ ਟੁਟੇ ਭੁਟੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਮੁੜ ਜਾਣ ਪੈ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਦੁਖਾਂ ਦਾ ਬਸ-ਅੰਤ ਸਚ ਮੁਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਅਜ ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਕੀ ਹਿੰਦ ਹੀ ਈਸਾਈ ਹੁੰਦਾ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਂਨਮ ਦਿਨ

ਡਾ: ਰਾਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ	੩ ਦਸੰਬਰ ੧੮੮੪
ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨੈਹਰੂ	੧੪ ਨਵੰਬਰ ੧੮੮੧
ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਸੋਜਨੀ ਨਾਈਡੂ	੧੩ ਫਰਵਰੀ ੧੮੭੧
ਮਹਾਤਮਾਂ ਗਾਂਧੀ	੨ ਅਕਤੂਬਰ ੧੮੬੯
ਨੇਤਾ ਜੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰਬੋਸ	੨੩ ਜਨਵਰੀ ੧੮੯੭
ਲੋਕ ਮਾਨੀਯ ਤਿਲਕ	੨੩ ਜੁਲਾਈ ੧੮੫੬
ਸ੍ਰਦਾਰ ਪਟੇਲ	੩੧ ਅਕਤੂਬਰ ੧੮੭੫
ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਾਲਵੀਆ ਜੀ	੨੫ ਦਸੰਬਰ ੧੮੬੧

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਜਵਾਨ ਧੀਆਂ ਤੇ ਮਾਪੇ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਪੱਤੇ

(ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਲਾਇਲ ਪੁਰੀ)

ਧੀਆ ਜਦੋਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਸਿਰ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਉਸਦੇ ਕਪੜੇ ਲੀੜੇ ਦਾ ਹੀ ਆਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਵਾਨ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਅਗਲੇ ਘਰ ਭੇਜਕੇ ਉਸਦੇ ਆਦਰ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੇਂ ਤੇ ਓਪਰੇ ਘਰ ਵਿਚ ਭੇਜਣਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਚਰਿਤਰ, ਬੋਲੀ ਤੇ ਹੋਰ ਗੁਣ ਔਗੁਣਾਂ ਦੀ ਪਰਖ ਹੋਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਥੇ ਉਸਨੂੰ ਪੈਰ ਜਮਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਹਿਨ ਸੀਲਤਾ, ਨਿਰਮਾਣਤਾ, ਤੇ ਉਦਮੀ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਉਸ ਵਿਚ ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ ਤੇ ਆਲਸੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸੋਨੇ ਨਾਲ ਲਦੀ ਹੋਈ ਵੀ ਅਗਲੇ ਘਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਜਾਵੇ ਉਹ ਕਦੀ ਵੀ ਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਤੇ ਨ ਸੌਹਰੇ ਘਰ ਜਾਕੇ ਹਰ-ਮਨ ਪਿਆਰੀ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਸਸ ਨਨਾਣਾਂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਕੋਲੋਂ ਅਪਮਾਨ ਤੇ ਫਿਟਕਾਰਾਂ ਲੈਂਦੀ ਰਹੇਗੀ ਤੇ ਜੇ ਸੁਸ਼ੀਲ, ਮਿਠਬੋਲੀ, ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਵਿਚ ਨਿਪੁੰਨ ਤੇ ਆਗਿਆਕਾਰ ਹੋਵੇ ਫੇਰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਤੀ ਨਿਰਧਨ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਧੀ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਘਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲਵੇਗੀ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਦੀ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਤੇ ਅਪਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾਂ ਪਵੇਗਾ। ਏਹੋ ਹੀ ਇਕ ਆਦਰਸ਼ ਪਤਨੀ ਦੇ ਕਰਤਵ ਹਨ।

ਪਰ ਅਜੇਹੇ ਵਡਮੁਲੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਿਥੋਂ ਹੋਵੇ ? ਲੜਕੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਡੀ ਮਾਸਟਰ ਉਸਦੀ ਮਾਤਾ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਸੁਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਕ ਮਾਤਾ ਆਪਣੀ ਬਚੀ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

ਜੇ ਮਾਂ ਧੀ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੀ, ਘਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਮੇਂਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਂਦੀ, ਉਸਨੂੰ ਸਿਨਮਾਂ ਵੇਖਣ ਦੀ ਛੁਟੀ ਦੇਈ ਰਖਦੀ ਹੈ, ਹਰ ਵੇਲੇ ਸਹੇਲੀਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਮਲਣ, ਉਸਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਤੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮਿਤ੍ਰਾਂ ਨਾਲ ਗਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁਲ ਦੇ ਛਡਦੀ ਹੈ, ਚੌਂਕੇ ਚੁਲੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਵੇਹਲਿਆਂ ਹੀ ਰਖਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਬਤ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਲਵੋ ਕਿ ਉਹ ਗਰਿਸਥ ਮਾਰਗ ਵਿਚ ਕਿਨੀ ਕੁ ਉਨਤੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਨੀ ਕੁ ਉਦਮੀ ਤੇ ਆਗਿਆਕਾਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਜੇਹੀ ਖੁਲ ਜਵਾਨ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨ ਦੇ ਅਜੇਹੇ ਟੋਏ ਵਿਚ ਸੁਟਦੀ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਉਸਦਾ ਮਨ ਤੇ ਕਿਤੇ ਰਿਹਾ ਤਨ ਦਾ ਨਿਕਲਣਾਂ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਬੇ ਫੀ

ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੀ ਉਤੇ ਰੋਸੇ ਤੇ ਦੁਖ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਧੀਆਂ ਕਾਰਣ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਧੀਆਂ ਦਾ ਆਦਰ ਸੌਹਰੇ ਘਰ ਵਿਚ ਜਾਕੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮਾਪੇ ਧੀ ਦੇ ਸੌਹਰੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਉਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੂਸ਼ਨ ਲਾਕੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਆਪਣੇ ਤੇ ਅਗਲੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦਾ ਦੁਖ ਫੋਲਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਗਲਾਂ ਤੇ ਤ੍ਰੇੜਾਂ ਵਧ ਵਧਾਕੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਏਥੇ ਇਹ ਜਾਨਣ ਦੀ ਬੜੀ ਭਾਰੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਬੀਜ ਕਿਥੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜੇਹੜੇ ਮਾਪੇ ਇਹਨਾਂ ਰੋਸੇ ਤੇ ਸਾੜਿਆਂ ਦੇ ਮੁਢ ਨੂੰ ਲਭ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਛੇਤੀ ਹੀ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਨਾਂ ਸਭ ਦੁਖਾਂ ਦਾ ਮੁਢ ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬੱਝਦਾ ਹੈ ਮਾਤਾ ਦਾ ਮੁਖ ਫਰਜ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੜੀ ਸੁਘੜਤਾ ਨਾਲ ਅਪਣੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਿਖਿਆ ਦੇਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸੂਝਵਾਨ ਬਨਾਏ ਮਾਂ ਦਾ ਘਰ ਧੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਸਕੂਲ ਹੈ ਜਿਥੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੋਲਾਂ ਵਰ੍ਹੇ ਉਸ ਨੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ—ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੇ ਬੈਠਣ, ਉਠਣ, ਬੋਲਨ ਤੁਰਨ, ਫਿਰਨ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ, ਦਰਜ਼ੀ, ਧੋਬੀ, ਸਆਗਤ, ਕਰਨਾਂ ਚੁਲ੍ਹੇ ਚੌਂਕੇ ਦੀ ਤ੍ਰਤੀਬ, ਕਰੋਸ਼ੀਏ ਤੇ ਚਰਖਾ ਆਦਿ ਅਨੇਕ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਨਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਕ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਜ਼ਿਮੇ ਮਰਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਨੀਆਂ ਵਧੇਰ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?

ਸਭ ਤੋਂ ਔਖੇ ਕੰਮ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾਂ ਓਦੋਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਔਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਇਕ ਦਮ ਓਪਰੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਥੇ ਓਸ ਘਰ ਦਾ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਨਵੀਂ ਆਈ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪੇ ਹੀ ਉਨਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਉਤੇ ਚਲਦਾ ਵੇਖਣ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ—

ਸੱਸ, ਨਣਾਨਾਂ, ਦੇਰ੍ਹਰ, ਜਠਾਣੀਆਂ ਤੇ ਪਤੀ ਦੇਵ ਸਭ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਅੰਤਰਯਾਮੀ ਸਮਝਕੇ ਆਪੋ ਆਪਣਾਂ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਵਿਚਾਰੀ ਇਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਾਂ ਦੇ ਘਰ ਬੜੇ ਲਾਡਾਂ ਨਾਲ ਪਾਲਣ ਪੋਸਣ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਅਨੁਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸਾਰ ਸਹੁਰੇ ਘਰਦੇ ਮੈਨੂੰ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਗੁਲਾਮ ਬਨਣਾਂ ਪੈਣਾਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਘਰ ਅਪਣੀਆਂ ਭਰਜਾਈਆਂ ਦੀ ਕਈ ਵਾਰ ਦੁਰਗਤ ਹੁੰਦੀ ਵੇਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਵੀ ਅਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਅਪਣੀ ਭਰਜਾਈ ਨੂੰ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਇਸਨੂੰ ਸਚ ਮੁਚ ਹੀ ਇਹ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਨ ਮਾਂ ਵਲੋਂ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਵਾਨ ਧੀ ਵਾਸਤੇ ਬੜੀ ਅਮੁਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੈ।

ਮਾਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਧੀ ਦੇ ਦਾਜ ਦੇ ਆਹਰ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚਾਰੀ ਨੇ ਇਹ ਮੋਹ ਛਡਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧੀ ਦੀ

ਕਦਰ ਸਿਰਫ ਲੀੜਾ ਕਪੜਾ, ਗਹਿਣਾਂ ਮੋਟਰਾਂ, ਘੜੀਆਂ ਤੇ ਨਗਦੀ ਆਦਿ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ–ਪਰ ਹੁਣ ਏਹ ਗੁੱਝੀ ਛਿਪੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਿਵਾ ਲਾਲਚੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਅਜੇਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋੜ ਪਿਛੋਂ ਆਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਬੜਾ ਦੁਖੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਥਾਂ ਵਿਆਹੁਣ ਦੇ ਇਛਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਜੇਹਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਆਪ ਕੰਡੇ ਬੀਜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਹ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਸਦਾ ਭੁਗਤ ਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਗੁਰਮਤ ਦੇ ਅਸੂਲ ਮੁਤਾਬਕ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੇਰਾ ਦਾਜ ਉਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੜਕੀ ਦੀ ਸੌਹਰੇ ਘਰ ਵਿਚ ਸੋਭਾ ਹੋਵੇ, ਤੇ ਸੋਭਾ, ਚੰਗੇ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਲੋੜ ਹੈ ਮਾਵਾਂ ਆਪ ਸਿਆਣੀਆਂ ਬਣਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਵ ਗੁਣ ਸਪੰਨ ਬਣਾਉਣਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ,ਅਜ ਕੱਲ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕੀਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਦਿਆ ਦਿਵਾਣ ਦੇ ਆਹਰ ਵਿਚ ਹਨ ਮੈਂ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਆਪ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਾਂ ਪਰ ਅਜ ਦੀ ਸਕੂਲੀ ਤੇ ਕਾਲਜੀ ਵਿੱਦਿਆ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜੇਹੇ ਖੂਹ ਵਿਚ ਧਕੇਲਰਹੀ ਹੈਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬੜੇ ਖਤਰਨਾਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਬਚਪਣ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕ ਕੁੜੀਆਂ ਪੜ੍ਹਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ,ਭਾਵੇਂ ਕਿਧੇ ਕਦੀ ਕਦੀ ਅੰਗੀਠੀ, ਪਤੀਲੀ ਕੜਛੀ ਤੇ ਹੋਰ ਘਰੋਗੀ ਕੰਮ ਕਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਿਨਾਂ ਚਿਰ ਕੁੜੀਆਂ ਅਜੇਹੇ ਕੰਮ ਅਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਢਾਲਦੀਆਂ ਉਨਾਂ ਚਿਰ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੰਮ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਈ ਸ਼ੌਕ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨੀ ਐਕਟਰਸ ਬਣਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਕੌਮ ਲਈ ਲੀਡਰੀ ਕਰਨੀ ਤੇ ਹੋਰ ਉਹ ਕੰਮ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੋਂ ਮਰਦ ਹੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਆਦਿ, ਪਰ ਅੱਗੇ ਜਾਕੇ ਇਹ ਸਭ ਸ਼ੌਕ ਅਧੂਰੇ ਪਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਂ ਤੇ ਉਮਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ ਕਿਹਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇ ਮਾਪੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬਚੀਆਂ ਲਈ ਬੜੀ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦਾ ਮੁਢ ਬੱਨ੍ਹਣ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਕੌਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਹੁਤਾ ਧਿਆਨ ਨ ਦੇ ਸਕਣ ਪਰ ਅਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਉਹ ਚੰਗਾ ਸਵਰਗ ਬਣਾ ਸਕਣ।

ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਪੰਨੇ

ਬਾਰੇ ਬੀਬੀ ਮਹਿੰਦਰ ਮਾਨ ਜੀ ਜਾ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਲਿਖਦੇ ਹਨ।

ਸਮੂਹ ਲੇਖਕ, ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੀਬੀਆਂ, ਭੈਣਾਂ ਸਤਿਜੁਗ ਵਿਚ ਛਾਪਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਘਲਿਆ ਕਰਨ ਤਾਕਿ ਅਸੀ ਦੋ ਚਾਰ ਸਫੇ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਲਈ ਰੀਜ਼ਰਵ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰੀਏ।

ਪਤਾ ਹੈ ਉਹ ਕੌਣ ਸੀ? ——ਬਚਿਆਂ ਦਾ ਪੰਨਾ–

ਸਿਆਲ ਦੀ ਇਕ ਰਾਤ ਸੀ, ਸੀਤ ਆਖਰ ਦੀ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ ਮੈਂ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਹੀ ਆਪਣੀ ਰਜਾਈ ਵਿਚ ਆਸਣ ਲਾ ਬੈਠਾ ਪਰ ਨੀਂਦ ਅਜੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਬੜਾ ਘਬਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਆਖਰ ਕੁਝ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਪਿਛੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਨਾਨਾ ਜੀ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਨਾਨਾ ਜੀ ਵੀ ਅਜੇ ਲੇਫ ਲਈ ਪਲੰਘ ਤੇ ਬੈਠੇ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਸੀ, ਮੈਂ ਝਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਲੰਘ ਤੇ ਚੜ੍ਹਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲੇਫ ਵਿਚ ਘੁਸ ਗਿਆ ਨਾਨਾ ਜੀ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਵਾਲੇ ਨਿਘੇ ਮਨੁਖ ਸਨ ਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਪਿਆਰ ਸੀ–

ਨਾਨਾ ਜੀ! ਅੱਜ ਕੋਈ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਓ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੋਦੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾਂ ਸਿਰ ਰਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ–

"–ਚੰਗੀ ਗਲ ਹੈ" ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਉਹ ਕੁਝ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪਏ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲਗੇ– "ਲੈ ਸੁਣ" ਅਜ ਤੈਨੂੰ ਇਕ ਸਚਾ ਵਾਕਿਆ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਜਵਾਨ ਸਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਪਟਨੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸਾਂ– ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹੋ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਮਿਤ੍ਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਮੇਰੇ ਵੀ ਕਈ ਦੋਸਤ ਬਣ ਗਏ, ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਬਹੁਤੀ ਮਿਤ੍ਰਤਾ ਮੇਰੀ ਅਹਿਮਦ ਨਾਲ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰੀ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਸੰਕੋਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਸਾਂ।

ਅਹਿਮਦ ਡਿਪਟੀ ਮਜਸਟ੍ਰੇਟ ਸੀ ਤੇ ਬੜੀ ਸ਼ਾਨ ਸ਼ੌਕਤ ਨਾਲ ਰਿਹਾ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਉਸ ਕੋਲ ਵਧੀਆ ਕਾਰ, ਸੁੰਦਰ ਫਰਨੀਚਰ ਤੇ ਕਈ ਨੌਕਰ ਸਨ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਸੀ, ਵਿਆਹ ਉਸਨੇ ਅਜੇ ਤਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਏਸ ਲਈ ਬੜੀ ਬੇ-ਫਿਕਰੀ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿਚ ਦਿਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਸਦੇ ਘਰ ਜਾਂਦਾ ਉਸਦੇ ਇਕ ਬੁਢੇ ਨੌਕਰ ਤੇ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਪੈਂਦੀ, ਜੋ ਹੜਾ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਹੇ ਸਾਏਵਾਨ ਹੇਠ ਦਰਵਾਜੇ ਦੇ ਕੋਲ ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਹੀ ਚੌਕੀ ਤੇ ਬੜੀ ਉਦਾਸੀ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਇਸ ਦੀਆਂ ਅਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਝਲਕਦੇ ਮੈਨੂੰ ਸਦਾ ਦਿਸਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਵਾਲ ਲੰਮੇ ਤੇ ਚਿਟੇ ਸਨ, ਦਾੜ੍ਹੀ ਸੰਘਣੀ ਤੇ ਕਾਫੀ ਲੰਮੀ ਸੀ, ਕਪੜੇ ਬੜੇ ਮੈਲੇ ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਗੁਆਚਾ ਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਓਂ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵੇਖਕੇ ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਤਰਸ ਆਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਅਹਿਮਦ ਏਸ ਬੁਢੇ ਨੂੰ ਬੜੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝਿੜਕਦਾ ਝੰਬਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ-ਗੱਲ ਗੱਲ ਤੇ ਫਿਟ-ਕਾਰਦਾ ਤੇ ਘੂਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਵੇਚਾਰਾ ਬਿਲਕੁਲ ਚੁਪ ਚਾਪ ਸਭ ਕੁਝ

ਸਹੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਥੋਂ ਇਹ ਕੁਝ ਵੇਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਨ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਹੀ ਹਿੰਮਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਮੈਂ ਦਿਲ ਵਿਚ ਸੋਚਦਾ, ਵੇਖੋ ਜੀ, ਕਿੰਨਾ ਬੁੱਢਾ ਆਦਮੀ ਹੈ ਤੇ ਏਸਤੇ ਐਨਾ ਜ਼ੁਲਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਚਾਹ ਵਿਚ ਦੋ ਮਿੱਠੇ ਦੀ ਡਲੀ ਕਿਉਂ ਹੋਈ, ਏਡੇ ਕਿਉਂ ਖਲੋਤਾ ਹੈਂ, ਖਾਣਾ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਲ ਕਿਉਂ ਵੇਖਦਾ ਹੈਂ ਆਦ?

ਕਾਕਾ! ਨਾਨਾ ਜੀ ਬੜੀ ਉਦਾਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਕਹਿਣ ਲਗੇ– "ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਅਜੇਹੀਆਂ ਗਲਾਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨ ਹੋ ਸਕੀਆਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਦਾਸ ਹੋਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਐਣਾ ਜਾਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ।"

ਇਕ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਅਹਿਮਦ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਲੈਕੇ ਮੇਰੇ ਘਰ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਬੜੇ ਹਨੇਰੇ ਤੇ ਉਲ੍ਹਾਮੇ ਦੇਣ ਲਗ ਪਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਘਰ ਔਣਾ ਬੰਦ ਕਿਉਂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ?

ਮੈਂ ਏਧਰ ਓਧਰ ਦੀਆਂ ਗਲਾਂ ਮਾਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਟਾਲਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਕਹਿਣ ਲਗਾ–

ਕਲ ਰਾਤ ਜਰੂਰ ਔਣਾ, ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸਤਾਂ ਮਿਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਪਤ੍ਰ ਦੇ ਚੁਕਾ ਹਾਂ, ਵੇਖਿਓ ਕਿਤੇ ਭੁਲ ਨਾ ਜਾਣਾ, ਉਹਦੇ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਮੰਨਣਾਂ ਪਿਆ।

ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮੈਂ ਅਹਿਮਦ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਪਹੁੰਚਾ ਉਥੇ ਦੋਸਤਾਂ ਮਿਤ੍ਰਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਚਹਿਲ ਪਹਿਲ ਸੀ, ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਇੰਤਜਾਮ ਸੀ, ਹਾ ਹਾ, ਹੀ ਹੀ, ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਨਾਂ ਸਭ ਗਲਾਂ ਵਲੋਂ ਹਟਕੇ ਉਸ ਬੁਢੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸਾਂ, ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਉਹ ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਜ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨੇ ਬੜੇ ਸਾਫ ਸੁਥਰੇ ਕਪੜੇ ਪਾਏ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ....ਉਹ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਮੈਲ ਦੇ ਭਰੇ ਕਪੜਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੋਇਆ ਸੁੰਦਰ ਤੋਂ ਸੁੰਦਰ ਖਾਣੇ ਮੇਜ਼ਾਂ ਤੇ ਚਿਣੇ ਜਾਣ ਲਗੇ, ਅਹਿਮਦ ਨੌਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਨੌਕਰ ਉਸਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤੇ ਚਲ ਰਹੇ ਸਨ– ਛ......ਨ... ਖੜਾਕ ਹੋਇਆ ਵਿਚਾਰੇ ਬੁਢੇ ਦੇ ਹਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗਲਾਸ ਡਿਗ ਪਿਆ ਸੀ।

ਫਟੱਕ... ਬੜੇ ਜੋਰ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਅਵਾਜ਼ ਆਈ, ਅਹਿਮਦ ਨੇ ਬੜੇ ਰੋਹ ਨਾਲ ਉਸ ਬੁਢੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਇਕ ਚਪੇੜ ਮਾਰੀ ਬੁਢਾ ਵਿਚਾਰਾ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋਕੇ ਧੌਣ ਝੁਕਾਈ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਇਹ ਕੁਝ ਵੇਖਕੇ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਤੇ ਬੜੀ ਸਟ ਵਜੀ, ਮੈਂ ਬੇ ਧੀਰ ਹੋਕੇ ਬੂਹੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ। ਬੁਢਾ ਆਪਣੇ ਸਾਏਵਾਨ ਹੇਠ ਬੈਠਾ ਜ਼ਾਰ ਜ਼ਾਰ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਰੋਂਦਿਆਂ ਵੇਖਕੇ ਮੇਰੇ ਵੀ ਹੰਝੂ ਨਿਕਲ ਆਏ ਮੈਂ ਕੋਲ ਆਕੇ ਪੁਛਿਆ– 'ਅਹਿਮਦ ਸਾਹਿਬ ਤੁਹਾਡੇ ਉਤੇ ਐਨਾ ਜ਼ੁਲਮ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਬੁਢੇ ਨੇ ਹਿਚਕੀਆਂ ਲੈਂਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਦੁਖਾਂ ਭਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ, ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਮੇਰੀ ਚੀਕ ਨਿਕਲ ਗਈ ਮੈਂ ਓਥੋਂ ਇਕ ਦਮ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਭਜ ਉਠਿਆ, ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਪਿਆ ਰੋਂਦਾ ਰਿਹਾ।

ਕਾਕਾ! ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ ਉਹ ਬੁਢਾ ਕੌਣ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸੁਣੋ !

ਮੰਗਤਿਆਂ ਨੂੰ ਭਿਛਿਆ ਨਹੀਂ, ਕੰਮ ਦਿਓ ।

ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮੰਗਤਿਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਹੁਣੇ ਨਾਗਪੁਰ ਦੀ ਇਕ ਸੰਸਥਾ 'ਭਿਖਸ਼ਾ ਨਿਵਾਰਨ ਸੰਗ' ਪਰਕਾਸ਼ਤ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀਹ ਲਖ ਵਿਅਕਤੀ ਮੰਗਕੇ ਪੇਟ ਭਰਦੇ ਹਨ। ੧੯੩੧ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹਾਂ ਮੰਗਤਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਚੌਦਾਂ ਲਖ ਸੀ। ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪਿਛੇ ੨੧ ਸਤੰਬਰ ੧੯੫੪ ਨੂੰ ਪਿਲਾਨੀ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਨ ਦੇਂਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੰਜਾਹ ਲਖ ਸਾਧੂ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਤਾਂ ਉਚੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸਾਧੂ ਹਨ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ ਉਤੇ ਵਾਧੂ ਭਾਰ ਹਨ।

ਦੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭਿਖਾਰੀ

ਭਿਖਾਰੀ ਦੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ। ਜਿਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪੇਟ ਲਈ ਪਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭਿਖਿਆ ਮੰਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਉਹ ਭਿਖਾਰੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਧਰਮ ਦੀ ਆੜ ਵਿਚ ਲੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਦਾਨ ਲੇਂਦੇ ਹਨ।

ਪਹਿਲੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮੰਗਤਿਆਂ ਵਿਚ ਸਭ ਉਮਰ ਦੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਬਚੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਹਥੋਂ ਵੀ ਲਾਚਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਧ ਤੋਂ ਬਹੁਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹਟੇ ਕਟੇ ਤੇ ਬਲਵਾਨ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭਿਖਾਰੀ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਸੜਕਾਂ ਉਤੇ ਘੁੰਮਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਵਾਜ਼ ਦੇਕੇ ਭਿਖਿਆ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਜਿਸਤਰਾਂ "ਬਾਬੂ ਜੀ ਇਕ ਪੈਸਾ! ਭਗਵਾਨ ਤੁਮਹਾਰਾ ਭਲਾ ਕਰੇ। ਦੇ ਉਸਕਾ ਭੀ ਭਲਾ, ਨਾ ਦੇ ਉਸਕਾ ਭੀ ਭਲਾ।" ਤੇ ਕਦੀ ਕਦੀ ਬੀਮਾਰ ਨੂੰ ਠੇਹਲੇ ਵਿਚ ਪਾਕੇ ਉਸਦੇ ਨਾਮ ਉਤੇ ਭਿਖਿਆ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਬੀਮਾਰ ਬਹੁਤ ਘਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਲਕਿ ਢੌਂਗ ਕਰਕੇ ਬੀਮਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੰਙੇ, ਲੂਲੇ, ਗੂੰਗੇ ਤੇ ਬੋਲੇ ਆਦਿ ਬਣੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਏਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਇਸਤਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਵਰਤ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਕੋੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਵਾਸਤਵ ਵਿਚ ਉਹ ਕੋੜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਦੂਸਰੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭਿਖਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ

ਸੀ ? ਨਾਨੇ ਨੇ ਅਜ ਅਧੀ ਸਦੀ ਪਿਛੋਂ ਵੀ ਰੋਂਦਿਆਂ, ਭਰੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ। "ਨਹੀਂ ਨਾਨਾ ਜੀ! ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਦਸੋ।" ਉਹ ...... ਅਹਿਮਦ ਦਾ ਬਾਪ ਸੀ। ਨਾਨਾ ਜੀ ਨੇ ਰੋਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ–

"ਬਾਪ ?" ਮੈਂ ਬੜੀ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਪੁਛਿਆ, ਹਾਂ! ਹਾਂ! ਅਹਿਮਦ ਦਾ ਬੁਢਾ ਤੇ ਗਰੀਬ ਬਾਪ। (ਫੂਲ)

Namdhari Elibrary　NamdhariElibrary@gmail.com

ਤੇ ਭਿਖਿਆ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਸਾਧੂ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸ੍ਰੀ ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਲਾਨੀ ਵਾਲੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਏਸੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਪੁਜਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਨਿਚਰ ਦੇਵਤਾ ਦੀ ਜੈ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਉਤੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲਖਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨਪੜ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਕੇ ਆਪਣਾ ਮਤਲਬ ਸਿਧਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਨੀਵਾਰਨੂੰ ਪ੍ਰਾਤਾਕਾਲ ਹੀ ਸ਼ਨੀ ਦੇਵਤਾ ਦੀ ਜੈ ਬੋਲਦਾ ਹੋਇਆ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹਥ ਵਿਚ ਬਾਲਟੀ ਲਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ਨੀ ਦੇਵਤਾ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਫਿਰਦਾ ਤੁਰਦਾ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੈਸੇ ਕਮਾਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਮੁੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਜਾਰਾਂ ਲੋਕੀਂ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਅਜੇਹਾ ਧੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਭ ਲੋਕ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਜਾਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪੇਟ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਪਲਦਾ ਹੈ। ਕੰਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿੰਨੀ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਦਿਮਾਗ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਪਰ ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਦੀ ਕਠਨ ਮਿਹਨਤ ਪਿਛੋਂ ਜੋ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਮਾਂਉਂਦੇ ਹਨ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭਿਖਾਰੀ ਫਜ਼ੂਲ ਹੀ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਜ਼ੇ ਦੀ ਗਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਕੋਈ ਮਿਹਨਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਹਨਾਂ ਮੰਗਤਿਆਂ ਵਿਚ ਸਠ ਤੋਂ ਅਸੀ ਫੀ ਸਦੀ ਤਕ ਹਟੇ ਕਟੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਕਮਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਹੁੰਦੇ। ਕੀ ਅਜ ਕੰਮ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਘਾਟ ਹੈ? ਇਹਨਾਂ ਭਿਖਾਰੀਆਂ ਚੋਂ ਬਹੁਤ ਘਟ ਇਹੋ ਜਹੇ ਨਿਕਲਣਗੇ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿਚ ਰੋਗੀ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਮੰਗਤਿਆਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭਿਖਾਰੀ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਜਾਇਜ ਵਪਾਰ ਕਰਕੇ ਪੁਲਸ ਤੇ ਸ਼ਰੀਫ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਘੱਟਾ ਪਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਅਫੀਮ ਭੰਗ ਤੇ ਗਾਂਜੇ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਸਜਣ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਮੰਗਤੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਤਾਂ ਮੰਗਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਰਾਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਇਕ ਥਾਂ ਤੇ ਜਾਕੇ ਓਥੋਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਦੂਜੇ ਥਾਂ ਤੇ ਦੇ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਭਾਵੇ ਉਹ ਜਗਾ ਕਿੰਨੀ ਹੀ ਦੂਰ ਕਿਉ ਨਾਂ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਭਾਈ ਵਲਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਭਿਖਿਆ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ

ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀਰਾਣੀ ਐਲਜ਼ਾਬੇਥਨੇ ਸੰਨ ੧੬੦੧ ਵਿਚ ਹੀ ਭਿਖਿਆ ਮੰਗਣਾ ਜੁਰਮ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਹੋਰ ਕਈ ਦੇਸਾਂ ਵਿਚ ਭੀਖ ਮੰਗਣਾ ਜੁਰਮ ਹੈ। ਦਿਲੀ ਵਿਚ, ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਉਨਸ ਪੈਲਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹੜਾ ਦਿਲੀ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਹੈ; ਭਿਖਿਆ ਮੰਗਣਾ ਇਕ ਦੰਡ ਦੇਣ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਕ ਭਿਖਾਰੀ ਅਸਥਾਨ ਖੋਹਲ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਿਊਨ-

ਮੁਪੈਲਟੀ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਮੰਗਤਿਆਂ ਨੂੰ ਫੜਕੇ ਏਸ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਥਾਂ ਤੇ ਛੂਤ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਵਾਲੇ ਭਿਖਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਖੇ ਜਾਂਦੇ। ਅਜੇਹੇ ਭਿਖਾਰੀ ਖੁਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਫਿਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਮਦਰਾਸ ਵਿਚ ਵੀ ਭਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਮਈਅਰ ਨੇ ੧੧ ਜੁਲਾਈ ੧੯੫੩ ਨੂੰ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦੇਂਦਿਆਂ ਦਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਵਿਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜ ਹਜਾਰ ਮੰਗਤੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਾਸਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਯੋਜਨਾਦੀਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਮੁਖ ਸਮੱਸਿਆ ਵਾਂਗ ਮੰਨਕੇ ਇਸਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਹੱਲ ਢੂੰਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਿਉਨਸਪਾਲਟੀ ਵਲੋਂ ਦੋ ਭਿਖਸ਼ਕ ਸਹਾਇਤਾ ਕੇਂਦਰ ਖੋਹਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਲੂਹਲੇ ਲੰਗੜੇ ਭਿਖਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ।

ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਮਿਉਸਪੈਲਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਮਾਕੇ ਖਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਮੰਗਤਿਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬਚਿਆ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ। ਭਿਖਾਰੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਬਾਗਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕੋਠੜੀ ਅੰਦਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸਜ਼ਾ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛਡ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਫੇਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਮੰਗਦਾ ਫੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਉਸੇ ਥਾਂ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕੈਦ ਖਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਚੰਗੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਣਕੇ ਏਥੋਂ ਨਿਕਲਣ। ਇਹ ਇਕ ਤਰਾਂ ਦੀ ਜਿਹਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕੰਮ ਸਿਖਾਊ ਕੇਂਦਰ ਨਹੀਂ, ਭਿਖਾਰੀ ਇਹਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਦੌੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ ਵੀ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦੋਹਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਭਿਖਾਰੀ ਹਨ ਇਸ ਦੀ ਠੀਕ ਠੀਕ ਗਿਣਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਭਿਖਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤਾਂ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਠੀਕ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦੇਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੁਖ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

ਦਿਲੀ ਦੇ ਭਿਖਾਰੀ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਕੁਝ ਭਿਖਾਰੀਆਂ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਏਥੇ ਕੰਮ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਆਏ ਸਾਂ ਪਰ ਕੰਮ ਨਾ ਮਿਲਿਆ। ਜੋ ਪੈਸੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਆਏ ਸਾਂ ਉਹ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਭਿਖਾਰੀ ਬਣਨ ਦੇ ਸਿਵਾ ਹੋਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਚਾਰਾ ਹੀ ਕੀਹ ਸੀ। ਇਸਤਰ੍ਹਾਂ ਭਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਏਸ ਪਾਸੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭਿਖਿਆ ਮੰਗਣਾ ਜੁਰਮ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਆਦਮ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਜੋ ਭਿਖਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮੱਥ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਰਕਾਰ ਕਰੇ ਜਿਹੜੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਕੰਮ ਦੇਵੇ ਜਾਂ ਦਿਵਾਏ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਅਪਾਹਜ ਭਿਖਾਰੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਖਿਆ ਕਰੇ। ।ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਲੋੜਵੰਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਵੇ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਕਿ ਇਹ ਆਰਥਕ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਰਕਾਰ ਇਹੋ ਜਹੀ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਕੇ ਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਦਾਨ ਲੈਕੇ ਅਪਾਹਜ ਅਤੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇ। ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਿਖਿਆ ਮੰਗਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਭਿਖਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕੰਮ ਦਈਏ ਭਿਖਿਆ ਨਹੀਂ। ਇਸਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਾਡਾ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ, ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਲਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆ ਜਾਏ ਚੀਨੀ ਸਵਾਰ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇ।

(ਸੰਤ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਿਲੀ)

ਸੋਹਣੀ ਰੁਤ ਬਸੰਤ ਦੀ ਆ ਗਈ ਏ ਕੋਮਲ ਪਤੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਨੇ।
ਹਸ ੨ ਫੁਲਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਚੜ੍ਹੀ ਲਾਲੀ ਮਿਠੇ ਗੀਤ ਕਈ ਬੁਲਬਲਾਂ ਬੋਲੀਆ ਨੇ।
ਹੁਲੇ ਔਣ ਹਵਾ ਦੇ ਬੁਲਆਂ ਚੋਂ ਜਿਵੇਂ ਗਾਂਦੀਆਂ ਕੁਪੀਆਂ ਡੋਲ੍ਹੀਆ ਨੇ।
ਖੇਤਾਂ ਸਾਵਿਆਂ ਪੀਲਿਆਂ ਰੰਗ ਬਧਾ, ਮਾਨੋ ਰੰਗੀਆਂ ਰੁਤ ਨੇ ਚੋਲੀਆਂ ਨੇ।
ਮੁਦਾ, ਮਉਲੀ ਏ ਜਿਵੇਂ ਬਨਾਸਪਤੀ, ਸੁਕੇ ਦਿਲਾਂ ਤੇ ਤਿਵੇਂ ਬਹਾਰ ਆ ਜਾਏ।
ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਬਦੇਸਾਂ ਨੂੰ ਰਾਮ ਪਿਆਰਾਂ, ਅਪਣੇ ਦੇਸ ਜੇ ਚੀਨੀ ਸਵਾਰ ਆ ਜਾਏ।
ਆ ਜਾਏ ਚੀਨੀ ਸਵਾਰ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇ, ਪੈਂਡਾ ਦੁਖਾਂ ਕਲੇਸਾਂ ਦਾ ਮੁਕ ਜਾਵੇ।
ਕਾਰੀਗਰ ਉਹ ਪਿਆਰ ਦੀ ਨੈਹਰ ਕਢੇ, ਸੋਕਾ ਸਾੜ ਸਭ ਦੇਸ ਚੋਂ ਚੁਕ ਜਾਵੇ।
ਰਬੀ ਵੈਦ ਉਹ ਜਿਹਨੂੰ ਦਵਾ ਦੇਵੇ, ਉਹ ਦਾ ਕੋਹੜ ਹੰਕਾਰ ਦਾ ਰੁਕ ਜਾਵੇ।
ਉਹ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਤੇਜ ਤੋਂ ਭਾਂਜ ਖਾਕੇ, ਕਾਮ ਕਰੋਧ ਕਿਤੇ ਕੰਧਰੀ ਲੁਕ ਜਾਵੇ।
ਹੋਵੇ। ਜਿਤ ਸਚਿਆਰਿਆਂ ਧਰਮੀਆ ਦੀ, ਦੰਭੀ ਲੋਭੀਆਂ ਨੂੰ ਡਾਡੀਹਾਰ ਆ ਜਾਏ।
ਸੈਨਾਪਤੀ ਸੈਨਾ ਲੈਕੇ ਨੇਕੀਆਂ ਦੀ, ਅਪਣੇ ਦੇਸ ਜੇ ਚੀਨੀ ਸਵਾਰ ਆ ਜਾਏ।
ਚੀਨੀ ਵਾਲੇ ਦੇ ਉਚੇ ਆਚਰਣ ਸਦਕਾ, ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਉਚਾ ਇਖਲਾਕ ਹੋ ਜਾਏ।
ਹਰਇਕ ਨੂੰ ਹਕ ਦੀ ਸਮਝ ਆ ਜਾਏ, ਸੀਨਾ ਸਭ ਬੁਰਆਈਆ ਤੋਂ ਪਾਕ ਹੋ ਜਾਏ।
ਉਹ ਦੇ ਅਮਨ ਦੇ ਝੰਡੇ ਸਫੈਦ ਥਲੇ, ਦੇਸ ਵਿਚ ਮਜਬੂਤ ਇਤਫਾਕ ਹੋ ਜਾਏ।
ਇਸ ਦੇ ਪੂਰਨੇ ਦੇਸ਼ ਅਜ਼ਾਦ ਕੀਤੇ, ਜੇਕਰ ਹੋਰ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਦਾ ਵਾਕ ਹੋ ਜਾਏ।
ਅਨ ਧਨ ਤੇ ਦੁਧ ਦੀਆਂ ਵਹਿਣ ਨਦੀਆਂ, ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਮੁੜ ਸਤਿਜੁਗੀ ਕਾਰ ਆਜ ਏ।
ਹੋ ਜਾਏ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਨ ਸਾਡੀ, ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਜੇ ਚੀਨੀ ਸਵਾਰ ਆ ਜਾਏ।

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰਾ ਏ।

[ਵਲੋਂ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ੌਕ ਅਫਰੀਕਾ]

ਪਾਵਨ ਪੁਨੀਤ ਪੂਜਯ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਪੰਚ ਹੀਨ,
ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਫੁਹਾਰਾ ਹਰੀ ਨਾਮ ਦਾ ਹਜ਼ਾਰਾ ਏ।
ਫਰਜ਼ੀ ਫਰੇਬੀ ਫਿੰਡਮਾਰੂ ਫੋਕੇ ਮਜ਼ਬਾਂ ਤੋਂ,
ਨਵਲ ਨਿਆਰਾ ਚਲ਼ਾ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਏ।
ਨਾਮ-ਨਾਵ ਜਾਮ-ਕਾਵ ਰਾਮ-ਛਾਵ ਈਸ-ਗਾਂਵ,
ਦੂਖ ਕੋ ਨਿਵਾਰਨ ਫਕੀਰੀ ਦਾ ਫੁਹਾਰਾ ਏ।
ਧਰਾ ਉਤੇ ਨਾਮ-ਧਾਰਾ ਧੀਰਜ ਧਰਮ ਰੂਪ,
ਮਸਤੀ ਮਗਨ ਨਾਮਧਾਰੀ ਅਣਵਾਰਾ ਏ।
ਅਲਪ ਅਹਾਰਾ ਮਤਵਾਰਾ ਸਤਿਕਾਰਾ ਆਹਾ,
ਸਚਾ ਵਣਜਾਰਾ ਚੀਨੀਵਾਲੇ ਦਾ ਦੁਲਾਰਾ ਏ।
ਮਾਤਾ ਪਰਦਾਰਾ ਪਰ ਧਨ ਪਾਪ ਪਾਰਾ,
ਪਰ ਨਿੰਦਾ ਯਮਧਾਰਾ ਦਸਾਂ ਨੌਹਾਂ ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਏ।
ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਘਰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦੁਆਰਾ ਬਾਕੀ,
ਜੋ ਭੀ ਦਿਸ ਆਵੇ ਸਾਰਾ ਕੂੜ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਏ।
ਜਪੀ ਜਪੀ ਬਲੀ ਆਨ ਬਾਨ ਆਬ ਆਬ ਵਾਲਾ,
ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰਾ ਏ।

(ਵਲੋਂ ਸੰਤ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਮਰਾਸਰ)

ਕਾਲੇ ਪਾਨੀ ਚਲਾ ਜਾਵੇ ਸੂਲੀਆਂ ਕਬੂਲ ਕਰੇ,
ਝੂਠ ਨ ਉਚਾਰੇ ਭਾਵੇਂ ਜਗ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਏ।
ਤੋਪ ਅਗੇ ਉਡਨਾਂ ਤੇ ਫਾਸੀ ਲੈਣੀ ਹਸ ਹਸ,
ਧਰਮੋ ਨਾ ਹਾਰੇ ਭਾਵੇਂ ਸੀਸ ਉਤੇ ਆਰਾ ਏ।
ਮਾਰੋ ਨਾਹੀ ਏਸ ਤਾਂਈ ਸੋਹਨਾਂ ਹੈ ਨਦਾਨ ਬਚਾ,
ਕਦ ਛੋਟਾ ਵੇਖ ਮੇਮ ਸਾਹਬ ਨੂੰ ਪੁਕਾਰਾ ਏ।
ਮੂੰਹੋਂ ਆਖ ਬਾਲਕਾ ਓਏ ਗੁਰੂ ਦਾ ਮੈਂ ਸਿਖ ਨਾਹੀ,
ਕਾਵਨ ਕਹੇ ਛਡ ਨਾਂ ਤੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਜ਼ਾਰਾ ਏ।
ਫੜ ਦਾਹੜੀ ਆਖਦਾਏ ਸਾਬ ਤੋਂ ਵਛੋੜ ਨਾਹੀ,
ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰਾ ਏ।

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੧ ੴ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਇ।

ਕਲਿਜੁਗ ਮੈਂ ਸਤਿਜੁਗ ਵਰਤਾਊਂ। ਤਬੀ ਬਾਰੁਵਾਂ ਬਪ ਕਹਾਊਂ।

ਸਤਿਜੁਗ

ਦਾ

ਹੋਲਾ ਅੰਕ

ਜਿਲਦ ੩੦] ਚੇਤਰ ਸੰਤ ੨੦੧੧ ਸੰਤ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ੧੪੦ [ਨੰ: ੩

ਹੋਲਿਆਂ ਵਾਲੀ ਤਪੋ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਪਰਨਾਮ

ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਨੇ ਕਿਨੇ ਉਤਮ ਭਾਗ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਨਾਂ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕਿਨੇ ਹੀ ਹੋਲੇ ਮੇਲੇ ਵੇਖਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ—ਇਹ ਓਹੋ ਧਰਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਅਨੇਕਾਂ ਗਊਆਂ ਰੋਜ਼ ਕਤਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਹੋਰ ਜੀ ਇਧ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ—

ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਅਜ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵਰਹੇ ਪਹਿਲੋਂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਉਹ ਅਜ ਫੇਰ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਬੜੇ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਓਹੋ ਧਰਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਭੁਖ ਦੁਖ ਦੇ ਦੁਖ ਤੋਂ ਘਬਰਾਕੇ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰ ਗਏ ਸਨ? ਅਜ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਨੇ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਏਨੀ ਮਹਾਨ ਕਿਰਪਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦਾ ਹਰੇਕ ਪਿੰਡ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਇਸ ਯੋਗ ਹੋਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੋਲਾ ਕਰਾਣਦਾ ਇੱਛਕ ਹੈ।

ਏਨੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਨਥਕ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਸਿਦਕ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਫਲ ਕਹਿ ਲਈਏ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮੁਬਾਲਗਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਿਥੇ ਕਦੀ ਫਸਲ ਵਾੜੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਓਥੇ ਅਜ ਖਲੋਕੇ ਨਜਰ ਮਾਰਿਆਂ ਮੀਲਾਂ ਤਕ ਕਣਕ ਛੋਲੇ ਲਹਿ ਲਹਿ ਕਰਦੇ ਦਿਸਣਗੇ—ਬੇਨੇ ਦੀ ਬਹਾਰ ਏਨਾਂ ਏਨਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕੀ ਆਪਣੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਫੇਰ ਅਜੇ ਤਜੁਬ ਵਾਲੀ ਗਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇ ਧਰਤੀ ਬਰਾਨੀ ਹੈ ਨਾਲੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਤੇ ਕਿਤੇ ਬਾਰਸ਼ ਦੇ ਹੋ ਜਾਣ ਨਾਲ ਹੀ ਹਾਲੀਕੰਮ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ—

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਜ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਚੋਥਾ ਹੋਲਾ ਹੈ ਤੇ ਅਗੋਂ ਅਜੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਅਰਦਾਸਾਂ ਤੇ ਅਰ ਦਾਸਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੋਲਾ ਸਾਨੂੰ ਬਖਸ਼ੋ ਸਾਨੂੰਬਖਸ਼ੋ ਆਪ ਅੰਦਾਜਾ ਲਾ ਲਵੋ ਕਿ ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਕਿਓਂ ਹੈ ਆਮ ਹੋਲਾ ਕਰਾਣ ਵਾਲੇ ਨਗਰਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤ੍ਰਾਂ ਤਜਰਬਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰੀ ਹੋਲੇ ਕਰਾਣ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਕਈ ਚਿਰ ਕਰਜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਤਰਦੇ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਮੰਦਵਾੜੇ ਦੇ ਦਿਨਾ ਵਿਚ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਮਿਲ ਜੁਲ ਕੇ ਹੋਲੇ ਮੇਲੇ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜ ਏਸ ਧਰਤੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕੇ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਦੀ ਦੂਰ ਦਰਸ਼ਤਾ ਸਾਥੋਂ ਹਜਾਰਾਂ ਮੀਲ ਅਗੇ ਹੈ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਐਨ ਐਸੇ ਮੌਕੇ ਇਸ ਬੰਨੇ ਧਿਆਨ ਦਿਤਾ ਜਦੋਂ ਏਧਰ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਅਤਅੰਤ ਲੋੜ ਸੀ।

ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਕੁਝ ਪਏ ਕਰਨ ਪਰ ਜੋ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਿਰਪਾਵੀ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਉਤੇ ਨਾ ਸਮਝੀਏ ਏਸ ਇਕ ਦੇਣ ਦਾ ਮੁਲ ਵੀ ਅਸੀਂ ਨਹੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਜੇਹੜਾ ਸਚੇ ਪਾਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਜਤਨ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਏਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਸਮਾਂ ਆਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਰੇਕ ਵਾਸੀ ਏਸ ਧਰਤੀ ਬਾਬਤ ਰਸ਼ਕ ਕਰੇਗਾ। ਤੇ ਏਥੇ ਵਸੋਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਾਗ ਸ਼ਾਲੀ ਸਮਝੇਗਾ।

ਏਥੋਂ ਇਹ ਭਾਵ ਨ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਕਿ ਏਥੇ ਆਕੇ ਲੋਕ ਬੜੇ ਧਨੀ ਤੇ ਸ੍ਰਮਾਏਦਾਰ ਬਣ ਰਏ ਹਨ। ਨਹੀਂ, ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੈ। ਕੂਕਿਆਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਬੜਾ ਫਰਕ ਹੈ, ਅਵਲ ਤਾਂ ਕੂਕਿਆਂ ਕੋਲ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਕੋਲ ੧੦ ਰੁਪੈ ਵੀ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਹ ਝੱਟ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਕਿਥੇ ਲੇਖੇ ਲਾਈਏ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਇਸਨੂੰ ਆਦਤ ਨ-ਸਿਨਮੇ ਦੀ ਇਸਨੂੰ ਬੀਮਾਰੀ ਨਾ, ਮਾਸ਼ ਇਸਦੀ ਖੁਰਾਕ ਨ-ਬਸ ਇਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚਲੋ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਦਰਸਨ ਨਮਿਤ ਪਾਠ ਹੀ ਕਰਾ ਲਈਏ, ਬਸ ਝੱਟ ਪਾਠ ਰਖਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੇ ਕਿਤੇ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਏਸਨੂੰ ਇਕ ਦਮ ਕਿਸੇ ਫਸਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵਾਧਾ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦਾ ਪਾ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਵਡੇ ਮੇਲੇ ਜਾਂ ਹੋਲਾ ਕਰਾਣ ਦਾ ਇਛਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ—

ਮੈਂ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਅਪਾਰ ਕਿਰਪਾ ਦਾ ਅਤੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਕੂਕੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬੁਰੀ ਅਲਾਮਤ ਲੱਗਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ-ਜਿਨੀਆਂ ਦੁਨਿਆਵੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਰਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਂਵ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੁਨੀਆਂ ਵਲ ਵੇਖ ਵੇਖਕੇ ਇਨਾਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਪਏ ਹੋਈਏ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਮਰਜੀ ਇਸ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਦਾ ਕੀ ਦੋਸ਼। ਹਾਂ ਮੈਂ ਦੂਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਏਥੋਂ ਦੇ ਸੁਖਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕਾਰਣ ਹਨ, ਮੈਂ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕੀ ਜਿਨਾਂ ਏਸ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਦੇ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਜਪ ਤਪ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਸ਼ੈਦ ਹੀ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹਿਸੇ ਆਇਆ ਹੋਵੇ ਏਸ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਕੋਈ ਗਿਆ ਗੁਜਰਿਆ ਹੀ ਅਜੇਹਾ ਪਿੰਡ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਥੇ ਮਾਲਾ ਨਹੀਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਤਪ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਵਰਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਆਦਿ—

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੨੦੧੧ ਵਿਚ ਸੰਤ ਨਗਰ ਦਾ ਹੋਲਾ

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਰੌੜੇ ਹੋਲਾ ਸੀ—ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਤਾਣ ਲਾਕੇ ਹੋਲਾ ਕੀਤਾ, ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨ ਛਡੀ ਏਥੇ ਹੀ ਸੰਤ ਨਗਰ ਦੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਵਲੋਂ ਹੋਈ ਹੋਲੇ ਦੀ ਅਰਜ਼ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸੰਤ ਨਗਰ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਬੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੋਕੇ ਅੰਨਧਨ ਇਕਤ੍ਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਪੂਰਾ ਸਾਲ ਭਰ ਏਸ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਲਾ ਦਿਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪੁਰੀਤਨ ਦੇਹੀ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕੀਏ—ਹੋਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਏਥੇ ਗਰੁਪ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪੋ ਅਪਣੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਕਮਰ ਕਸੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਇਸ਼ਤਹਾਰ ਮੁਤਾਬਕ ਹੋਲਾ ਭਾਵੇਂ ੬ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਅਰੰਭ ਹੋਣਾ ਸੀ ਪਰ **ਇਸਦ** ਮੁਢ ੫ ਮਾਰਚ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਅਰੰਭ ਹੋ ਗਿਆ, ਸੰਗਤਾਂ ਪਹਿਲੋਂ ਹੀ ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਆ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਏਸ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਦੀਵਾਨ ਹੋਲੇ ਅਸਥਾਨ ਵਾਲੇ ਪੰਡਾਲ ਵਿਚ ਲਾਇਆ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗੁਰਦਿਤ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਉਪ੍ਰੰਤ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕਰਕੇ ਹੋਲੇ ਦਾ ਸ੍ਰੀ ਗਨੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਐਤਵਾਰ ੨੩ ਫਗਣ ਸਵੇਰੇ—

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਗਿਆਨਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵਾਰਾ ਲਾਇਆ। ਆਪਦੇ ਪਿਛੇ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਭੌਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਗੂੰਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਐਤਵਾਰ ਸ਼ਾਮ— ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਦੀਵਾਨ

ਭਾਵੇਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਾਲੇ ਦੁਖਾਂ ਤੇ ਝੇੜਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਏਥੇ ਪਾਕ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਜਾ ਸਕਦੇ ਪਰ ਪਾਰਖ ਨਿਗਾਹ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆਂ ਜਪ ਤਪ ਵਾਲਾ ਪਾਸਾ ਭਾਰਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ—ਏਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਵੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਵੀ ਏਥੇ ਕੋਈ ਘਾਟਾ ਨਹੀਂ।

ਕਈ ਸਜਨ ਏਥੇ ਵੀ ਐਡੀ ਮਹਾਨ ਕਿਰਪਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਉਂਦੇ ਧਨ ਪਦਾਰਥ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਆਲਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਫਰਕ ਪਾ ਦਿਤਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਦਕ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਝ ਅੰਤਰਾ ਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਉਹ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅਗੇ ਬਖਸ਼ਸ਼ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਵੇਖ ਲਵੋ ਫੌਰਨ ਮਨ ਵਿਚ ਆਏ ਕਮਜ਼ੋਰ ਖਿਆਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਡੇਰਾ ਚੁਕ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਉਸ ਥਾਂ ਆਪ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਆ ਆਸਣ ਜਮਾਣਗੇ।

ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਏਸ ਤਪੋ ਭੂਮੀ ਅਗੇ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਝੁਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਲੱਖ ਲੱਖ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਲਾਇਲਪੁਰੀ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਲਗੇ ਰਹੇ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਦੀਵਾਨ ਰਾਗੀਆਂ ਨੇ ਲਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੰਤ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦਿਤ ਸਿੰਘ ਕਕਰਾਲੇ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹਿਸਾ ਲਿਆ। ਰਾਗੀਆਂ ਉਪ੍ਰੰਤ ਮੈਨੂੰ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕੁਝ ਖਿਆਲ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੀ ਭੇਟ ਕਰਾਂ, ਹੁਕਮ ਮੁਤਾਬਕ ਮੈਂ ਕਿਹਾ–

ਅਸੀਂ ਹੋਲੇ ਆਏ ਹਾਂ, ਆਪਣਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਤੇ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬੜਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਧਨ ਦੀ ਠੀਕ ਵਰਤੋਂ ਕਰੀਏ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਧਾਰਮਕ ਮੇਲੇ ਹੁੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਆਦਿ ਕਾਲ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਹੁਣ ਤਕ ਆਸਤਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਏਹੋ ਤਤ ਕਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਆਕੇ ਆਤਮਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਤੋਂ ਵਡੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਦਾਤ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਪਿਛਲੇ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੀਸ ਦਿਤੇ ਦੇਗਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ, ਆਰੇ ਨਾਲ ਚੀਰੇ ਗਏ ਬਲਦੀਆਂ ਭਠੀਆਂ ਵਿਚ ਵੜ ਗਏ, ਸਿਰਫ ਖੁਸ਼ੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਹੁਣ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੁਕਮ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨਮਿਤ ਪਾਠ ਕਰੋ, ੪-੫ ਸਤਰਾਂ ਹੀ ਕੇਵਲ ਸਭ ਦੇ ਹਿਸੇ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਏਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਨਿਕੀਆਂ ਨਿਕੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਹਥ ਵਿਚ ਮਾਲਾ ਫੜੀ ਪਾਠ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਕਰਦੀਆਂ ਪਾਣੀ ਭਰਦੀਆਂ ਮਾਲਾ ਦਾ ਤਿਆਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ।

ਦੂਸਰੀ ਗਲ ਜੋ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਮੇਲੇ ਬਾਬਤ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਹੈ ਰੰਗ ਬਰੰਗੇ ਕਪੜੇ। ਹੁਕਮ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਮਾਈ ਬੀਬੀ ਰੰਗਦਾਰ ਕਪੜੇ ਪਾਕੇ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਨਾ ਆਵੇ। ਨਾਮਧਾਰੀ ਭੈਣਾਂ ਤੇ ਮਾਵਾਂ ਇਨਾਂ ਸ਼ੋਖ ਰੰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਕਪੜਿਆਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨ, ਚੂੜੀਦਾਰ ਸੂਥਨ ਪਾਕੇ ਤੇ ਗਹਿਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰਖਕੇ ਏਥੇ ਔਣ। ਉਮੇਦ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬਤ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਏਸ ਬੰਨੇ ਧਿਆਨ ਦੇਵੇਗੀ ਤੇ ਹੋਲੇ ਵਿਚ ਬੜੀ ਸਾਦਗੀ ਨਾਲ ਹੀ ਔਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਕਰੇਗੀ।

ਇਕ ਘੰਟਾ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਪ੍ਰੰਤ ਦੀਵਾਨ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਹਲੇ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਲਗਦੇ ਰਹੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਬੜੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਸ੍ਰਵਨ ਕਰਦੀ ਰਹੀ।

੨੪ ਫਗਣ ਸੋਮਵਾਰ– ਸਵੇਰੇ ਪੌਣੇ ਚਾਰ ਵਜੇ ਸੰਤ ਗਿਆਨਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਥੇ ਸਮੇਤ ਵਾਰਾ ਲਾਇਆ। ਆਪ ਦੀਆਂ ਭਰਵੀਆ ਸੁਰਾਂ ਨੇ ਅਕਾਸ਼ੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਮੰਤ੍ਰਨ ਦਿਤਾ ਕਿ ਆਓ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਸ ਸੁਣ ਜਨਮ ਸਫਲਾ ਕਰੋ। ਸਚੀ ਮੁਚੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਦਾ ਰੰਗ ਕਹਿਣ ਕਥਨ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸੀ। ਪੰਜ ਵਜੇ ਦਰਵਾਜੇ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁਕੇ ਸਨ, ਸੰਗਤਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਗਨ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਕਈ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪੰਡਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਆਸਣ ਜਮਾਈ ਬੈਠੇ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਵੀ ਵਾਰੇ ਵਿਚ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹਿਸਾ ਲਿਆ। ਆਪਨੇ ਚੜ੍ਹੇ ਚੇਤ ਬਸੰਤ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦਿਤੇ। ਜਿਨਾਂ ਚਿਰ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਪੜਦੇ ਰਹੇ ਓਨਾਂ ਚਿਰ ਆਪਦੇ ਨੈਣਾਂ 'ਚੋਂ ਨੀਰ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਏਸ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦਿਤੇ, ਏਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਮੇਰੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।

ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਦਾ ਦੀਵਾਨ ਸੰਤ ਬਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਲਾਇਆ। ਆਪ ਨਾਮਧਾਰੀ ਇਤਹਾਸ ਨੂੰ ਬੜੇ ਸੁਚਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰਖ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸੋਮ ਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਮ—

ਇਸ ਦਿਨ ਰਾਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਫੀ ਜੋੜੀਆ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ਪਹਿਲੋਂ ਇਕ ਅਕਾਲੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਜੋੜੀ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਉਸਤੋਂ ਉਪ੍ਰੰਤ ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਠੱਟੇ ਵਾਲਿਆਂ ਜਿਨਾਂ ਸੰਗੀਤ ਸਮੇਲਨ ਵੇਲੇ ਅਵਲ ਇਨਾਮ ਘੋੜੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਬਸੰਤ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਫੇਰ ਸੰਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੂਰੇ ਗਿਲ, ਸੰਤ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਖਜ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਸੁਰੀਲੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ।

ਆਖਰੀ ਚੌਂਕੀ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੋਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦਰਹਾਂਸ ਜੀ ਨੇ ਬਸੰਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਸਭ ਮਧ ਮਾਤੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਬੜੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਗਾਇਆਂ।

ਲੈਕਚਰ—ਅਜ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਇਕ ਬੜੀ ਵਡੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ, ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੰਥ ਦੇ ਸਭ ਲੀਡਰ, ਸੂਬੇ, ਜਥੇਦਾਰ, ਸੰਤ ਸੂਦਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਥ ਉਨਤੀ ਦੇ ਕਈ ਮਤੇ ਰਖੇ ਗਏ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਪੰਥਕ ਕਾਰਯਾਂ ਵਲ ਹੀ ਧਿਆਨ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਤੇ ਉਚੇਚਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਮਧਾਰੀ ਵਿਆਹਾਂ ਮੁਤੱਲਕ ਸੀ।

ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਆਪ ਤਾਂ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਪਰ ਇਹ ਬੈਠਕ ਤਕਰੀਬਨ ੮ ਵਜੇ ਤੋਂ ੧੨ ਵਜੇ ਤਕ ਜਾਰੀ ਰਹੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਸਜਨਾਂ ਨੇ ਵਿਆਹ ਮਸਲੇ ਤੇ ਵੀਚਾਰ ਕੀਤੀ ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਚਲਾਈ ਰਸਮ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਆਖਰ ਏਹ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ—

੧. ਕੋਈ ਨਾਮਧਾਰੀ ਘਰ ਵਿਆਹ ਨ ਕਰੇ।

੨. ਕੋਈ ਨਾਮਧਾਰੀ ਮੁਕਲਾਵੇ ਦੀ ਰਸਮ ਅਦਾ ਨ ਕਰੇ।

੩. ਅਜੇਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਥ ਨ ਦੇਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣਾਂ ਪੁਤ੍ਰ ਜਾਂ ਭਰਾ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨ ਹੋਵੇ।

੪. ਮਿਲਣੀ ਆਦਿ ਬੁਲਾਕੇ ਕੋਈ ਏਸ ਅਸੂਲ ਨੂੰ ਨ ਤੋੜੇ ਅਜੇਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸਭ ਮਿਲਕੇ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਣ।

੫. ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਲਖ ਰੁਪੈਆ ਦੇਵੇ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਕੇ ਤੇ ਢੰਢੋਰਾ ਦੇਕੇ ਅਜੇਹਾ ਕਰਨਾ ਸਮਾਜ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੈ—

ਏਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਆਏ ਸਜਨਾਂ ਨੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵੀ ਦਿਤੇ ਪਰ ਖਾਸ ਤੌਰ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਵਡੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਇਸ ਮਸਲੇ ਉਤੇ ਖਾਸ ਲੈਕਚਰ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਪਹਿਲੋਂ ਇਨਾਂ ਸਤਰਾਂ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਮੈਂ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਅਜ ਇਕ ਵਿਆਹ ਮਸਲੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਕਿਡੀ ਕਿਰਪਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਿਰਾਂ ਤੋਂ ਇਕ ਖਾਸ ਭਾਰ ਹੋਲਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਅਜ ਸਾਡੀ ਨਕਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਰਲਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਸਾਂ ਵਿਚ ਹਾਂ, ਅਮੀਰਾਂ ਨੂੰ ਗਰੀਬਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਨੀਵੇ ਹੋ ਜਾਣਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਗੁਰ ਵਿਚ ਹੀ ਅਜ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਭਲਾ ਹੈ। ਸਟੇਜ ਸੈਕਟਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਮੇ ਸੀ ਮੈਂ ਹਰੇਕ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਨਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰੀ ਗਿਆ।

ਸ੍ਰ: ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬੜਾ ਸੁੰਦਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸੂਦਾਰ ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਬੀਬੀਆਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਜੇ ਮੈਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਾਂਗ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਘਟ ਤੋਂ ਘਟ ਨੌ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪੈਆ ਖਰਚ ਔਣਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਭ ਲੜਕੀਆਂ ਸ੍ਰੀ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਵਿਆਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਤਿਨ ਕੀ ਸੌ ਲੜਕੀ ਵੀ ਜੇ ਮੇਰੇ ਘਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ।

ਸ੍ਰ: ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੈਂ ਕਦੀ ਸਟੇਜ ਤੇ ਬੋਲਿਆ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਮੈਂ ਸਚੇ ਦਿਲੋਂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਆਹ ਦੇ ਤ੍ਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਸ੍ਰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਐਮ. ਐਲ. ਏ.

ਤੁਸੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਲ ਵੇਖੋ ਹੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਏਸ ਰਸਮ ਨੂੰ ਬੜਾ ਸਾਦਿਆਂ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਏਸ ਇਕ ਵਿਆਹ ਪੁਆਇੰਟ ਨੇ ਬਹੁਤ ਉਚਿਆਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮਠਿਆਈ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਫੇਰ ਹੋਰ ਲੋੜ ਸਮਝੀ ਵਿਆਹ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹੁਣ ਤਾਂ ਸ੍ਰਕਾਰ ਵੀ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਖਰਚ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋਕੀ ਜਦੋਂ ਮਿਸਾਲ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਦੀ ਦੇਂਦੇ ਹਨ।

ਜਿਨਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵਿਆਹਾਂ ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹੋ ਆਪਣੇ ਬਚਿਆਂ ਤੇ ਕਰੋ ਤਾਲੀਮ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਪਿਛੇ ਹਾਂ।

ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੋਖੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵਿਆਹ ਬਾਬਤ ਸੁਣਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿਨਾ ਸੁਖ ਹੈ। ਮੈਂ ਘਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਰੁਝੇਵੇਂ ਕਰਕੇ ਪਰ ਮੇਰੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਵੀ ਗਿਆ। ਬਾਬਾ ਬਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਿਲੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਅਨੰਦ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਖਰਚ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਛਡਿਆ ਪਰ ਉਸਨੇ ਸਮਝਿਆ ਸੀ ਉਪਮਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਖੁਸ਼ ਲੋਕੀਂ ਉਸਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।

ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਅਮੀਰਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਵਿਆਹ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਘਰ ਕਰੋ ਲੋਕੀ ਸਾਡੀ ਵਿਆਹ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੁਣਕੇ ਇਜ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸਭ ਤੋਂ ਖੂਬੀ ਤੇ ਸੁਖ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਵਿਆਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ।

ਸੂ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ—ਆਪਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅੰਦਰੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਇਕ ਹੋ ਜਾਈਏ—ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕੋਲ ਸਚੀ ਰਲ ਕਰਿਆ ਕਰੋ—ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਏਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਮੂੰਹ ਤੇ ਕਹਿ ਦੇਵੋ ਏਥੇ ਕੁਝ ਤੇ ਘਰ ਕੁਝ ਏਹ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਤਾਂ ਏਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਅਪਣਾ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਏਹ ਮੇਰਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਇਹ ਮੇਰੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸੁਖ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ—ਆਪ ਦਾ ਸਾਰਾ ਭਾਸ਼ਨ ਰੀਕਰਡ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ ਉਮੈਦ ਹੈ ਫੇਰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਚੇ ਚ'ਪਾਠਕਾਂਦੀਭੇਟਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਨਿਤਨੇਮ ਕਰਕੇ ਅਰਦਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਹਲੇ ਦੇ ਦੀਵਨ ਸਜਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਪੂਰਵਕ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ।

੨੫ ਫਗਣ ਮੰਗਲ ਵਾਰ

ਅਜ ਵਾਰਾ ਸੰਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਲਾਇਆ ਆਪ ਦੀਆਂ ਬਰੀਕ ਤੇ ਸੁਰੀਲੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਹਰ ਸ੍ਰੋਤੇ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਮੋਹਿਤ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸ਼ਨ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸੰਤਾਂ ਤੇ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਵਿਚ ਕੀ ਤਸੀਰ ਭਰ ਦਿਤੀ ਹੈ, ਆਪ ਸਾਰਾ ਸਮਾ ਚੜ੍ਹਦੀਆ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ, ਵਾਰੇ ਦੇ ਰਸ ਤੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵਜਦ ਵਿਚ ਲੇ ਆਂਦਾ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਭੈਰਵੀ ਵਿਚ ਜੇ ਸ਼ਹੁ ਪ੍ਰੀਤ ਨ ਜਾਏ—ਮੇਰੀ ਜੇ ਸ਼ਹੁ ਪ੍ਰੀਤ ਨ ਜਾਏ ਸਬਦ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਸੋਭਾ ਕੌਣ ਵਰਨਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਅਜ ਕਾਫੀ ਲੇਟ ਵਾਰੇ ਦਾ ਭੋਗ ਪਿਆ। ਅਰਦਾਸਾ ਕਰਨ ਉਪ੍ਰੰਤ ਸੰਗਤਾਂ ਜਲ ਪਾਣੀ ਛਕਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਡੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਧਾਰ ਗਈਆਂ।

ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ—ਖੂਬ ਹਲੇ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਲਗੇ ਸੰਤ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਾਂਗਾ ਨੇ ਡੁਬ ਗਏ ਲੋਕ ਸਿਆਣੇ ਜਿਨਾਂ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਜਪਿਆ ਤੇ ਕਾਫੀ ਸੁੰਦਰ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਲਵਈ ਕਾਹਨ ਜੀ ਤੇ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਨੇ ਦੀਵਾਨ ਲਾਏ—ਅਜ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਤੱਕਣ ਯੋਗ ਸੀ—ਜਿਧਰ ਵੇਖੋ—ਸੰਗਤ ਹੀ ਸੰਗਤ ਸੀ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਹੱਲੇ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਸਜ ਰਹੇ ਸਨ।

੨੫ ਫਗਣ ਸ਼ਾਮ—ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਸੰਤ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਲਿਮ ਨੇ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਦੀਵਾਨ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਅਜ ਭੀੜ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਆਲਿਮ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲੋਂ "ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਮੌਲਿਆ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਬਸੰਤ ਰਾਗ ਵਿਚ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭੀੜ ਜਰਾ ਘਟ ਲਵੇ ਇਸ ਦੀ ਫੇਰ ਵਿਆਖਿਆ ਅਰੰਭ ਕਰਨੀ ਪਰ ਭੀੜ ਅਜ ਘਟਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਪਦਾ ਆਖਰ ਸ੍ਰੀ ਆਲਿਮ ਜੀ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ।

ਹੋਲੀ ਕੀਨੀ ਸੰਤ ਸੇਵਤੋਂ ਪਿਛੋਂ **ਵਿਰਉ**

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਮੈਂ ਦੀਵਾਨੀ ਆਵਲ ਬਾਵਲ।" ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਾਰੰਭ ਕੀਤੀ ਆਪਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਉਹ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਦੀਵਾਨਗੀ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਦਿਤਾ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਤੇਗਾ ਕਮਲਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਮੀਰਾਂ ਵੀ ਏਸੇ ਪਾਗਲਪਨ ਦੀ ਰਟ ਲਾਈ ਰਖੀ।

ਆਪਨੇ ਸੁਆਮੀ ਰਾਮ ਤੀਰਥ ਦੀ ਦੀਵਾ ਨਗੀ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰੀ ਸੁਆਮੀ ਰਾਮ ਤੀਰਥ ਦੀ ਬਰ ਸੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੁਰਾਲੀ ਵਾਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਬੜੀ ਭਾਰੀ ਸਭਾ ਹੋਈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੜੇ ਉਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਨ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ ਇਹ ਸਭਾ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮਦੇ ਪਰਸਿਧ ਵਿਦਵਾਨ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਲਾਲਾ ਰਾਮ ਸਰਨ ਦਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।

ਲਾਲਾ ਰਾਮ ਸ਼ਰਨਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਆਖਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਾਲਾ ਜੀ ਨੇ ਸੁਆਮੀ ਰਾਮ ਤੀਰਥ ਬਾਬਤ ਦਸਿਆ ਕਿ "ਉਹ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈ-ਵੇਟ ਵਕਤ ਵਿਚ ਸਿਖਣ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਇਕ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਗਏ ਤਾਂ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ੩ ਘੰਟੇ ਲਗਾਤਾਰ ਹਸਦੇ ਹੀ ਰਹੇ। ਆਖਰ ਜਦੋਂ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਜ ਦੇ ਵਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਅਜ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਬਾਬਤ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਅਜ ਏਸੇ ਤੇ ਹੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਕਰੋ।"

ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਆਖਰੀ ਤਕਰੀਰ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਬੋਲਣਾਂ ਅਸੂਲ ਦੇਉਲਟ ਸੀ ਪਰ ਮੈਂ ਵੀਰਹਿ ਨਾ ਸਕਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਕਰੀਰ ਵਿਚ ਛਡਕੇ ਮੈਨੂੰ ਟਾਈਮ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੈਂ ਵੀ ਦੀਵਾਨਗੀ ਤੇ ਲੈਕਚਰ ਦਿਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਆਲਿਮ ਜੀ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸੁਆਮੀ ਰਾਮ ਤੀਰਥ ਜਹੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਵਿਦ-ਵਾਨ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸ਼ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ, ਆਪਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸਾਰਾ ਜਗਤ ਹੀ ਨਾਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਦਾ ਭਾਸ਼ਨ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਰਖਦਾ ਸੀ।

ਆਪ ਜੀ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਤੋ ਚੰਦਰਹਾਂਸ ਨੇ ਫਾਗਣ ਮੈਂ ਸਖੀ ਡਾਰ ਗੁਲਾਬ ਤਰਜ਼ ਹੋਰੀ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਪੜਿਆ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਾਈ ਮੈ ਧਨ ਪਾਇਓ ਹਰ ਨਾਮ ਬਸੰਤ ਰਾਗ ਵਿਚ ਗਾਇਨ ਕੀਤਾ। ਆਪਦੇ ਡੂੰਘੇ ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਜੰਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਔਂਦੀ ਪਰ ਮਿਠੇ ਸਵਰ ਜ਼ਰੂਰ ਸਭ ਨੂੰ ਖਿਚ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਅਰੰਭ ਹੋਏ ਜਿਨਾਂ ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਜਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿਤੇ। ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਫੇ ਤੇ ਏਸੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੋ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸ੍ਰੀ ਆਲਿਮ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿਚ ਪੰਡਤ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲਾ ਹਰਦੇਵ ਸਹਾਇ ਨੇ ਏਸਦੀ ਤਾਈਦ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਆਲਮ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਏਸ ਤੇ ਆਪਣੇ ਖਿਆਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ, ਉਪ੍ਰੰਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿਸਾਨਾਂ ਉਤੇ ਸ੍ਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬੈਟਰ ਮੈਂਟ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸੀ।

ਨਾਲ ਹੀ ਇਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਰਸੇ ਤੋਂ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਤਕ ਸੜਕ ਬਨਾਣ ਦੇ ਮੁਤਲਕ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਗਊ ਹਤਿਆ—

ਸ੍ਰੀ ਹਰਦੇਵ ਸਹਾਇ ਜੀ ਨੇ ਗਊ ਬਧ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ੮ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸੰਤ ਨਗਰ ਹੋਲੇ ਦੇ ਪੰਡਾਲ ਵਿਚ ਤਕਰੀਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਊ ਹਤਿਆ ਬੰਦ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਹੁਣ ਸ੍ਰਕਾਰੀ ਕਰਮ-ਚਾਰੀ ਜਾਗ ਰਹੇ ਹਨ ਅਸਾਂ ਕਈ ਥਾਈਂ ਸਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਕੀਤੇ ਹਨ ਲਾਠੀਆ ਖਾਧੀਆਂ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਇਕ ਲਾਠੀ ਲਗੀ ਸੀ ਲਖ-ਨਊ ਵਿਚ।

ਗੁੜਗਾਵੇਂ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਗਊ ਬਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਸਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਕੇ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਆਸ ਬਝ ਗਈ ਹੈ ਅਸੀਂ ਵੀ ਤਕੜੇ ਹੋਕੇ ਮਗਰ ਪੈ ਗਏ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਸ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੂਜੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸ੍ਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਾਂਗ ਜਾਗਣਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹੁਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਦਕਾ ਲੋਕਾਂ ਚਮੜਾ ਚੁਕਣਾਂ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਪਿੰਡ ੨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੋ ਗਊ ਬੈਲ ਕੋਈ ਨਾ ਵੇਚੇ ਹੁਣ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਇਕ ਸਾਲ ਵਿਚ ਗਊ ਬਧ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਜਾਗ ਪੈਣਗੇ ਫੇਰ ਕੰਮ ਠੀਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਜੀ ਵੀ ਓਧਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਧਰ ਲੋਕ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਏਸ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਵਧ ਚੜ੍ਹਕੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਘਿਓ ਨਾ ਮੰਗਵਾਓ, ਜਿਨਾਂ ਰੁਪੈਆ ਏਸ ਘਿਓ ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਹੈ ਗਊਆਂ ਤੇ ਕਰੋ, ਪੰਡਤ ਜੀ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਅਜ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦੀ ਜਿਤ ਹੋਈ ਸੀ,ਅਸੀਂ ਵੀ ਜੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਤ੍ਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਂਗੇ ਸਾਡੀ ਵੀ ਜਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਗੁੜਗਾਵਾਂ ਆਦਿ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗਏ ਹਨ ਏਨਾਂ ਦੀ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਕਾਰਜ ਸਿਧ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸ੍ਰੀ ਆਲਿਮ ਜੀ—

ਲੋਕ ਪੰਡਤ ਜੀ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਿਸੇ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਿਆਸੀ ਨਾਹਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਟੇਟ ਹਨ, ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਲਚ ਨਹੀਂ, ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਮੰਤਵ ਬਿਨਾਂ ਲਾਲਚ ਪੰਡਤ ਜੀ ਨੂੰ ਜਗਾਈ ਰਖਣ ਦਾ ਹੈ। ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਪੰਡਤ ਜੀ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਆਪ ਪੰਡਤ ਜੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਦਾ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਏਹ ਕੋਈ ਵਿਰੋ-ਧਤਾ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੀ ਦਰਦ ਭਰੀ ਅਵਾਜ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਤਕ ਪੁਚਾਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਨਾਮਧਾਰੀ ਪ੍ਰਣ ਕਰਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗਊ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਵੇਚਾਂਗੇ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਗਊ ਦੀ ਕਸਮ ਖਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਇਤਬਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਹਸਰਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ।

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸ੍ਰੀ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ– ਮਹਿਰੂਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਨਾਮਧਾਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜੇਹੜਾ ਗਊ ਰਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਗਊ ਰਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਏ ਹਾਂ ਜਿਨਾਂ ਗਊਆਂ ਬਦਲੇ ਸੀਸ ਦਿਤੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸਾਥੀ ਹਾਂ ਜੇਹੜੇ ਗਊ ਰਖਿਆ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਖਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਤਸਵੀਰ ਖਿਚਾਉਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਾਂ।

ਅਸੀਂ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਪਾਸੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰੇ, ਜਦੋਂ ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੋਂ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਆਏ ਸਨ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਗਵਰਨਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਸੀ ਤੁਸਾਂ ਪੰਡਤ ਜੀ ਨੂੰ ਕੀ ਆਖਿਆ ਹੈ, ਅਸਾਂ ਕਿਹਾ ਜੋ ਠੀਕ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਲਾਹੌਰ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸੰਤ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵਧ ਚੜ੍ਹਕੇ ਹਿਸਾ ਲਿਆ।

ਅਜ ਪੰਡਤ ਜੀ ਦੇ ਓਹੋ ਹੀ ਵਡੇ ਸਾਥੀ ਹਨ ਜੇਹੜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਨ।

ਪੰਡਤ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਭ ਨੂੰ ਜੀਉਣ ਦੇਣ ਆਪ ਭੀ ਜੀਉਣ ਮੇਰਾ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਪੰਡਤ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਠੀਕ ਰਾਹ ਤੇ ਚਲਨ।

ਨਾਮਧਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਦਿਲੋਂ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਜਿਨਾਂ ਚਿਰ ਗਊ ਬਧ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਮੈਨੂੰ ਸ: ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭੀਮਸੈਨ ਸਚਰ ਨੇ ਨਿਸ਼ਚਾ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ, ਕਿ ਗਊ ਬਧ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ–ਮੈਨੂੰ ਉਨਾਂ ਚਿਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਜਿਨਾਂ ਚਿਰ ਉਹ ਏਸ ਚਲਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਗਊ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਕੇ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦੇਂਦੇ।

ਮੈਂ ਸਭ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਉਹ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਡੰਗਰ ਨ ਵੇਚਣ–ਸਾਡੀ ਏਥੇ ਚੋਰੀ ਚਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਦਰਗਾਹ ਵਿਚ ਨਹੀ–

ਜੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਵਸਣਾਂ ਹੈ ਤਾਂ ਗਊ ਮਾਰਨੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣ ਜੇ ਅਜੇਹਾ ਨ ਕਰਣਗੇ ਤਾਂ ਜਵਾਲਾ ਭੜਕ ਸਕਦੀ ਹੈ-ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸਤ੍ਰਾਂ ਅਸਾਂ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ-ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਧਰੋਂ ਹੋ ਜਾਵੇ–ਜੇਹੜੀਆਂ ਗਊਆਂ ਕਲਕਤੇ ਤੇ ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਮਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜੇ ਉਹ ਨ ਬਚਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਅੰਨੇ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ ਹੈ। ਕਈ ਤੀਸਰੀ ਨਸਲ ਵਿਚ ਜਾਕੇ ਅੰਨੇ, ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਜੇਹੜੇ ਲੋਕ ਦੇਸੀ ਘਿਓ ਵੇਚਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਿਨਾਂ ਵੇਚਦੇ ਹਨ ਉਨੇ ਦੇ ਤਾਂ ਡੰਗਰ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਧੋਖੇ ਨ ਕਰੋ ਇਹ ਕੰਮ ਤੁਹਾਡੀ ਨਸਲ ਨੂੰ ਗਾਲ ਦੇਵੇਗਾ।

'ਵਦੇਸੀ ਘਿਓ ਤੇ ਅਮ੍ਰੀਕੀ ਘਿਓ ਸਾਡੀ ਨਸਲਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਨਾਮਧਾਰੀਓ ਤਕੜੇ ਹੋਕੇ ਭਜਨ ਕਰੋ ਅਗੇ ਮੈਂ ਜੋ ਕਿਹਾ ਹੈ ਤੁਸਾਂ ਸਵਾਇਆ ਡਿਓੜਾ ਕਰਕੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਪਾਠ ਕਰੋ ਤਕੜੇ ਹੋਕੇ ਅਗਲੇ ਹੋਲੇ ਤੇ ਜਾਂ ਫੇਰ ਭੋਗ ਪੈਣਗੇ।

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Missing 53-56

ਤੁਹਾਡੇ ਪਤੀਆਂ ਦੀ ਅਮਾਨਤ ਹੈ। ਅਮਾਨਤ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਨਾ ਪੈਣ ਦਿਓ, ਅਸੀਂ ਖੁਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਪਹਿਲੋਂ ਆਪ ਤਾਂ ਠੀਕਤ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਹੋ, ਏਹ ਸਭ ਕੁਝ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਖ ਵਾਸਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਵਿਆਹ ਤੁਸੀਂ ਏਥੇ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਘਰ ਜਾਕੇ ਫੇਰ ਉਧਾਲਦੇ ਹੋ ਮੁਕਲਾਵੇ ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਮੁਕਲਾਵਿਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਾਲ ਹੀ ਮੁਕਾ ਛਡਿਆ ਹੈ ਲੜਕੀ ਵਿਆਹੀ ੧੫ ਦਿਨ ਰਹੇ, ਦੁਨੀਆਂ ਤਾਂ ਔਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਔਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ।

ਏਸ ਉਪਦੇਸ਼ ਪਿਛੋਂ ਹੋਲੇ ਦਾ ਅਰਦਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਮੇਲੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਹੋਈ।

ਸ਼ੈਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਮੇਲੇ ਦਾ ਹਾਲ ਮੈਥੋਂ ਰਹਿ ਵੀ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਉਸ ਲਈ ਮੈਂ ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਪਾਸੋਂ ਖਿਮਾਂ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ।

ਮੇਲੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨ ਲਿਖਣਾਂ ਬੜੀ ਵਡੀ ਕੁਤਾਹੀ ਹੋਵੇ ਗੀ। ਏਡੇ ਵਡੇ ਮੇਲੇ ਦਾ ਇੰਤ-ਜ਼ਾਮ ਕਰਨਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਏਥੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸਜਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛਡੀ ਮੇਲੇ ਦੇ ਲੰਗਰ ਵਾਸਤੇ ਢਾਈ ਸੌ ਲਾਂਗਰੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ੧੦੦ ਮਾਈਆਂ ਤੇ ਡੇਢ ਸੌ ਲਾਂਗਰੀ ਸੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਦੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਤੋਟ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸਵੇਰੇ ੮ ਵਜੇ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਰਾਤ ਦੇ ੧੧ ਬਜੇ ਤਕ ਹਰ ਸਮੇਂ ਲੰਗਰ ਖੁਲਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਇਨਚਾਰਜ

ਲੰਗਰ—ਮਹੰਤ ਅਤਰ ਸਿਘ ਜੀ ਤੇ ਸੰਤ ਧਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਇਕ ਸੰਤ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰੂੜ ਸਿਘ ਜੀ ਸੰਤ ਨਗਰ।

ਜੋੜੇ—ਨਿਰਭੈ ਦਲ ਸਰਸਾ।

ਦੀਵਾਨ—ਸ੍ਰ: ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਭਗਤ ਸਿਘ ਲਾਭ ਸਿੰਘ।

ਮਾਈਆਂ ਦਾ ਲੰਗਰ—ਬੇਬੇ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਤੇ ਬੀਬੀ ਆਤਮਾ ਕੌਰ।

ਸ਼ਰਦਾਈ—ਸੰਤ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਿਹੰਗਮ।

ਹਟੀ—ਸੇਠ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਧੂਰਕੋਟ।

ਅਫਸਰਾਂ ਦਾ ਸੁਆਗਤ—ਬਸੰਤਸਿੰਘ ਜੀ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ।

ਡੇਰਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ—ਤਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਵਹਿਮੀ' ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ।

ਯਾਤਰੂਆਂ ਦਾ ਸਾਮਾਨ— ਮਾਸਟਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਿਣਤੀ ੪੦।

ਪੜਤਾਲੀਆ ਕਮੇਟੀ—ਤੇਗਾ ਸਿੰਘਜੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ।

ਦੁਧ ਤੇ—ਸੰਤ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਨਾਲ ੧੦ ਆਦਮੀ।

ਖਜ਼ਾਨਚੀ— ਮਹੰਤ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਤੇ ਮਿਸਤ੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ।

ਲਾਊਡ ਸਪੀਕਰ— ਨਿਰਮਾਣ ਜੀ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦਿਲੀ।

ਅਮਾਨਤਾਂ—ਸੇਠ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਚੰਗਮਈ।

੧੭੦ ਲਾਂਗਰੀ ਮਾਈਆਂ ਸਮੇਤ ਸੰਤ ਨਗਰ ਦੇ ਸਨ ਤੇ ਬਾਕੀ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਸਨ, ਕੋਠੀ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਨਕੌੜਾ ਸੰਤਾਂਵਾਲੀ ਅਮਰਾਸਰ ਦੋਵੇ ਦਮਦਮਾ ਰਾਣੀਆਂ ਮਿਰਜਾ ਪੁਰ ਦੇ ਨਗਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹਕੇ ਹਿਸਾ ਲਿਆ। ਦੁਧ ਬਿਸਤਰੇ ਤੇ ਹੋਰ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ।

ਬਿਜਲੀ—ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਏਹ ਸੀ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਆਪ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ੯੦੦ ਗਜ਼ ਤਾਰ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਰੀਕਾਰਡਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਚਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ ਸਭ ਤਕਰੀਰਾਂ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਰੀਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਿਫਤ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਏਹ ਸੀ ਕਿ ਐਤਕੀਂ ਲਾਂਗਰੀਆਂ ਦੇ ਸੁਖ ਲਈ ਲਾਊਡ ਸਪੀਕਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਈ ਸੌ ਗਜ਼ ਦੀਵਾਨ ਅਸਥਾਨ ਸੀ ਪਰ ਲਾਂਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਵਾਰੇ ਲੈਕਚਰ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਤੇ ਹੋਰ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਥਾ ਏਥੇ ਹੀ ਸੁਣੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ੨੫੦ ਵੋਲਟ ਦੇ ਜਰਨੇਟਰ ਨਾਲ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਏਸ ਉਦਮ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਅਮ੍ਰੀਕ ਸਿੰਘ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ (ਕਾਕਾ) ਤੇ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਬੁਟਰ ਸਨ ਏਹ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਸਿਫਟਾਂ ਬਦਲਕੇ ਕੰਮ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਮਾਈਆਂ ਦੇ ਦੀਵਾਨ—ਐਤਕੀਂ ਬੀਬੀ ਲੀਲਾਵੰਤੀ ਜੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਥਨਾਂ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਕੀਰਤਨ ਤੇ ਹਰੀ ਜਸ ਦੁਆਰਾ ਮਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਕਿਰਤਾਰਥ ਕੀਤਾ।

ਕੌਣ ਕੌਣ ਆਏ—

ਦੋਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਆਲਮ ਜੀ, ਸੰਤ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਰਸ਼ੀ ਫਰਿਸ਼ਤਾ, ਪੰਡਤ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਲਾਲਾ ਹਰਦੇਵ ਸਹਾਇ ਜੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਖਜਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਗੀ, ਸੰਤ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਗੁਰਦਿਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਕਰਾਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਰਾਗੀ, ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘਸੰਤਪ੍ਰਤਾਪਸਿੱਘ ਜੀ ਭੂਰੇ ਗਿੱਲ ਰਾਗੀ।

ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੋਖੀ ਮੈਂਬਰ ਦਿਲੀ ਅਸੰਬਲੀ।

ਸ੍ਰ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੈਂਬਰ ਪੰਜਾਬ ਅਸੰਬਲੀ।

ਬੀਬੀ ਲੀਲ੍ਹਾਵੰਤੀ ਜੀ ਜਥੇ ਸਮੇਤ।

ਸੰਤ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਸਤਾਨੇ।

ਸ੍ਰ: ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੱਕੜ।

ਸੰਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਾਰੇ ਵਾਲੇ ਪੱਦੀ ਸੰਤ ਰਿਆਨਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਕਿ ਜਿਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮੈਂ ਅਸਮਰਥ ਹਾਂ। ਕਾਂਹਨ ਪੁਰ ਲਖਨਊ ਦਿਲੀ ਡਾਲਟਨ ਗੰਜ ਚੰਗਮਈ ਸਿਆਮ ਅਫਰੀਕਾ ਕਲਕੱਤਾ ਤੇ ਮੰਡੀ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਦੂਰ ਦੂਰ ਤੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਆਈਆਂ ਸਨ ਤੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜਿਥੇ ਆਪ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸਨ ਓਥੇ ਸਮਝੋ ੩੩ ਕਰੋੜ ਦੇਵਤਾ ਤੇ ਇੰਦਰ, ਬਰ੍ਹਮਾ

ਆਦਿ ਵੀ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ।

ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਮੈਂ ਉਨਾਂ ਸਜਣਾਂ ਪਾਸੋਂ ਹਾਰਦਿਕ ਖਿਮਾਂ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨੋਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹਾਂ।

ਮਸਤਾਨੇ—

ਇਨਾਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਬਾਬਤ ਜੋ ਉਚ ਮੰਡਲਾਂ ਦੇ ਵਾਸੀ ਹਨ ਇਕ ਤੁਛ ਬੁਧੀ ਵਾਲਾ ਮਨੁਖ ਕੀ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪਿਆਰੇ ਆਰਟਿਸਟ ਸੰਤ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੁਸ-ਵਰ ਜਿਨਾਂ ਤੇ ਅਜ ਕਲ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਨੀ ਅਪਾਰ ਕਿਰਪਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਸਾਡੇ ਹੋਲੇ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੂਕਾਂ ਅੰਮ੍ਰਤ ਵੇਲੇ ਦੋ ਦੋ ਮੀਲ ਤਕ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਏਸ ਮਸਤਾਂ ਦੇ ਮਸਤ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਨ ਤੇ ਸਿਰ ਤੇ ਹਥ ਰਖਣ ਤਾਕਿ ਏਹ ਸਾਡਾ ਪ੍ਰੈਸ ਦਾ ਕੰਮ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬਨਾਣੀਆਂ ਵੀ ਨਾ ਕਿਤੇ ਭੁਲ ਜਾਣ। ਹੋਰ ਮਸਤਾਨਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਿਛੇ ਨਹੀਂ ਰਖਿਆ।

ਸਤਿਜੁਗ—

ਇਸ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਜਿਨਾਂ ਕੰਮ ਸ੍ਰ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਦਦ ਦੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਪਦੇ ਨਾਲ ਸੰਤ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋਗੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀ ਵੀ ਕਦੀ ਕਦੀ ਹਥ ਵਟੌਂਦੇ ਰਹੇ। ਮਾਸਟਰ ਸੋਹਾਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਮੈਂ ਇਸ ਕਾਰਯ ਲਈ ਸਭਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ।

ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਜੀ—

ਸਾਰੇ ਮੇਲੇ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਬਤ ਨਵੇਂ ਸੁਝਾਵ ਦੇ ਕਰਤਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਨ, ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਰਾਤ ਦਿਨ ਇਕ ਕਰਕੇ ਇਸ ਭਾਰੀ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਿਆ।

ਅੰਤ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦਾ ਮੈਂ ਕਿਨਾਂ ਕੁ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨਾਂ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਕਾਰਯ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਖੋਂ ਓਹਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿਤਾ ਸਦਾ ਹਰੇਕ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰਖਿਆ ਲਾਂਗ-ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਓਥੇ ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਜਾਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਂਦੇ ਰਹੇ ਗਲ ਕੀ ਘਟ ਘਟ ਮਾਲਕ ਦਿਲਾਂ ਦਾ ਸਚਾ ਪ੍ਰਵਦਗਾਰ। ਜਿਨਾਂ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਵਿਚ ਖੰਡ ਬਰਹਿਮੰਡ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਬਾਬਤ ਕੁਝ ਵੀ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹਾਂ।

੨੬ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਦੀਵਾਨ-ਹੋਲੇ ਵਾਲੇ ਪੰਡਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋਇਆ ਤੇ ੨੭ ਸਵੇਰੇ ਸ੍ਰੀ ਆਸਾ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਸੰਤ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਖਜ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸ੍ਰੀ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਮੇਲਾ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਰਜ ਕੀਤੀ ਸੋ ਸਾਰਾ ਮੇਲਾ ਕੋਠੀ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਿਆ।

੨੭ ਫਗਣ ਸ਼ਾਮ-ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਕੋਠੀ ਵਿਚ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਸੁਹੇਵੇ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਲਿਮ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਸ੍ਰੀ ਆਲਿਮ ਜੀ

ਨੇ ਹੈ ਕੋਈ ਐਸੋ ਜੋ ਹਉਮੈ ਤੋਰੇ,
ਇਸ ਮੀਠੀ ਤੇ ਇਹ ਮੁਖ ਮੋਰੇ।
ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਆਪਨੇ ਰਾਮ ਆਸਰਾ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋਏ ਸਨ ਬੜੇ ਸੁੰਦਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਪ੍ਰਮਾਣਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸੋਹਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਆਪ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਸੰਤ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਾਂਗਾ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ।

੨੮ ਫਗਣ—ਸਵੇਰੇ ਏਥੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਆਸਾ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਸੰਤ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਕੀਤਾ ਤਿੰਨ ਅਨੰਦ ਹੋਏ ਤੇ ਦੋ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਕੇ ਮੇਲੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕੀਤੀ।

ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਲਾਇਲ ਪੁਰੀ

ਮਰਤਬਾ ਬਲੰਦ ਬੜਾ ਬਾਰ੍ਹਵੇਂ ਅਵਤਾਰ ਦਾ !

ਇਹ ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਹਨ ਜੋਹੜੀਆਂ ਇਨਾਮ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਹਨ ਏਨਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟ ਜੇ ਸਮਾਂ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਕਵਤਾਵਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਸੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਬਤ ਕਵੀ ਸਜਨਾਂ ਪਾਸੋਂ ਖਿਮਾਂ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਐਡੀਟਰ

[ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਆਜਜ਼

ਗੀਤ ਤੇਰੀ ਮਹਿਮਾ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੀਤਮਾ ਕੀ ਗਾ ਸਕਾਂ,
ਮੈਥੋਂ ਨਾ ਬਿਆਨ ਹੋਵੇ ਤੇਰੇ ਉਪਕਾਰਦਾ।
ਤਨ ਮਨ ਵਾਰ ਸੰਪਤੀ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੀ,
ਜੀਵਨ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਨੂੰ ਡੁਬਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਰਦਾ।
ਰਾਹਾਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਭੁਲ ਚੁਕੇ ਫਸੇ ਹੋਏ ਅਨ੍ਹੇਰਿਆਂ 'ਚ,
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਾਰ ਤੇ ਵਿਹਾਰਦਾ।
ਨਾਮ ਦਾਨ ਅਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਵਾਲੀ ਦਾਤ ਦੇਕੇ,
ਜ਼ੱਰਾ ਜ਼ੱਰਾ ਸਭ ਚਮਕਾਇਆ ਸੰਸਾਰਦਾ।
ਈਰਸ਼ਾ ਦ੍ਵੈਤ ਨੇ ਸੀ ਦਿਲਾਂ ਤਾਂਈ ਦੂਰ ਕੀਤਾ,
ਸਬਕ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਆਕੇ ਏਕਤਾ ਪਿਆਰਦਾ।
ਤਾਹੀਂਓਂ ਸੰਸਾਰ ਸਾਰਾ ਇਕ ਹੋ ਜ਼ਬਾਨ ਆਖੇ,
ਮਰਤਬਾ ਬਲੰਦ ਬੜਾ ਬਾਰ੍ਹਵੇਂ ਅਵਤਾਰਦਾ।
ਗਊ ਤੇ ਗ਼ਰੀਬ ਦੀ ਨਾ ਸੁਣੇ ਫਰਿਆਦ ਕੋਈ,
ਅੰਨ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹਾਕਮ ਸੀ ਜ਼ੁਲਮ ਗੁਜ਼ਾਰਦਾ।

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

missing 61-64

ਦੇਸ਼ੋ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ੋਂ ਪ੍ਰਾਧੀਨਤਾ ਨੂੰ ਕਢ ਕਰ,
ਨਕਸ਼ਾ ਬਦਲ ਦੇਵੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰਦਾ।
ਲੋਕ ਰਾਜ ਕੈਮ ਹੋਵੇ ਕਿਹਾ ਰਾਮ ਰਾਜ ਜਾਵੇ,
ਕਿਉਂਕਿ ਨਾਮ ਰਾਮ ਸਿਧ ਉਸ ਕਲਾਕਾਰਦਾ।
ਭਾਨ ਸਮ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਵੇ,
ਉਲੂ ਉਡ ਜਾਵੇ ਦੇਸ਼ੋਂ ਪਾਪ ਦੁਰਾਚਾਰਦਾ।
ਭੁਖ ਨੰਗ ਸਹਿਮ ਅਨਆਇ ਹਟ ਜਾਣ ਸਭੇ, ਦਿਸੇਗਾ ਬੰਦਾ ਹਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰਦਾ।
ਗਊ ਗ੍ਰੀਬ ਸੁਖੀ ਹੋਣ ਜੁਗਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਦੁਖੀਆ ਏ,
ਐਸਾ "ਪ੍ਰਤਾਪ" ਹੋਵੇ ਚੀਨੀ ਅਸਵਾਰਦਾ।
ਏਹੋ ਜਿਹੇ ਗੁਣਾਂ ਤੇ ਅਨੰਤ ਕਲਾ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ, ਹੋਣਾ ਓਦੋਂ ਰਾਜਨ ਜੋੜਾ ਸਮਾਂ ਤੂੰ ਚਿਤਾਰਦਾ।
ਵੇਦਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖ਼ਯਾ ਹੈ,
ਮਰਤਬਾ ਬਲੰਦ ਬੜਾ ਬਾਰ੍ਹਵੇਂ ਅਵਤਾਰਦਾ।

ਗਊ ਚਾਂਹਵਦੀ ਦਿਲੀ ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ !

[ਵਲੋਂ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਮਾਨ' ਮਲੇਰ ਕੋਟਲਾ]

ਗਲਾ ਬਹਿ ਗਿਆ ਏ ਗਊ, ਰੱਕਸ਼ਕਾ ਉਏ ਮਾਤਾ ਮਾਤਾ ਪੁਕਾਰ ਪੁਕਾਰ ਤੇਰਾ।
ਧਆਂ ਧਾਰ ਤਕਰੀਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਸਦਕੇ, ਗੌਂਦੇ ਜੱਸ ਨੇ ਬੜੇ ਅਖਬਾਰ ਤੇਰਾ।
ਗਊ ਬਧ ਬਾਰੇ ਹੁੰਦੇ ਜਲਸਿਆਂ ਤੇ, ਦੌਰਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਏ ਬਾਰ ਬਾਰ ਤੇਰਾ।
ਹਾਰ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਲੈਕੇ ਟੇਸ਼ਨਾਂ ਤੇ, ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਲੋਕੀਂ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਤੇਰਾ।
ਜਮ੍ਹਾ ਖਰਚ ਕਰਨੈ ਨਿਰਾ ਗੱਲੀ ਬਾਤੀਂ, ਝੂਠਾ ਕਰਨੀਓਂ ਕੁਲ ਵਿਹਾਰ ਤੇਰਾ।
ਫੋਕੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਗਊ ਨੇ ਚੱਟਣੀ ਨਹੀਂ, ਗਊ ਚਾਹੁੰਦੀ ਦਿਲੀ ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ।
ਪੀਕੇ ਏਸੇ ਦਾ ਦੁੱਧ ਨਾ-ਸ਼ੁਕਰਿਆ ਓਏ, ਤੇਰੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਝਗੜੀਆਂ ਲਾਲੀਆਂ ਨੇ।
ਸੁੰਦਰ ਤੇਰੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਬਣੀ ਬਣਤਰ, ਬਾਹਵਾਂ ਜਾਪਦੀਆਂ ਸੱਚੇ'ਚ ਢਾਲੀਆਂ ਨੇ।
ਏਸੇ ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਹੀ ਸੀਨੇ ਸੂਰਬੀਰਾਂ, ਲਈਆਂ ਸੱਜਰੇ ਲਹੂ ਉਬਾਲੀਆਂ ਨੇ।
ਦੁੱਧ ਰਿੜਕਕੇ ਤੇਰਿਆਂ ਛਿੰਦਿਆਂ ਲਈ, ਮੱਖਣ ਕੱਢਿਆ ਚੂੜਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਨੇ।
ਇਹਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਓਂ ਤੇਰੀ ਗਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਜੀਵਨ ਏਸਦਾ ਜੀਵਨ ਆਧਾਰ ਤੇਰਾ।
ਇਹਦੇ ਵਲੋਂ ਫਿਰ ਬੇਪਰਵਾਹ ਕਿਓਂ ਏਂ ? ਗਊ ਚਾਹੁੰਦੀ ਦਿਲੀ ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ।
ਇਹਦੇ ਸਾਵਿਆਂ ਗੋਰਿਆਂ ਨਾਰਿਆਂ ਨੇ, ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਧਰਤ ਨੂੰ ਫੋਲਿਆ ਏ।

ਡੂੰਘੇ ਹਲਾਂ ਨੂੰ ਧੂਹ ਕੇ ਤੇਰੀ ਖਾਤਰ, ਲੱਖਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਭੇਤਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹਲਿਆ ਏ।
ਵਿਚ ਬੰਜਰਾਂ ਕਣਕ ਦੇ ਢੇਰ ਲਾਕੇ, ਸੋਨਾ ਮਿੱਟੀ ਚੋਂ ਤੇਰੇ ਲਈ ਟੋਲਿਆ ਏ।
ਪਾਣੀ ਖਿੱਚ ਕੇ ਧੁਰੋਂ ਪਤਾਲ ਵਿਚੋਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਡੋਹਲਿਆ ਏ।
ਮਰ ਮਰ ਕੇ ਧੁੱਪਾਂ ਤੇ ਕੱਕਰਾਂ ਵਿਚ, ਜੀਂਦਾ ਰੱਖਿਆ ਜਿਨ੍ਹੇ ਸੰਸਾਰ ਤੇਰਾ।
ਅੱਜ ਓਸ ਗਰੀਬਣੀ ਗਊ ਤਾਂਈ, ਕੇਵਲ ਚਾਹੀਦਾ ਦਿਲੀ ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ।
ਟਾਹਰਾਂ ਮਾਰਦਾ ਰਹੇਂਗਾ ਫੋਕੀਆਂ ਹੀ, ਯਾਂ ਕੁਝ ਏਸਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕਰੇਂਗਾ ਵੀ।
ਐਵੇਂ ਖੁੰਮਣੀਆਂ ਸਿੰਙਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਨੇ, ਯਾਂ ਕਿ ਏਸਦੇ ਦੁਖੜੇ ਹਰੇਂਗਾ ਵੀ।
ਦੁੱਧ ਪੀਣਿਆਂ ਮਜਨੂਆਂ ਲੋੜ ਵੇਲੇ, ਲਹੂ ਨਾਲ ਪਿਆਲੇ ਨੂੰ ਭਰੇਂਗਾ ਵੀ।
ਇਹਦੀ ਧੌਣ ਕੱਢਣ ਖਾਤਰ ਛੁਰੀ ਹੇਠੋਂ, ਸੱਤ ਪੁਤਰਾ ਮਾਂ ਲਈ ਮਰੇਂਗਾ ਵੀ।
ਅਜੇ ਤੀਕ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੋਂ ਬੋਹੜਿਆਂ ਨਹੀਂ, ਗਿਆ ਇਹਦੇ ਲਈ ਚੀਨੀ ਅਸਵਾਰ ਤੇਰਾ।
ਉਠਕੇ ਏਸ ਨਿਮਾਣੀ ਦਾ ਮਾਂਨ ਬਣ ਜਾ, ਗਊ ਚਾਹੁੰਦੀ ਦਿਲੀ ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ।

[ਕਾਕਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤ ਨਗਰ]

ਹਾਏ ਮੈਂ ਕਰਾਂ ਕੀ ਅਜ ਨਿਰਮਾਨ ਹੋਈ, ਹੋਇਆ ਜਗ ਅੰਦਰ ਮੰਦਾ ਹਾਲ ਮੇਰਾ।
ਕਦੇ ਸਿਖ ਮੁਸਲਮ ਵੀਰ ਭਾਸਦੇਸੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਿਹਾ ਪੀ ਦੁਧ ਕਮਾਲ ਮੇਰਾ।
ਦਰਜਾ ਮਾਂ ਤੇ ਗਾਂ ਦਾ ਇਕ ਆਖਣ, ਦਿਤਾ ਅਜ ਵਿਸਾਰ ਜਮਾਲ ਮੇਰਾ।
ਦਿਲ ਦੁਖਿਆ ਏਹਨਾਂ ਗਦਾਰੀਆ ਤੋਂ, ਰਬਾ ਤੂੰ ਹੀ ਮੰਨ ਸਵਾਲ ਮੇਰਾ।
ਸ਼ਕਤੀ ਭਰ ਕੋਈ ਦੁਨੀ ਦੇ ਦਿਲ ਅੰਦਰ, ਨਵਾਂ ਬਦਲ ਜਾਏ ਫੇਰ ਸੰਸਾਰ ਤੇਰਾ।
ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਭੁਲੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਦਸਦੇ ਤੂੰ, ਗਊ ਚਾਂਹਵਦੀ ਦਿਲੀ ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ।
ਵੇਲਾ ਗਿਆ ਜਦ ਵੇਖਕੇ ਖਲ ਮੇਰੀ, ਪੰਚਮਨਦੀ ਵਿਚ ਟੁਬੀਆਂ ਮਾਰ ਗਏ ਸੀ।
ਵੇਲਾ ਗਿਆ ਜਦ ਵੇਖਕੇ ਬੁਤ ਮੇਰਾ, ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਕਿਲਾ ਵਿਸਾਰ ਗਏ ਸੀ।
ਬਾਂਕੇ ਸੂਰਮੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਰਵੇਂ ਦੇ, ਚੜ ਫਾਸੀਆ ਤੇ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰ ਗਏ ਸੀ।
ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦ ਕਲਰ, ਜਾਂਦੀ ਵਾਰ ਏਹ ਕਰ ਪਰਚਾਰ ਗਏ ਸੀ।
ਜੁਲਮ ਰਾਜ ਦਾ ਸਾਜਗਵਾ ਦਿਆਂਗੇ, ਜਸ ਹੋਏਗਾ ਫੇਰ ਇਕ ਵਾਰ ਤੇਰਾ।
ਭਾਰਤ ਮਾਂ ਦੇ ਹਿੰਦੀਆ ਸੇਵਕਾ ਵੇ, ਗਊ ਚਾਂਹਵਦੀ ਦਿਲੀ ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ।
ਜ਼ਰਾ ਦਿਲ ਵਿਚਾਰ ਕਿਰਸਾਣ ਵੀਰਾ, ਆਟੋਂ ਲੈਕੇ ਹੈਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦਾ ਤੂੰ।
ਮੇਰੇ ਬਾਝ ਨਾ ਹੋਏ ਗੁਜਰਾਨ ਤੇਰੀ, ਬੇਸ਼ਕ ਫਿਰੇਂ ਕੋਈ ਟੀਪਾਂ ਢਾਲਦਾ ਤੂੰ।
ਮੈਂ ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇਂਦੀ, ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਪੁਤਰਾਂ ਪਾਲਦਾ ਤੂੰ।
ਦੁਖ ਆਪ ਭੁਲੇਂ ਮੇਰੇ ਬਚਿਆ ਦਾ, ਬੁਰਕੀ ਕਢ ਮੂੰਹੋਂ ਓਹਨਾਂ ਡਾਲਦਾ ਤੂੰ।
ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਤੂੰ ਕਰੇ ਪਰੀਤ ਨਾਹੀਂ, ਏਹ ਨਹੀਂ ਵੇ ਠੀਕ ਵਿਹਾਰ ਤੇਰਾ।

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਹਿਲੇ ਸਮੇ ਵਾਂਗਰ ਸਦਾ ਵਸਤੇ ਹੀ ਗਊ ਚਾਂਵਦੀ ਦਿਲੀ ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ।
ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪੀਕੇ ਜਟਾ ਦੁਧ ਮੇਰਾ, ਬੁਢੀ ਹੋਈ ਦੀ ਸੁਧ ਵਿਸਾਰ ਦੇਵੇਂ।
ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਬਨ੍ਹਣ ਖੋਲ੍ਹਣੇ ਤੋਂ, ਨੇਕੀ ਮੁਝਦੀ ਨੂੰ ਖੂਹੇ ਡਾਰ ਦੇਵੇਂ।
ਜਾਂਤੇ ਵੇਚ ਕਸਾਈਆਂ ਤੋਂ ਲੈਂ ਪੈਸੇ, ਜਾਂਤੇ ਕਢ ਬੰਨੇ ਡੰਡਾ ਮਾਰ ਦੇਵੇਂ।
ਲਾਹਨਤ ਲਖ ਹੈ ਤੇਰੇ ਜਿਓਨ ਤਾਈਂ, ਮੈਂ ਅਨਮੋਲ ਨੂੰ ਪਿਛਾਂ ਦੁਰਕਾਰ ਦੇਵੇਂ।
ਐਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਖੈਰ ਮੰਗਾ, ਕੀਤਾ ਦਿਲੋਂ ਗੁਨਾਹ ਵਿਸਾਰ ਤੇਰਾ।
ਤੂੰ ਭੀ ਕਰ ਪਿਆਰ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘਾ, ਗਊ ਚਾਂਹਵਦੀ ਦਿਲੀ ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ।

[ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਸਨਖਤ੍ਰਵੀ

(੧) ਗਊ ਵਲੋਂ ਹਰ ਮਨੁਸ਼ ਮਾਤ੍ਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ—
ਐਮਨੁਖਤਾ ਦਾ ਮਾਣ ਰਖਨ ਵਾਲੇ, ਤੇਰੇ ਅਗੇ ਹੈ ਇਕ ਸਵਾਲ ਮੇਰਾ।
ਕਿਸੇ ਮਜ਼ਬ ਨਾਲ, ਮੇਰਾ ਦਸ ਵਾਸਤਾ ਕੀ, ਘਟ ਦੇਸ਼ ਕੇੜ੍ਹੇ ਲਈ ਖਿਆਲ ਮੇਰਾ।
ਜੀਹਦੇ ਕੋਲ ਹੋਵਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦੁਧ ਦੇਵਾਂ ਜੂਲਾ ਸਭ ਦਾ ਚੁਕਦਾ ਬਾਲ ਮੇਰਾ।
ਝਾੜ ਬੂੰਬ ਖਾਕੇ ਤੈਥੋਂ ਸਣੇ ਬਚਿਆਂ, ਤੇਰਾ ਭਲਾ ਕਰਦਾ ਵਾਲ, ਵਾਲ ਮੇਰਾ।
ਜੀਊਂਦੀ ਦੁਧ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਮੈਂ ਦਿਆਂ ਤੈਨੂੰ, ਮਰਕੇ, ਚੰਮ ਉਤੇ ਚੁਕਾਂ ਭਾਰ ਤੇਰਾ।
ਬਦਲੇ ਸਭ ਕੰਮ ਦੇ ਐ ਮਨੁਖ ਕੇਵਲ, ਗਊ ਚਾਂਹਵਦੀ ਦਿਲੀ ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ।

(੨) ਗਊ ਵਲੋਂ—ਭਾਰਤ ਵਾਸੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ—
ਭਾਰਤ ਵਾਸੀਆ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਕ ਕੋਈ ਨ, ਫ਼ਾਇਦਾ ਹਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪਹੁੰਚਾਂਵਦੀ ਹਾਂ।
ਪਰ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਲਈ ਬੀਬਿਆ ਵੇ, ਹਿਸੇ ਤੇਰੇ ਦੇ ਵਿਚ ਮੈ ਆਂਵਦੀ ਹਾਂ।
ਮਾਤਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਖਦੇ ਗੈਰ ਮੁਲਕੀ, ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਸਦਾਵਦੀ ਹਾਂ।
ਏਸੇ ਵਾਸਤੇ ਰਖਕੇ ਫ਼ਖਰ ਬਹੁਤਾ, ਰੋਅਬ ਨਾਲ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸੁਨਾਂਵਦੀ ਹਾਂ।
ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜੋ ਕਸਾਈ ਅਨਯਾਈ ਕਰਦੇ, ਬੰਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਵਿਹਾਰ ਤੇਰਾ।
ਬੇਟੇ ਭਾਰਤੀ ਵਧਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ, ਗਊ ਚਾਂਹਵਦੀ ਦਿਲੀ ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ।

(੩) ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਜੀ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਬ ਕਰਕੇ—
ਹੋਇਆ ਰਾਜ ਕਾਂਗ੍ਰਸ ਦਾ ਹਿੰਦ ਉਤੇ, ਐ ਜਵਾਹਰ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦੀ ਜੈ ਸਾਰੇ।
ਐਪਰ ਹਾਲ ਮੇਰਾ ਅਜੇ ਹੈ ਮੰਦਾ, ਘਾਤਕ ਫਿਰਨ ਮੇਰੇ ਨਿਰ ਭੈ ਸਾਰੇ।
ਕੀ ਸੁਖ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਰਾਜ ਦਾ ਹੈ, ਸਾਂਹਵੇ ਘਾਤ ਹੁੰਦਾ ਮੇਰਾ ਹੈ ਸਾਰੇ।
ਮੇਰੇ ਖੂਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖੇਂ ਤੂੰ ਕੁਝ ਨਾ, ਫਿਰੇ ਮਸਤ ਹੋਇਆ ਰਾਜ ਲੈ ਸਾਰੇ।
ਅਹਿੰਸਾ ਵਾਦ ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ, ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਨੇ ਸਤਿਕਾਰ ਤੇਰਾ।
ਹਿੰਸਾ ਹਿੰਦ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਹਟੌਣ ਖਾਤਰ, ਗਊ ਚਾਂਹਵਦੀ ਦਿਲੀ ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ।

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨਾਮਧਾਰੀਆ ਤੈਥੋਂ ਮੈਂ ਜਾਂ ਸਦਕੇ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਤੂੰ ਪਿਛੇ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਇਆ।
ਹਤਯਾ ਮੇਰੀ ਤੋਂ ਜਿਵੇਂ ਤੂੰ ਖੁਣਸ ਖਾਧੀ, ਤਿਵੇਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨ ਖੁਣਸਵਾਨ ਹੋਇਆ।
ਲਖਾਂ ਭਗਤ ਮੇਰੇ ਫਿਰਦੇ ਗੀਤ ਗੌਂਦੇ, ਤੇਪਾਂ ਸਵੇਂ ਨ ਕੋਈ ਬਲਵਾਨ ਹੋਇਆ।
ਧੰਨ ਤੂੰ ਤੇ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਤੇਰਾ, ਰੋਮ ਰੋਮ ਜਿਸਦਾ ਮੈਨੂੰ ਦਾਨ ਹੋਇਆ।
ਹੇ ਅਟਲ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਤਿਗੁਰ, ਬੇਸ਼ਕ ਅਗੇ ਭੀ ਬੇਅੰਤ ਉਪਕਾਰ ਤੇਰਾ।
ਮੇਰਾ ਘਾਤ ਨ ਜਿਨਾਂ ਚਿਰ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਏ, ਗਊ ਚਾਂਹਵਦੀ ਦਿਲੀ ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ।

ਅਮਰ ਸ਼ਕਤੀ ਸਪੈਸ਼ਲ

ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦੀ ਸ੍ਰੀਰਕ, ਮਰਦਾਨਾਂ, ਦਿਲ, ਦਿਮਾਗ ਪੱਠਿਆਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਾ ਘੜੀ ਮੁੜੀ ਅਉਣਾ, ਅਤੇ ਲਕ ਦਰਦ ਆਦਿ ਰੋਗ ਹਟਾਕੇ ਨਿਢਾਲ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਚੁਸਤੀ ਵਿਚ ਲੈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਤ੍ਰੀ-ਪੁਰਸ਼ ਹਰ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੀਮਤ ਪੰਜਾਹ ਗੋਲੀਆਂ ਪ॥)

ਨੋਟਃ-ਜਦੋਂ ਵੀ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂ ਆਪ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮਿਤਰ ਨੂੰ ਦੇਸੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇ ਤਾਂ ਸਾਥੋਂ ਸ਼ੁਧ ਅਤੇ ਪਵਿਤਰ ਦਵਾਈਆਂ ਮੰਗਾਕੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਰੋਗ ਸਬੰਧੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਫੀਸ ਦੇ ਦਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚਿੱਠੀ ਪੱਤ੍ਰ ਗੁਪਤ ਰਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪਤਾ-ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਜੀਵਨੀ ਭੰਡਾਰ, ਰਾਮੇਸ਼ ਨਗਰ
੧੦੪ ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਗਰ
ਖ਼ਾਲਸਾ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ

੬੦੦ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਕੀਮ ਫਰੀ ਹੋਲਡ ਪਲਾਟ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਚਾਰੋਂ ਤਰਫ ਘਿਰੀ ਹੋਈ ਕਾਲੋਨੀ।

ਪਕੀਆ ਸੜਕਾਂ, ਮਿਠਾ ਪਾਣੀ, ਬਸਾਂ ਦੇ ਅਡੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ, ਜਿਥੇ ਡਾਕਖਾਨਾ, ਹਸਪਤਾਲ, ਗਵਰਨਮਿੰਟ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਅਤੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਫਰਲਾਂਗ ਤੇ ਹੈ।

ਦੋ ਤਰਫ ਖੁਲ੍ਹਾ ਪਲਾਟ ੮੦ ਮੁਰਬਾ ਗਜ਼ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸਿਰਫ ੨੦੦) ਰੁਪਏ ੧੦੦ ਗਜ਼ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸਿਰਫ ੨੫੦) ਰੁਪਏ ਹੈ। ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ੨॥) ਰੁਪਏ ਗਜ਼ ਅਤੇ ਖਾਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਕੀਮਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭੀ ਹੈ।

ਪਲਾਟ ੮੦ ਗਜ਼, ੧੦੦ ਗਜ਼, ੧੫੦ ਗਜ਼ ਅਤੇ ੧੮੦ ਗਜ਼, ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਹਰ ਵਕਤ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਪਰ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਗਰ ਵਿਖੇ।

ਜਦ ਜੀ ਚਾਹੇ ਮਕਾਨ ਬਣਾ ਲਵੋ

ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਾਸਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ੨੦੦ ਗਜ਼ ਦਾ ਪਲਾਟ ਜਿਸ ਵਿਚ ਖੂਹ ਲਗਾ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਦਾ ਪਾਣੀ ਮਿਠਾ ਅਤੇ ਅਬਾਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ।

ਖਾਲਸਾ ਹਾਊ ਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦਫਤਰ–

੪ਏ।੩ ਤਿਲਕ ਨਗਰ ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ ਪ੍ਰੋਪਰਾਇਟਰ ਮੈਨੇਜਰ

ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ! ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ !! ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ !!!

ਸੁਨੇਹਾ ਯਾਦ ਰਖੋ ! ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਯਾਦ ਰਖੋ !!

ਅੰਮ੍ਰਿਤ–ਪੁੜੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ–ਆਸਵ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ–ਫਲ

ਨਿਰਾਸ ਗੁਪਤ ਇਸਤ੍ਰੀ ਰੋਗਾਂ ਵਾਸਤੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ–ਪੁੜੀ– ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਲਕੋਰੀਆ, ਰਕਤ ਪ੍ਰਦ੍ਰ, ਕਟਿਸ਼ੂਲ, ਲਕ ਵਿਚ ਦਰਦ ਹੋਣਾ, ਮਾਹਵਾਰੀ ਘਟ ਵਧ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪੇਡੂ ਵਿਚ ਦਰਦ ਰਹਿਣਾ, ਗਰਭ ਦਾ ਗਿਰ ਜਾਣਾ, ਪੈਦਾਇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣਾ ਆਦਿਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿਧ ਦਵਾਈ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤ–ਆਸਵ– ਇਹ ਆਸਵ ਅੰਮ੍ਰਿਤ–ਪੁੜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਰਤੀ ਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀਰ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਖੂਨ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ, ਹਾਜਮਾ ਸ਼ਕਤੀ ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਲਟੀਆਂ ਆਦਿ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤ–ਫਲ– ਜਿਨਾਂ ਮਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਲੜਕੀਆਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਈਸ਼ਵਰ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਲੜਕਾ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਦੇ ਵਰਤਨ ਨਾਲ ਹਜਾਰਾਂ ਹੀ ਮਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿਚ ਲਾਲ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ-ਫਲ ਡੇਢ ਜਾਂ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਗਰਭ ਠਹਿਰਨ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਫਾਰਮੇਸੀ ਵਿਚ ਮਹਾਂ ਯੋਗਰਾਜ ਗੁਗਲ ੮੪ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ। ਵਾਯੂ, ਰੀਂਗਨ, ਨਲ੍ਹ, ਗੰਠੀਆ, ਅਧਰੰਗ ਪਾਸਾ ਮਾਰਿਆ ਹੋਇਆ, ਕੁਬੜਾਪਨ ਆਦਿ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਔਸ਼ਧੀ ਹੈ। ਖੂੰਨੀ ਬਵਾਸੀਰ ਦਾ ਬਿਨਾਂ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸ਼ਰਤੀਆ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਿਲਣ ਦਾ ਪਤਾ–

ਵੈਦ ਸ੍ਰੀ ਪਾਲ ਜਤੇਂਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਰਸ ਵਾਲੇ
(ਪੈਪਸੂ) ਖਾਸ ਗਾਗਾ ਲੈਹਰਾ ਮੰਡੀ ਜ਼ਿਲਾ ਸੰਗਰੂਰ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

→ ਸਤਿਜੁਗ ਦਾ ←

ਇਸਤਰੀ ਅੰਕ

ਪਾਠਕ ਸਤਿਜੁਗ ਦੇ ਬਸੰਤ ਅੰਕ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹ ਹੀ ਚੁਕੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਤਿਜੁਗ ਦਾ ...ਤ੍ਰੀ ਅੰਕ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਅਗੇ ਅਸਾਂ ਅਪੀਲ ...ੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਦੇਵੀਆਂ ਬਾਰੇ ਢੂੰਡ ਭਾਲ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਸਹੀ ਕਾਰਨਾਮੇ ...ਕੇ ਭੇਜਣ।

ਸੋ ਹੁਣ ਫੇਰ ਦੁਬਾਰਾ ਸਾਡੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਉਹਨਾਂ ਮਹਾਨ ਮਾਈਆਂ ...ਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਜੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਖਾਸ ਮਿਹਰ ਹੋਈ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ, ਮਾਤਾ ਫੱਤ ਕੌਰ, ਮਾਤਾ ਭੂਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੂਜਨੀਕ ...ੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਤੇ ਜੇ ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਫੋਟੋ ਵੀ ਨਾਲ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਨੀ।

ਮੈਨੂੰ ਸੰਤ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੰਗਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ...ੀਵਨ ਹਨ, ਸੋ ਉਹ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਦਫਤਰ ਸਤਿਜੁਗ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ...ਵਚ ਭੇਜ ਦੇਣ।

ਸ੍ਰੀ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ ਜੀ ਅਗੇ ਮੇਰੀ ਖਾਸ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਏਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ...ਦਦ ਕਰਨ ਤੇ ਏਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਿਜੀ ਕੰਮ ਸਮਝ ਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਵਟਾਉਣ। ਏਸ ਅੰਕ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਟ ਤੋਂ ਘਟ ਦੋ ਤਿੰਨ ਲੇਖ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਮੈਦ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੀ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਵਲ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣਗੇ।

ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਆਲਮ ਜੀ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਪਰਚੇ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਸ਼ੋਭਾਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਸੋ ਇਹਨਾਂ ਅੰਕਾਂ ਲਈ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਤਾਕਿ ਅਸੀਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਜੁਟ ਜਾਈਏ।

ਕਵੀ ਸਜਣਾਂ ਅਗੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਈਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਬਾਬਤ ਉਹ ਠੀਕ ਠੀਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਖਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਉਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦੇਣ। ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਬੜੀਆਂ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਸੁਚੱਜਤਾ ਭਰਪੂਰ ਹੋਣ।

ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕਵੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਜਣ ਵੀ ਮਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ ਲਿਖ ਲਿਖਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਬਾਬਤ ਨੋਟ ਹੀ ਭੇਜ ਦੇਣ।

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਦਾਸ—

ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਲਾਇਲਪੁਰੀ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਤਿਜੁਗ ਦਾ ਅਫਰੀਕਾ ਅੰਕ

ਪਾਠਕ ਜ਼ਰੂਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਐਤਕੀਂ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਅੰਕ ਦਾ ਵਾਇਦਾ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਉਤਰ ਸਕੇ—ਕੰਮ ਵਿਚ ਕਈ ਅੜਚਨਾਂ ਵੀ ਆ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਕੇ ਪੂਰੇ ਉਤਰਨਾ ਬੜਾ ਦੁਸ਼ਵਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਤੇ ਹੋਲੇ ਦੇ ਰੁਝੇਵੇਂ ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪਛੜ ਗਏ ਹਾਂ ਤੀਸਰਾ ਅਜੇ ਵੀ ਅਸਲ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅੰਕ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੈਟਰ ਵਲੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਕੋਰੇ ਹੀ ਹਾਂ ਪਰ ਅਛਾ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾਵਾਂਗੇ ਇਸ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਹਿਤ।

ਤਸਵੀਰਾਂ ਬਾਬਤ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ, ਮੈਟਰ ਬਾਬਤ ਯਤਨ ਸ਼ੀਲ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਵੀਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸ਼ੌਕ ਜੀ ਦੀ ਅਨਥੱਕ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਰਿਣੀ ਹਾਂ ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਕਿ ਉਹ ਏਨਾ ਯਤਨ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ।

ਪਰ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਮੈਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਆਸ ਦੁਆਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਗਲਾ ਪਰਚਾ ਜ਼ਰੂਰ ਅਫਰੀਕਾ ਅੰਕ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਦਮ ਮਾਰਨ ਦੀ ਏਥੇ ਕੋਈ ਜਾਹ ਨਹੀਂ।

ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਅਗੇ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਫਰ੍ਰੀਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਸੰਗਤਾਂ ਅਗੇ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਫਰੀਕਾ ਬਾਬਤ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਚੰਗੇ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਉਹ ਲਿਖਕੇ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਭੇਜਣ। ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਆਲਮ ਜੀ ਤੇ ਹੋਰ ਪੰਥ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਪਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਫਰੀਕਾ ਅੰਕ ਲਈ ਸੁੰਦਰ ਵਿਚਾਰ ਸਤਿਜੁਗ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਸੋਭਾ ਵਧਾਉਣ, ਅਫਰੀਕਾ ਅੰਕ ਬਾਰੇ ਸਾਰਾ ਮੈਟਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜੋ।

ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਲਾਇਲਪੁਰੀ,

I. C./101 ਰਾਮੇਸ਼ ਨਗਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

Namdhari Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com